

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»)

ΕΤΟΣ Β΄

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1-31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1953

ΑΡΙΘ. 22-24

Ο ΣΩΤΗΡ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τοῦ ἀοιδίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

«Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου» (Γαλ. 4, 4) ἐξαπέστει-
λεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον αὐτοῦ, γεννηθέντα ἐν Βηθλεὲμ
τῆς Ἰουδαίας ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου,
πρὸς ἣν Ἄγγελος εὐηγγελίσθη ἐν Ναζαρετ τὴν ὑπερφυσικὴν του
γέννησιν. Οὗτος ἦτο ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐναγω-
νίως ἀναμενόμενος «Σωτὴρ τοῦ κόσμου» (Ἰωαν. 4,42. Α' Ἰωαν.
4,14). Ἄγγελοι ἐχαιρέτισαν τὴν γέννησίν του, δοξολογήσαντες
τὸν Θεὸν καὶ εὐαγγελισθέντες τὴν εἰρήνην ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τὴν
εὐδοκίαν τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἀνθρώποις. Ἀλλὰ ποιμένες ἀπλοῖ
ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων προσκυνήσαντες αὐτόν, ἐν φά-
την ἀνακλιθέντα σπηλαίου τῆς Βηθλεέμ. Διότι ταπεινώσας ἑαυ-
τὸν καὶ μορφήν δούλου λαβὼν ὁ Κύριος, ἐπεφάνη ἐν τῷ κόσμῳ
ὑπὸ τὰς ταπεινότερας συνθήκας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ὑποβλη-
θεὶς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, ἔνα τοὺς ὑπὸ
νόμον ἐξαγοράση, κατὰ τὴν ὀγδόην μὲν ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως
ὑπέστη τὴν περιτομήν, κατὰ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν προσήχηθη
εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος ὅπως καθαγιασθῆ τῷ Θεῷ. Ἐκεῖ ὁ
δίκαιος Συμεὼν καὶ ἡ προφήτις Ἄννα διέγνωσαν ἐν αὐτῷ τὸν ἀνα-
μενόμενον Μεσσίαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐθνικὸς κόσμος διὰ τῶν ἐκ
Περσίας μάγων προσεκόμισεν εἰς αὐτὸν τὸν σεβασμὸν του.

Τοῦ τυραννικοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας Ἡρώδου ἀγρία κα-
χυποψία, ἧς θύματα ἔπесαν χιλιάδες νηπίων τῆς Βηθλεέμ, ἐφυ-
γάδευσε τὸν Ἰησοῦν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου κατέφυγεν ὁ Ἰωσήφ,
Μνήστωρ τῆς Παρθένου Μαρίας, μετ' αὐτῆς καὶ τοῦ θείου βρέ-
φους, κατὰ θεῖαν ὑπόδειξιν, καὶ ὁπόθεν ἐπανακάμψας, μετὰ τὸν

«Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν
καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν ὑπομονήν σου».

(Ἀποκάλ. 2, 19)

θάνατον τοῦ Ἡρώδου ἐγκαταστάθη ἐν Ναζαρέτ. Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς διήλθε τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ ἐπιγείου βίου του, ἐν τῷ πτωχικῷ οἴκῳ τοῦ Ἰωσήφ, βοηθῶν αὐτὸν ὡς τέκνονα. Ἐθεωρεῖτο δὲ υἱὸς τοῦ τέκνονος (Ματθ. 13, 55) καὶ τέκτων ἐκαλεῖτο (Μαρκ. 6, 3). Ἐπειδὴ δὲ οἱ κάτοικοι τῆς Ναζαρέτ ἐγίνωσκον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐξεπαιδεύθη ἐν σχολαῖς, ἐθαύμαζον ὕστερον μετὰ τῶν λοιπῶν Ἰουδαίων λέγοντες, «Πῶς οὗτος οἶδε γράμματα μὴ μεμαθηκώς;» (Ἰω. 7, 15). Δωδεκαετῆς δ' ἔτι παῖς ὢν ἐν τῷ ἐν Ἱερουσαλήμ γαῶ τοῦ Σολομῶντος, ὅπου ἑτησίως μετὰ τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς Μαρίας κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς μετέβαινε, ἐδείχθη σοφώτερος τῶν νομοδιδασκάλων τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ. Ἡσθάνθη ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαῶ ὡς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς εὐρισκόμενον. Σὺν τῇ παρῶν δὲ τοῦ χρόνου ἐξεδηλοῦτο ἢ ἐν αὐτῷ ἐνοικοῦσα σοφία (Μαρκ. 6, 3. Λουκ. 2, 41).

Περὶ τὸν τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του προσῆλθεν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, ἔνθα ὁ Πρόδρομος αὐτοῦ Ἰωάννης, κηρύσσων μετάνοιαν, ἐτέλει τὸ δι' ὕδατος βάπτισμα, ὡς σύμβολον τοῦ ἐσωτερικοῦ καθαρμοῦ. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐνόμισαν, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦτο ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔλεγεν, ὅτι ὁ Μεσσίας ὑπῆρχε μὲν πρὸ αὐτοῦ ἔμελλε δὲ μετ' αὐτὸν νὰ ἐμφανισθῇ. Ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἀνάγκην καθαρμοῦ, ἀπηλλαγμένος ἐκ πάσης ἁμαρτίας, ἀλλ' ἀναλαβὼν τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, πρὸς ἀπολύτρωσιν αὐτῶν, ἦλθε πρὸς τὸν Ἰωάννην ζητῶν νὰ βαπτισθῇ. Ὁ Ἰωάννης ἐκ ταπεινοφροσύνης καὶ ἐξ εὐλαβείας ἀπέστειρε νὰ πράξῃ τοῦτο, λέγων ὅτι αὐτὸς εἶχεν ἀνάγκην νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὑποχωρήσας ἐτέλεσεν ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ τὸ βάπτισμα, ὅπερ ὑπῆρξεν, οὕτως εἰπεῖν, ὁ πανηγυρικός καθαγιασμός αὐτοῦ εἰς τὸ μεσσιανικὸν ἀξίωμα. Διότι βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνωμολογήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Υἱὸς αὐτοῦ «ἀγαπητός», οὐχὶ ἐν ἡθικῇ, ἀλλ' ἐν ὄντολογικῇ ἐννοίᾳ, καθ' ἣν καὶ «μονογενής» Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καλεῖται. Ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης εἶδε τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἐπιφοιτῆσαν ἐπ' αὐτὸν ἐν εἶδει περιστερᾶς, καὶ ἐμαρτύρησε περὶ τοῦ Ἰησοῦ ὡς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, αἶροντος τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου, πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Μετὰ δὲ τὸ βάπτισμα παραμείνας ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀποκρούσας τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Διαβόλου, ἤρξατο τοῦ δημοσίου βίου, παραταθέντος ἐπὶ τριετίαν περίπου. Πρῶτοι δὲ ἀκόλουθοι καὶ μαθηταὶ αὐτοῦ ὑπῆρξαν ἐκ τῶν τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου, ὃν ὁ Ἡρώδης Ἀγρίππας ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ παρανομίᾳ σχέσει πρὸς τὴν

«Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».
(Ματθ. 5, 3)

Ἡρωδιάδα, σύζυγον τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου, ἐφυλάκισεν ἐν Μαχαίρουντι καὶ ἐθανάτωσεν, ἀξιώσει τῆς Ἡρωδιάδος.

Τὸ πρῶτον κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ ἠκούσθη ἐν Γαλιλαίᾳ καὶ τὸ πρῶτον θαῦμα ἐκεῖ ἐτελέσθη. Κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα μεταβάς εἰς Ἱερουσαλήμ ὁ Ἰησοῦς ἐξεδίωξεν ἐκ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας, εἰς ὀλίγους δὲ πιστοὺς ἀπεκάλυψεν ἑαυτὸν, ἕνεκα τῆς ἐκδηλουμένης ἤδη ἀπιστίας τῶν Φαρισαίων. Πρὸς τὸν Νικόδημον ὁμιλῶν περικεκαλυμμένως παρέστησεν τὸ μυστήριον τῆς θεανθρωπίνης προσωπικότητος αὐτοῦ, ἐπανακάμψας δὲ διὰ τῆς Σαμαρείας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Συχέμ καὶ παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακῶβ ἔτι σαφέστερον ἀπεκάλυψεν ἑαυτὸν ἐν τῇ πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα ὁμιλίᾳ, εἰπὼν ὅτι ἦτο ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας «ἐγὼ εἰμι ὁ λαλῶν σοι». Οἱ Σαμαρεῖται, μετὰ μεγάλης προθυμίας παρακολούθησαντες τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, ἐπίστευσαν ὅτι ἦτο ἀληθῶς ὁ «Σωτὴρ τοῦ κόσμου». Παρομοίαν πίστιν ἐδείκνυε καὶ ἐν Γαλιλαίᾳ ὁ λαός, ἀκούων τὴν διδασκαλίαν καὶ βλέπων τὰ θαύματα, πανταχοῦ δ' ἐγίνετο δεκτὸς ὁ Ἰησοῦς μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ἐκτὸς μόνου τῆς Ναζαρέτ, ἧς οἱ κάτοικοι ἀπεπειράθησαν νὰ φονεύσωσιν αὐτόν. Καταστήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς κέντρον τῆς δράσεώς του τὴν Καπερναοῦμ, ἐξέλεξε δώδεκα Ἀποστόλους καὶ μαθητὰς καὶ ἐξέβηκεν ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίᾳ τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ διδασκαλίαν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν φαρισαϊκὴν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ἐρμηνείαν. Πᾶς τόπος καθίστατο δι' αὐτόν θαυμάσιον βῆμα, πολλάκις δὲ ἀπὸ πλοιαρίου ἑστάμενος ὠμίλει πρὸς τὸν κατακλύζοντα τὰς ἀκτὰς τῆς λίμνης τῆς Τιβεριάδος λαόν, ἀποκαλύπτων τὴν ἀλήθειαν, ἐν παραβολαῖς, ἀφελῶς καὶ ἀπλῶς διδάσκων κατὰ τρόπον, καθ' ὃν οὐδέποτε ἄνθρωπος ἐδίδαξε. (Ἰωάν. 7, 46).

Μετὰ νέαν ἐπίσκεψιν τῆς Ἱερουσαλήμ, διὰ τῆς Ναῦν, ἐνθ' ἀνέστησε θανάτου νεανίσκον, ἐξηκολούθησε μετὰ τῶν Ἀποστόλων τὸ κήρυγμα. Κατὰ τὸ στάδιον δὲ τοῦτο ἀποκαλύπτει τὴν δόξαν αὐτοῦ ὡς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν θαυματουργικῶν ἰάσεων, ἃς κατὰ τὰ Σάββατα ἐπιτελεῖ. Καὶ ἐνισχύεται μὲν ἢ πρὸς αὐτὸν πίστις, ἀλλ' ἐξεγείρεται καὶ ἡ ἀπιστία. Μετὰ τὴν θεραπείαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Βασιλικοῦ τῆς Καπερναοῦμ καὶ τοῦ παραλυτικοῦ ἐν Βηθαθαῖδᾳ ἀποκαλύπτει ἑαυτὸν ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ ζωὴν καὶ ὄντα πηγὴν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας διὰ τοὺς εἰς αὐτὸν πιστευόντας, πράττοντα ὅ,τι καὶ ὁ Πατήρ

«Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται».

(Ματθ. 5, 4)

πράττει. Οἱ ἀπιστοῦντες ὅμως Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, διότι ὄχι μόνον τὸ Σάββατον ἔλυεν, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον τὸν Θεὸν ἔλεγε, ἴσον ἑαυτὸν αὐτῷ ποιῶν.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν Ἀποστόλων ἐκ δοκιμαστικῆς περιουσίας, ὁ Ἰησοῦς ἀπεμακρύνθη μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Περαιάν, εἰς ἔρημον τόπον, παρακολουθούμενος ὅμως πανταχοῦ ὑπὸ πολυαριθμοῦ λαοῦ. Ἐκεῖ ἐτέλεσε τὸ θαῦμα τῶν πέντε ἄρτων, ἐξ ὧν πεντακισχίλιοι ἄνδρες ἐχορτάσθησαν. Κατὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν Γαλιλαίαν, διὰ τῆς λίμνης τῆς Τιβεριάδος, ἧς τὴν ἐξεγερθεῖσαν τρικυμίαν κατέστειλε, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς πίστεως τῶν μαθητῶν, ἐν τῇ ὁμίλῃ περὶ τοῦ ἄρτου τῆς ζωῆς, ἣν παρηκολούθησαν καὶ τινες Ἱεροσολυμίται, διήλεγξε τὰς ψευδεῖς Μεσσιανικὰς προσδοκίας τῶν Ἰουδαίων, ἃς παραπλανῶντες αὐτοὺς ὑπέθαλπον οἱ Φαρισαῖοι. Οὗτοι δ' ἐταράσσοντο, βλέποντες τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τὴν προϊούσαν ἀκμὴν τοῦ κύρου αὐτοῦ παρὰ τῷ λαῷ. Ἐκ τῆς Καπερναοῦμ ἀπεμακρύνθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη τῆς Φοινίκης ἀποφεύγων τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ μεταβάς πάλιν εἰς τὴν Περαιάν, ἐπανάλαβε τὸ θαῦμα τοῦ πολυπλασιασμοῦ τῶν ἄρτων ἐξ ὧν τετρακισχίλιοι ἐχορτάσθησαν.

Παρὰ τὴν Καισάρειαν Φιλίππου, μετὰ τὴν ἐκ μέρους πάντων τῶν Ἀποστόλων ὁμολογίαν τοῦ Πέτρου περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐπηγγελμένος Μεσσίας, τὸ πρῶτον ὁ Ἰησοῦς προεῖπεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους ὅτι ἐμελλε νὰ πάθῃ καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἐκουσίως, πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων ἐν Ἱερουσαλήμ. Εἶτα δὲ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς εἰς ἑαυτὸν πίστεως, διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρου μεταμορφώσεως, ἀπεκάλυψεν εἰς τρεῖς κορυφαίους τῶν Ἀποστόλων, Πέτρον, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τὴν μεσσιανικὴν αὐτοῦ ἀξίαν καὶ τὴν σχέσιν πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Παλ. Διαθήκης, τὸν Μωϋσέα καὶ τὸν Ἥλιον. Δὲν μετέθη δὲ εἰς Ἱερουσαλήμ ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ δημοσίου βίου ὁ Ἰησοῦς, ἕνεκα τῆς ὀγκουμένης κατ' αὐτοῦ ἐχθρας τῶν Σαδδουκαίων καὶ Φαρισαίων. Ἐνεφανίσθη ὅμως ἐκεῖ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἑβδομάδος τῆς ἑορτῆς τῆς Σκηνοπηγίας. Τὸ Συνέδριον τῶν Ἰουδαίων ἀπεπειράθη τότε νὰ συλλάβῃ αὐτόν, ἀλλ' οἱ πρὸς τοῦτο ἀποσταλέντες, κατάπληκτοι ἐκ τοῦ μεγαλείου του καὶ ἔντρομοι γενόμενοι, δὲν προσέβησαν εἰς τὴν σύλληψιν. Δοκιμάσαντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι νὰ παγιδεύσωσιν αὐτόν ἐν λόγῳ καὶ μὴ ἐπιτυχόντες, διενόηθησαν νὰ λιθοβολήσωσιν αὐτόν, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐκρύβη καὶ μετὰ

«Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν».
(Ματθ. 5, 5)

τὴν θεραπείαν τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὁπόθεν ἀπέστειλεν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου 70 μαθητάς.

Δύο μῆνας μετὰ τὴν τῆς Σικηνοπηγίας ἐτελεῖτο ἡ τῶν ἐγκαινίων τοῦ Ναοῦ μεγάλη ἑορτή, κατ' αὐτὴν δὲ μετέβη πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσαλήμ. Διερχόμενος διὰ τῶν πόλεων καὶ χωρίων τῆς Ἰουδαίας καὶ κηρύττων μετέβη καὶ εἰς τὴν Βηθανίαν πρὸς πρὸς τὴν φιλικὴν αὐτῷ οἰκογένειαν τοῦ Λαζάρου.

Ἄλλ' «εἰς τὰ ἴδια ἦλθε καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον» (Ἰω. 1, 11), διότι ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός, διεστραμμένην ἔχων περὶ τοῦ προσδοκωμένου Μεσσίου ἰδέαν, ἀναμένων αὐτὸν οὐχὶ ὡς πνευματικὸν Σωτῆρα ἀλλ' ὡς ἐπίγειον βασιλέα, καὶ παραπλανηθεὶς ὑπὸ τῶν Σαδδουκαίων καὶ Φαρισαίων, οὐς ἀμειλίχτως ἤλεγξεν ὁ Ἰησοῦς, δὲν ἀνεγνώρισεν αὐτὸν ὡς Μεσσίαν. Καὶ οἱ ἐγγύτατοι αὐτοῦ κατὰ σάρκα συγγενεῖς δὲν ἐπίστευον εἰς αὐτόν, πολλάκις δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀπόστολοι δυσπίστως εἶχον πρὸς τὸν θεῖον Διδάσκαλον.

Συνοδευόμενος ὑπ' αὐτῶν, μικρὸν πρὸ τοῦ Πάσχα τοῦ τρίτου ἔτους τοῦ δημοσίου του εἰού, ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς παρὰ τὸν Ἰορδάνην χώρας μετέβη εἰς Ἱερουσαλήμ διὰ τῆς Ἰεριχοῦς καὶ Βηθανίας, ἐνθ' ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν τὸν θανόντα φίλον Λάζαρον. Ἐκ Βηθανίας συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ πολλοῦ πλήθους ἐνθουσιῶντος ἐκ τοῦ θαύματος τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου, καὶ καθήμενος ἐπὶ πώλῳ ὄνου εἰσῆλθε θριαμβευτικῶς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν ναὸν τοῦ Σολομώντος, ὡς Μεσσίας, ἐπευφημούμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἀνακράζοντος «ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαυὶδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις» (Ματθ. 21, 9. Ἰωάν. 12, 13). Ἐκδιώξας δὲ πάλιν ἐκ τοῦ ναοῦ, τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας, κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπέστρεψεν εἰς Βηθανίαν. Κατὰ τὰς ἐφεξῆς ἡμέρας ἐδίδασκε τακτικῶς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολομώντος, ἀλλὰ τὰς νύκτας διήρχετο ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν.

Τὸ Συνέδριον, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου, εἶχεν ἀποφασίσαι τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ, διατάξαν γὰρ συλλάθωσιν αὐτόν, ἐὰν κατὰ τὴν ἑορτὴν ἐμφανισθῇ ἐν τῷ Ναῷ· ἀλλ' ἀνεστάλη ἐκ τῆς ἀπροσδοκῆτου δι' αὐτὸ θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ τῆς παρὰ τοῦ λαοῦ ὑποδοχῆς. Εὐχερῶς δὲ παρασύραν τὸν λαὸν εἰς τὰ φονικὰ βουλεύματα, δύο ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάσχα ἀπεφάσισε γὰρ συλλάθῃ μυστικῶς τὸν Ἰησοῦν

«Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.»
(Ματθ. 5, 6)

καὶ φρονέσῃ αὐτὸν μετὰ τὴν ἑορτὴν. Ἄλλ' εὗρέθη ἐξ αὐτοῦ τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν δώδεκα Ἀποστόλων προδότης τοῦ Διδασκάλου ἐπὶ χρήμασιν, ὁ Ἰούδας Ἰσκαριώτης, τὰ δὲ σχέδια τῶν μισοφόνων διηκυόλυε καὶ ἡ ἀχαρακτήριστος διαγωγὴ τοῦ τότε ρωμαίου διοικητοῦ τῆς Ἰουδαίας Ποντίου Πιλάτου.

Τὴν ἑσπέραν τῆς Τετάρτης τῆς ἑβδομάδος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Πάσχα, συνδειπνήσας ὁ Ἰησοῦς τὸ ἔσχατον μετὰ τῶν μαθητῶν, πλύνας μὲν τοὺς πόδας αὐτῶν εἰς σημεῖον ταπεινώσεως καὶ ἡθικῆς καθαρότητος, εἰς ἀνάμνησιν δὲ τῆς ἐπικειμένης αὐτοῦ ἀπολυτρωτικῆς θυσίας ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καθόρισας τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας, ὑποβαλὼν τὰς τελευταίας ὑποθήκας εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ παραστήσας τὴν ἐν τῷ κόσμῳ σωτήριον ἀποστολήν, ἣν ἔμελλε νὰ ἐπισφραγίσῃ διὰ τοῦ θανάτου, ἐξῆλθε τὴν νύκτα εἰς τὸν κῆπον τῆς Γεθσημανῆ, ἔνθα, μετ' ἀγωνιώδη προσευχῆν, παρεδόθη εἰς τὸν Ἰουδαϊκὸν ὄχλον καὶ τοὺς ρωμαίους στρατιώτας, οὓς ὁ προδότης Ἰούδας ἐκεῖ ὠδήγησε.

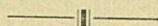
Προσαχθεὶς κατ' ἀρχὰς πρὸς τὸν Ἄνναν, εἶτα δὲ πρὸς τὸν Καϊάφαν, τὸν ἀρχιερέα τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, ἀμέσως καταδικάζεται εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ συγκληθέντος τὴν νύκτα συνεδρίου, ὡς καταλύων τοὺς τύπους τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας καὶ λέγων ἑαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Πόντιος Πιλάτος, πρὸς ὃν τὴν ἐπαύριον προσήχθη, προσεπάθησε ν' ἀποφύγῃ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην αὐτοῦ, ἀλλ' ἐνδοὺς εἰς τὰς κραυγὰς τῶν Ἰουδαίων, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς μαστίγωσιν, εἰς ἣν προσέθηκαν οἱ ρωμαῖοι στρατιῶται προπηλακισμοὺς καὶ χλευασμοὺς καὶ τέλος διέταξε τὴν σταύρωσιν αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ὅτι, δῆθεν, ἐξήγειρε τὸν λαὸν κατὰ τῆς ρωμαϊκῆς ἀρχῆς καὶ ἐσκόπει τὴν Ἰδρυσιν παγκοσμίου βασιλείας. Οὕτως ἐσταυρώθη ὁ ἀναμάρτητος Ἰησοῦς καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ ἐτάφη παρὰ τὸν Γολγοθᾶν, τὸν τόπον τῆς σταυρώσεως, ἐν καινῷ μνήματι τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας Ἰωσήφ.

Τὴν τρίτην ὅμως ἡμέραν ἀπὸ τῆς σταυρώσεως, ἦτοι λίαν πρῶτ' τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καὶ ἐνεφανίσθη ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Μαρίαν Μαγδαληνήν, εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ ἄλλους ἀκολουθοῦσους αὐτοῦ καὶ μαθητὰς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἀποκαλύπτων εἰς αὐτοὺς τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀποστείλας δὲ τοὺς Ἀποστόλους κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὸν κόσμον, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, ὁπόθεν θὰ κατέλθῃ πάλιν κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν.

«Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.»

(Ματθ. 5, 7)

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἱδρυσεν τὴν μόνην ἀληθῆ θρησκείαν καὶ καθώρισεν τὴν τελειοτάτην ἠθικὴν ζωὴν. Ἀπεκάλυψε τὴν περὶ Θεοῦ ἀλήθειαν καὶ ἀντὶ τῆς παχυλῆς θυσίας τοῦ αἵματος ζώων ἐδίδαξε τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθεῖα λατρείαν τοῦ Θεοῦ, ἀντὶ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ρυθμίζοντος τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων ἐγωῦσμοῦ, ὥρισεν τὴν ἀγάπην ὡς θάσιν τῆς ζωῆς. Ἐκήρυξε τὴν ἰσότητά των ἀνθρώπων καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ἡ διδασκαλία του, ὡς ἄμεσος ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὑπῆρξεν ὅλως ἄσχετος πρὸς πᾶσαν προηγουμένην ἀνθρωπίνην διδασκαλίαν. Εὐρισκόμενος ὁ Σωτὴρ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ συνενῶν ἐν ἑαυτῷ τὸ θεῖον μετὰ τοῦ ἀνθρωπίνου, τὸ ὑπερφυσικὸν μετὰ τοῦ φυσικοῦ, τὸ αἰώνιον μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ, δὲν ἀπεχωρίσθη τοῦ αἰωνίου Πατρός, διότι ἔχει μετ' αὐτοῦ τὴν αὐτὴν θεῖαν οὐσίαν. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου ἀποστείλας τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἰδρύσας τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπως καταστήσῃ τὴν σωτηρίαν δυνατὴν εἰς πάντα πιστευόντα εἰς αὐτόν, παρέμεινε μετ' αὐτῆς ὡς κεφαλὴ τοῦ ἐν αὐτῇ συγκροτουμένου ὑπὸ τῶν πιστῶν καὶ ζωογονουμένου διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος πνευματικοῦ σώματος.

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ

Πᾶς Ἐφημέριος ὀφείλει νὰ προσέχη τὰ ἐπόμενα, σχετικὰ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν του.

1. Νὰ μὴ προβαίνει εἰς βάπτισιν παιδίων, ἂν δὲν προσαχθῆ αὐτῷ πιστοποιήσις, περὶ τοῦ ὅτι συνετάχθη ἡ ληξιαρχικὴ προᾶξις γεννήσεως τοῦ παιδίου. Ἄλλως τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν.

Ἀπαλλάσσεται τῆς τοιαύτης τιμωρίας ὁ Ἱερεὺς, εἰὰν ἡ βάπτισις ἐτελέσθη ἐσπευσμένως, ἕνεκεν ὑπολαμβανομένου ἢ ἐπικειμένου θανάτου τοῦ παιδίου.

2. Μὲ τὰς αὐτὰς ποινὰς τιμωρεῖται ὁ Ἱερεὺς, εἰὰν τελέσῃ κηδεῖαν ἄνευ πιστοποιήσεως περὶ τοῦ ὅτι συνετάχθη ἡ ληξιαρχικὴ προᾶξις τοῦ θανάτου.

3. Πᾶς Ἱερεὺς, τελέσας ἢ παραστάς εἰς ἱεροπραξίαν βαπτίσεως ἢ γάμου, ὀφείλει ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τελέσεως νὰ δηλώσῃ ταύτην εἰς τὸν ἀρμόδιον ληξιαρχον.

4. Οἱ Ἱερεῖς, οὔτινες ὡς ἐκ τῆς ἀποστολῆς των λαμβάνουσι

«Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται».

(Ματθ. 5, 8)

γνώσιν, όλων τῶν ἐν τῇ ἐνορία των γενομένων γεννήσεων, γάμων, θανάτων, πλὴν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀνωτέρω προσωπικῶν αὐτῶν ὑποχρεώσεων, πρέπει ἐν περιπτώσει γάμου, νὰ ὑπενθυμίξωσιν εἰς τοὺς νυμφευομένους τὴν πρὸς δῆλωσιν ὑποχρέωσίν των καὶ τὰς συνεπείας τῆς παραλείψεως αὐτῆς.

5. Μήνυσις, ἀγωγή. ἢ προσφυγὴ κληρικοῦ κατὰ παντὸς τρίτου, κηρύσσονται ἀπαράδεκτοι ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Δικαστηρίων, κοινῶν ἢ διοικητικῶν, ἐὰν δὲν συνοδεύονται καὶ ὑπὸ ἐγγράφου ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτῶν Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς (νόμος 1882 τῆς 30·7-1951).

6. Ὁ Ἱερεὺς, ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ὀφείλει νὰ εἰσηγηται εἰς αὐτό, τόν, κατὰ νόμον, κανονισμὸν δικαιωμάτων καὶ τελῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῶν ἐκ διαφόρων ἱεροτελεστιῶν προερχομένων βαπτίσεων, γάμων, κηδειῶν καὶ μνημοσύνων.

Τὰ δικαιώματα ὀρίζονται διὰ κανονισμοῦ, ψηφιζομένου ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Τὰ δικαιώματα δύνανται νὰ ὀρίζονται κατὰ τάξεις ὡς πρὸς ἀπάσας τὰς ἐνορίας ἐκάστης πόλεως ἢ χωρίου.

Ὁ ἀπαιτῶν ποσὸν δικαιωμάτων ἀνώτερον τοῦ ἐν τῷ κανονισμῷ, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 461 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Ἐν περιπτώσει τελέσεως αὐτῶν ἐκτὸς τῆς ἐνορίας, τὰ οὕτω νενομισμένα δικαιώματα καταβάλλονται εἰς τὸ ἀκέραιον, ἀπαραιτήτως ἐκδιδομένης σχετικῆς διπλοτύπου ἀποδείξεως, ὡς καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τελέσεως ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐνορίᾳ.

Οἱ ἀποδεδειγμένως ἄποροι ἐνορῶνται ἀπαλλάσσονται ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταβολῆς τῶν ἀνωτέρω δικαιωμάτων.

Τὰ δικαιώματα εἰσπράττονται διὰ διπλοτύπου ἀποδείξεως τοῦ Ταμείου τοῦ Ναοῦ.

Ταῦτα πάντα συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 21 τοῦ περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν κτλ. νόμου, τὸν ὁποῖον καὶ νὰ συμβουλευέσθε καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον νὰ συμμορφοῦσθε.

7. Ὁ Πρόεδρος Ἱερεὺς συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1056)50 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περὶ καθορισμοῦ τῆς ἐνοριακῆς εἰσφορᾶς κτλ.» καθ' ἣν, ἡ εἰσφορὰ αὕτη ἀποτελεῖ ἔσοδον κατὰ ποσοστὸν 50% ἐκ τοῦ ὅλου ποσοῦ τῆς εἰσπραττο-

«Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται».

(Ματθ. 5, 9)

μήνης ὑπὸ τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν, ὀφείλει νὰ ἐνεργῇ μετὰ τῶν συναδέλφων του Ἐκκλησίᾳ. Συμβούλων διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν καταλόγων κατὰ κατηγορίας συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ 536)45 Α.Ν. καὶ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν εἰσπραξιν ἐγκαίρως, ἄλλως, παρερχομένης τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου προθεσμίας εἰσπράττεται παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ εἰς ὄφελος αὐτοῦ δλόκληρον τὸ ποσόν, ζημιουμένου οὕτω τοῦ Ναοῦ τοῦ ποσοστοῦ τῶν 50% ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων.

8. Ὅμοίως ὁ ἐφημέριος ὀφείλει ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους νὰ συντάσῃ μετὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τὸν ἐνοριακὸν κατάλογον τῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ του ἀρρέων ἀρχηγῶν τῶν οἰκογενειῶν, τῶν ἐχόντων συμπληρωμένον τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, περιλαμβανομένων κατὰ τάς, δυνάμει τοῦ ἁρθρου 20 ἐδάφ. α' τοῦ Α.Ν. 2200)40, ἰσχυούσας διατάξεις εἰς τοὺς καταλόγους τῶν ὑποχρεωτικῶν εἰσφορῶν καὶ ἀπολαυόντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἀστικῶν καὶ πολιτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων.

9. Προκειμένου οἱ Ἐφημέριοι νὰ ἐκδώσωσιν ἄδειαν γάμου, δεόν νὰ ὑποβάλωσι πρὸ πέντε τοῦλάχιστον ἡμερῶν εἴτε εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν εἴτε εἰς τοὺς ἐντεταλμένους πρὸς τοῦτο Ἀρχιερατικούς Ἐπιτρόπους αἴτησιν δεόντως χαρτοσημασμένην καὶ κληρικοσημασμένην, καθαρῶς καὶ εὐκρινῶς γεγραμμένην καὶ συμπληρωμένην καὶ συνοδευομένην ὑπὸ τῶν πιστοποιητικῶν τῶν μελλονύμφων, ἐπίσης φερόντων τὰ ἀπαραίτητα χαρτόσημα καὶ κληρικόσημα, ὑπογεγραμμένων δὲ ὑπὸ τῶν οικείων ἐφημερίων καὶ ἐπικεκρωμένων τῶν ὑπογραφῶν των καὶ ἐσφραγισμένων ὑπὸ τῶν οικείων Ἀρχιερέων.

Ἐπογεγραμμένα μόνον παρ' ἱερέων καί, ἀκόμη χειρότερον, ὑπὸ Δημάρχων ἢ Προέδρων Κοινοτήτων δεόν νὰ μὴ γίνωνται δεκτά. Ἐὰν δὲ οἱ μελλονύμφοι προσέρχωνται ἐξ ἄλλης ἢ τῆς ἰδίας Μητροπόλεως, ἀπαραιτήτως τὰ πιστοποιητικά των ἂν εἶναι δύο, δὲν θὰ γίνωνται δεκτά, ἂν δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐν ἐκ τούτων, ὅτι ὁ περὶ οὗ πρόκειται νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον μετὰ τῆς δεῖνα εἶναι καὶ ἄσχετος συγγενείας πρὸς αὐτήν. Ὑπευθύνως μόνον θὰ ἀναλαμβάνητε τὴν ἀγαμίαν των καὶ τὸ ἄσχετον τῆς συγγενείας μεταξὺ των, ὅταν προσέρχωνται ἐκ τῆς ἰδίας σας ἐνορίας, ἄλλως νὰ μὴ ἀναλαμβάνητε εὐθύνην, ἀξιοῦντες πιστοποιητικά παρ' αὐτῶν. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ ἐκδίδετε ἄδειαν γάμου ξένων πρὸς τὴν ἐνορίαν σας καὶ μόνον, ἂν ἔχωσιν ἐγκατασταθῆ ἀπὸ τρι-

«Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».
(Ματθ. 5, 10)

μήνον τουλάχιστον. Όταν πρόκειται περί ξένων, θὰ παραπέμπετε τούτους εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐξακριβωσιν, ἵνα μὴ περιπίπτετε εἰς παρανομίας. Όταν ὁ εἷς ἢ καὶ οἱ δύο τῶν μελλονύμφων ἔρχονται εἰς β' γάμον, ἀπαραιτήτως θὰ ζητῆτε τὴν ληξιαρχικὴν πράξιν τοῦ θανάτου, ἢ τὸ διαζευκτήριον, ἔστω καὶ ἂν ἔχη συμβῆ ὁ θάνατος ἢ ἡ διάζευξις ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, καὶ πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου ἐφημερίου περὶ τοῦ ὅτι ὁ χῆρος ἢ διεζευγμένος δὲν ἔχει ἔλθει εἰς δεῦτερον γάμον ἐν τῷ μεταξῦ. Ὅμοίως θὰ συνοδεύηται ἡ αἴτησις μετὰ δηλώσεως περὶ συγκαταθέσεως τοῦ πατρός, ὅταν ὁ εἷς ἐκ τῶν μελλονύμφων (ἢ καὶ ἀμφοτέροι) δὲν ἔχη συμπληρώσει τὴν νόμιμον ἡλικίαν.

Προσοχὴν νὰ δίδετε εἰς τὴν χρονολογίαν τοῦ διαζευκτηρίου τῆς γυναικός· ἂν δὲν ἔχει παρέλθει δεκάμηνον ἀπὸ τῆς ἀμετακλήτου λύσεως ἢ ἀκυρώσεως τοῦ προτέρου γάμου δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ αὕτη εἰς δεῦτερον γάμον. Συμφώνως πρὸς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, τὰς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου ἐνόρκους βεβαιώσεις δὲν θὰ τὰς δέχεσθε. Προκειμένου περὶ διεζευγμένων, ἀπαραιτήτως θὰ ἀπαιτεῖτε προσκόμισιν καὶ πιστοποιητικῶν Ποινικοῦ Μητροῦ.

Πᾶς Ἕλλην διαβιῶν ἐν Ἀμερικῇ ἢ ἐν Ἐκκλησιαστικῇ Κοινοτήτι τῆς Εὐρώπης, προτιθέμενος νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον, ὀφείλει νὰ εἶναι ἐφωδιασμένος διὰ πιστοποιητικῶν τοῦ ἐφημερίου τῆς Κοινοτήτος εἰς τὴν ἀνήκε, δεόντως ἐπικεκυρωμένου ὑπὸ τῆς Κανονικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς.

Περὶ κωλυμάτων γάμων ἰσχύουσι τὰ ἑξῆς :

α) Οἱ ἐξ αἵματος μέχρι πέμπτου καὶ ἐξ ἀγχιστείας μέχρι τέταρτου βαθμοῦ συγγενείας κωλύονται.

Ὁ πέμπτος ἐξ αἵματος καὶ ὁ τέταρτος ἐξ ἀγχιστείας ἐπιτρέπεται κατ' ἄκραν ἐκκλησιαστικὴν συγκατάβασιν, μετὰ εἰδικὴν ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Ἱεράρχου καὶ κατόπιν πιστοποιήσεως τῶν ἀρμοδίων Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ἀρχῶν, ὑποβαλλομένης δι' αἰτήσεως τῶν μελλονύμφων.

β) Καλύεται ὁ γάμος συγγενοῦς ἐξ αἵματος μέχρι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων μετὰ συγγενοῦς ἐξ αἵματος μέχρι καὶ τοῦ δευτέρου βαθμοῦ τοῦ ἐτέρου συζύγου. Τὸ κώλυμα ὑφίσταται καὶ μετὰ τὴν λύσιν ἢ ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, ἐξ οὗ τοῦτο παρήχθη.

γ) Συγγένεια ὡς πρὸς τὰ κωλύματα τοῦ γάμου ὑφίσταται ὡσαύτως μετὰ τὸ ἐξωγάμου τέκνου, ἢ τῶν κατιόντων αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐξ ἀναγνωρίσεως πατρός, ἢ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν αὐτοῦ.

«Μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν».
(Λουκ. 11,28).

δ) Κωλύεται ὁ γάμος τοῦ υἱοθετήσαντος ἢ τῶν κατιόντων αὐτοῦ μετὰ τοῦ υἱοθετηθέντος. Τὸ κώλυμα ὑφίσταται καὶ μετὰ τὴν λύσιν τῆς υἱοθεσίας.

ε) Κωλύεται ὁ γάμος τοῦ ἀναδόχου μετὰ τοῦ ἀναδεκτοῦ, ἢ τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

στ) Κωλύεται ὁ γάμος τοῦ ἐπιτρόπου ἢ τῶν κατιόντων αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἐπιτροπευομένου μέχρι τῆς ὀριστικῆς λογοδοσίας τοῦ ἐπιτρόπου.

ζ) Κωλύεται ὁ γάμος μεταξὺ προσώπων καταδικασθέντων ἐπὶ μοιχείᾳ μετ' ἀλλήλων.

η) Κωλύεται ὁ γάμος Χριστιανοῦ μετ' ἀλλοθρήσκου.

θ) Κωλύεται ὁ τέταρτος γάμος προϋπάρξαντος τρίτου ἐγκύρου.

Πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, κατὰ τὴν Κυριακὴν, γνωστοποιεῖται οὗτος ἐπ' ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ Ἱερέως ἐν τῆ ἐνορία τῆς τελευταίας κατοικίας τῶν μελλονύμφων, τὴν γνωστοποίησιν δὲ ταύτην συνυποβάλλει ὁ Ἐφημέριος μετὰ τῶν σχετικῶν πιστοποιητικῶν διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας τοῦ γάμου.

9) Προκειμένου νὰ γίνῃ γάμος Χριστιανοῦ μετ' ἑτεροδόξου ἀπαιτεῖται καὶ συμβολαιογραφικὴ πρᾶξις περὶ τοῦ ὅτι τὰ γεννηθῆσόμενα ἐξ αὐτῶν τέκνα θὰ βαπτισθῶσι κατὰ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα. Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου, ὀφείλετε νὰ ἀποστέλλητε τὴν ἀδειαν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν ἢ τὸν Ἀρχ. Ἐπίτροπον μετὰ δηλώσεως περὶ τοῦ πότε καὶ τοῦ ἡυλογήθη ὁ γάμος, διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ καταγραφὴν του εἰς τὸ Πρωτόκολλον γάμων.

10) Ὅταν ἡ ἀδεια γάμου δὲν πρόκειται νὰ ἐκδοθῇ παρὰ τῆς Μητροπόλεώς σας, ἀλλ' ἀμφοτέροι, ἢ ὁ εἷς ἐκ τῶν μελλονύμφων ζητῇ παρ' ὑμῶν πιστοποιητικὸν ἀγαμίας, δεόν νὰ συντάσσητε τὴν σχετικὴν αἴτησιν καί, συμπληρώνοντες αὐτὴν μὲ χαρτόσημον καὶ κληρικὸσημον νὰ ὑποβάλλητε εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν διὰ τὴν παρ' αὐτῆς ἔκδοσιν τοῦ πιστοποιητικοῦ. Ὅταν δὲ καὶ οἱ δύο τυγχάνωσιν ἐκ τῆς ἐνορίας σας καὶ πρόκειται νὰ στεφθῶσιν εἰς ἄλλην μητροπολιτικὴν περιφέρειαν, τότε θὰ βεβαιώσητε εἰς τὸ κοινὸν πιστοποιητικόν, πὺν θὰ ἐκδώσητε καὶ διὰ τοὺς δύο, τὸ ἄσχετον συγγενείας των καὶ ἀγαμίαν αὐτῶν.

Ὅταν ἐμφανίζωνται ἀποδεδειγμένως ἄποροι, ὀφείλετε νὰ παρέχητε εἰς αὐτοὺς καθε διευκόλυνσιν, εἴτε εἰς τὴν ἔκδοσιν ἀδείας γάμου εἴτε εἰς τὴν ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν, παρέχοντες καὶ δωρεάν ταῦτα.

† Ὁ Ἀπτικῆς καὶ Μεγαρίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

«Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν...»

(Ἰακ. 1,12)

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Γ'.

Διὰ νὰ θεραπεύσωμεν τὴν παιδικὴν ψυχὴν ἐκ τῶν κατὰ τὴν Ἐξομολόγησιν ἐκτιθεμένων ἀμαρτημάτων τῆς, δὲν δυνάμεθα νὰ χωρήσωμεν ἐπὶ τὸ ἔργον μας, καθ' ὃν τρόπον θὰ ἐνηργοῦμεν διὰ τὴν θεραπείαν τῆς ψυχῆς τοῦ ἐφήβου ἢ, κατὰ μείζονα λόγον, τοῦ ὠρίμου ἀνθρώπου. Διότι ἡ διαφορὰ μεταξύ παιδιοῦ, νέου καὶ ἐνήλικος εἶναι οὐσιώδης καὶ σοβαρὰ, οὐ μόνον ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῶν ἀμαρτημάτων, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην ἐκάστης κατηγορίας ἐξομολογουμένων. Καὶ δὴ:

1) Τὸ εἶδος τῶν παιδικῶν ἀμαρτημάτων εἶναι τοιοῦτον, ὅστε μὲ χειρισμὸν κατάλληλον τῆς παιδικῆς ψυχῆς ἢ ἐκρίζωσις αὐτῶν εἶναι εὐχερής. Τὸ παιδί, ἐκτὸς σπανίων ἐξαιρέσεων, εἶναι πάντοτε εὐμενῶς διατεθειμένον νὰ συμμορφώσῃ τὴν συμπεριφορὰν του πρὸς τὰς ὑποδείξεις καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ ἔχοντος ψυχολογικὰς ἰκανότητας πνευματικοῦ του πατρὸς. Ἐὰν δὲ εἰς τοῦτο προστεθῇ καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ του περιβάλλοντος ἢ ἐνίσχυσις, δυνάμεθα νὰ εἴμεθα ἡσυχοὶ, ὅτι ἡ θεραπεία τῆς παιδικῆς ψυχῆς θὰ ἐπιτευχθῇ ἀσφαλῶς.

Προσοχὴ ἀπαιτεῖται μόνον κατὰ τὴν διάγνωσιν τῶν παιδικῶν παραπτωμάτων, διότι ὑφίσταται πάντοτε ὁ κίνδυνος νὰ σύγχυσωμεν τὰ ὄρια, ἅτινα διαχωρίζουν τὴν παιδικὴν ἀταξίαν ἀπὸ τὸ παιδικὸν ἀμάρτημα. Εἰς τὴν σύγχυσιν αὐτὴν εὐκόλως ὑποπίπτουν καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ, ὡς ἐκ τῆς ιδιότητός των, εἰς συνεχῆ μετὰ τοῦ παιδιοῦ εὐρισκόμενοι ἐπαφῆν, γονεῖς καὶ διδάσκαλοι, καὶ μάλιστα οἱ ἐξ αὐτῶν μικρὰς ἢ ἐλαχίστας γνώσεις περὶ τῆς παιδικῆς ψυχῆς κεκτημένοι.

Τὸν κίνδυνον τοῦτον κατὰ μείζονα λόγον διατρέχει ὁ πνευματικὸς πατήρ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπαφὴ μετὰ τοῦ παιδιοῦ συντελεῖται κατ' ἀραιὰ διαστήματα καὶ εἰς στιγμὰς ὅλως ἀκαταλλήλους, διὰ τὴν παρακολούθησιν ὑπὸ τοῦ ἰδίου προσωπικῶς τῶν παιδικῶν ἐκδηλώσεων, αἵτινες ἐπιτρέπουν νὰ ἐκδηλωθῇ φυσικῶς ὁ παιδικὸς χαρακτὴρ κατὰ τὰς ὥρας τοῦ παιχνιδιοῦ ἢ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, τῷ σχολείῳ καὶ ταῖς παιδικαῖς συναναστροφαῖς ἀβιάστων ἐνασχολήσεων.

Εἰς τὸ Ἐξομολογητήριον τὸ παιδί συνήθως δὲν προσέρχε-

«... Ὅτι δόκιμος γενόμενος, λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς».

(1ακ. 1, 12)

ται, διότι, συναισθανόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ βάρος τῆς ἔναντι τοῦ Θεοῦ ἐνοχῆς, ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποτινάξῃ ἐκ τῆς ψυχῆς του τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ κατασιγάσῃ τοὺς νυγμοὺς τῆς τεταραγμένης του συνειδήσεως. Πᾶν ὅ,τι πράττει δὲν ταρασσει, εἰ μὴ πρὸς στιγμὴν μόνον, τὴν συνειδήσιν του, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 10-13 ἐτῶν ἡ φωνὴ τῆς εἶναι λίαν ἀσθενῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀκατασκέτου ροπῆς αὐτοῦ πρὸς τὸ παιχνίδι καὶ μὲ τὰς μαθητικὰς του ἀσχολίας, εὐκόλως ῥίπτει τὰς παρεκτροπὰς του εἰς τὴν λήθην.

Ἡ εἰς τὸν Πνευματικὸν προσέλευσις του ὀφείλεται μᾶλλον εἰς τὰς συμβουλὰς καὶ τὰς πρὸς ἐξομολόγησιν παροτρύνσεις, εἴτε τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου εἴτε τοῦ οἰκογενειακοῦ του περιβάλλοντος, ἐφ' ὅσον συμβῆ τοῦτο νὰ ἔχῃ εὐσέβειαν καὶ νὰ ἀσκῇ πρακτικὴν χριστιανικὴν ζωὴν.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς τὸ παιδί αἰσθάνεται, ὅτι ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ ἀναπνέει ἐντὸς περιβάλλοντος αὐστηροῦ ἢ τοῦλάχιστον σοβαροῦ, ξένου πρὸς τὴν παιδικὴν νοοτροπίαν καὶ τὴν ψυχικὴν του διάθεσιν. Οὕτω δὲ ἐκδέτει τὰ ἁμαρτήματά του κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ καθίσταται ἐξόχως δυσχερὲς εἰς τὸν Ἐξομολόγον νὰ διαγνώσῃ τὸ εἶδος τοῦ ἐκτιθεμένου παραπτώματος καὶ νὰ καταχωρίσῃ αὐτὸ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παιδικῶν ἀταξιῶν ἢ τῶν παιδικῶν ἁμαρτημάτων. Συνήθως τὸ παιδί θεωρεῖ ἁμάρτημα ἐκείνην τὴν πράξιν του, τὴν ὁποίαν οἱ γονεῖς του ἢ οἱ ἄλλοι ἀνώτεροί του ἐχαρκτήρισαν ὡς τοιοῦτον. Ἄλλ' ὡς ἤδη ἐλέχθη, οὔτε οἱ γονεῖς οὔτε οἱ διδάσκαλοι δύνανται ἀσφαλῆ ἐπ' αὐτοῦ νὰ ἔχουν πάντοτε τὴν κρίσιν. Ἐάν, ἐπὶ παραδείγματι, τὸ παιδί ἀνέτρεψεν ἐν ἀντικείμενον εἰς τὸ σπίτι, ἀναστατώνεται ὀλόκληρον τὸ περιβάλλον, ἀκολουθοῦν ἐπιπλήξεις, ἀπειλαὶ καὶ τέλος παρέχεται εἰς τὸ παιδί, ὅπως ἐπιπολαίως, ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεώς του ὡς ἁμαρτήματος, τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ ἐξομολογηθῆ, διότι ἐλύπησε δῆθεν διὰ ταύτης τὸν Θεόν! Τὸ ἀκριβὲς ἐν προκειμένῳ εἶναι, ὅτι εἰς τὴν φύσιν τοῦ παιδιοῦ ὑπάρχει ἀποτεθησανορισμένη περίσσεια δυνάμεως καὶ ἐνεργητικότητος, ἡ ὁποία ὡς ἀτμὸς ἐντὸς κλειστοῦ λέβητος ζητεῖ διέξοδον. Ἄν αἱ παιδαγωγικαὶ τῶν γονέων γνώσεις εἶναι ὑποτυπώδεις ἢ ἀνύπαρκτοι καὶ δὲν ἔχουν οὔτοι τὴν ἀπαιτουμένην ἰκανότητα νὰ ἀνοίξουν μόνοι των τὴν ἀσφαλιστικὴν δικλείδα, ὥστε νὰ διοχετεύσουν τὸν ἀτμὸν τῆς παιδικῆς ἐνεργητικότητος κατὰ τὴν βούλησιν των, τότε τὴν διέξοδον εὐρίσκει μόνον του τὸ παιδί, ἐκρηγνύμενον εἰς

«Τῷ νικῶντι θῶσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν τῷ Παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ».

(Ἄποκ. 2, 7)

πράξεις ἀτάκτους, προκαλούσας τὴν ἐν τῷ οἴκῳ ἀναστάσεων, ἧτις χαρακτηρίζεται ἐσφαλμένως ὡς «ἀμάρτημα».

Ἄλλ' ἀφοῦ οἱ γονεῖς δὲν ἔχουν τὴν ἰκανότητα νὰ διαχωρίσουν τὴν ἀταξίαν ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν, πῶς θὰ ἐπιτύχη τοῦτο ὁ ἱερεὺς, ὅταν τὸ παιδί ἐνώπιον αὐτοῦ προσερχόμενον πρὸς ἐξομολόγησιν χαρακτηρίζῃ οὕτω τὰς πράξεις του, ὑπὸ τῶν γονέων του καθοδηγηθῆν; Ἐν τούτοις, εἶναι ἀνάγκη νὰ συντελεσθῇ ὁ διαχωρισμὸς οὗτος, διότι ἄλλως ἢ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ ἀναπτύσσεται μὲ ἐσφαλμένας ἀντιλήψεις, αἵτινες οὐ μόνον θὰ ἀσκήσουν σοβαρωτάτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς καθόλου πορείας τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ βίου του ἐν τῷ μέλλοντι, ἀλλὰ καὶ διότι, ὅταν βραδύτερον ἀντιληφθῇ τὴν ἀληθῆ μορφήν καὶ αἰτίαν τῶν πράξεών του, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἀπολέσῃ τὴν πρὸς τὴν ἐξομολόγησιν ἐμπιστοσύνην του καὶ νὰ ἐκλάβῃ ταύτην ὡς εὐφυᾶ μέθοδον καταστολῆς τῶν παιδικῶν ἀταξιῶν, πρὸς τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν πλεον ἐπαφὴν εἶναι ἀνάγκη νὰ διατηρήσῃ.

Καὶ ἐνταῦθα ἡ προσοχὴ τοῦ Ἐξομολόγου πρέπει νὰ στραφῇ εἰς τὸ ἐνδεχόμενον νὰ προκαλέσῃ δυσπιστίαν πρὸς τοὺς γονεῖς, ἐὰν ἀκριτῶς καὶ δι' ἀποτόμων ἐκφράσεων ὑποδείξῃ, ὅτι πράξεις τις τοῦ παιδιοῦ, ὡς ἀμάρτημα ὑπὸ τῶν γονέων χαρακτηρισθεῖσα καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ὑπὸ τοῦ παιδιοῦ ὡς τοιαύτη πιστευθεῖσα, εἶναι ἀπλῶς ἀταξία. Εἰς τὴν θέσιν τότε τοῦ ἐνὸς αἰτίου, θὰ τοποθετήσῃ ἕτερον κατὰ πολὺ χειρότερον τοῦ πρώτου. Ἡ ἀσφαλεστέρα ὁδὸς διὰ τὸν Πνευματικὸν εἶναι νὰ ἀφήσῃ τὸ παιδί ἐλευθέρως νὰ περιγράψῃ τὴν ψυχικὴν του κατάστασιν, ὡς τὴν ἀντιλαμβάνεται τὸ ἴδιον, καὶ νὰ προσπαθῆσῃ ἔπειτα δι' ἐντέχνων ἐρωτήσεων νὰ κάμῃ τὸν ἀκριβῆ διαχωρισμὸν ἀταξίας καὶ ἀμαρτήματος. Ἀφοῦ δὲ καταλήξῃ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς ἀσφαλὲς συμπέρασμα, νὰ δώσῃ τὰς συμβουλὰς του μόνον ἐπὶ τῶν πράξεων ἐκείνων, τὰς ὁποίας κατέταξεν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀμαρτημάτων, νὰ ἀφήσῃ δὲ νὰ ἀντιπαρέλθῃ ἀπαρατήρητος ἢ ἐσφαλμένως ὡς ἀμάρτημα χαρακτηρισθεῖσα παιδικὴ ἀταξία.

Συναντᾶται παρὰ τῷ παιδί ἄλλη τις κατηγορία «παραπτωμάτων», τὰ ὁποῖα ὑπὸ τῶν ἀδαῶν θεωροῦνται ἐπίσης ὡς ἀμαρτήματα, ἐν ᾧ ἐν τῇ πραγματικότητι εἶναι ἀποτελέσματα ἀτελοῦς ἢ κακῆς λειτουργίας τῶν ἀδένων τοῦ παιδιοῦ. Ἡ διάθεσις διὰ φασαρίαν, ἢ νευρικότης, ἔνεκα τῆς ὁποίας προξενεῖ λύπην εἰς τοὺς γονεῖς κλπ. ὀφείλονται πολλάκις εἰς καθαρῶς σωματικὰς διαταραχάς, διὰ τὰς ὁποίας ἀρμόδιος δὲν εἶναι ὁ πνευματικὸς

«Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῆ ἔκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου».

(Ἄποκ. 2, 11)

πατήρ ἄλλ' ὁ ἰατρός, θεραπεύονται δὲ αὐταὶ εὐκόλως δι' ἰατρικῶν καὶ φαρμακευτικῶν ἐπεμβάσεων.

Ὁ Ἐξομολόγος, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ εὐρίσκη ποῖα ἐκ τῶν παιδικῶν ἀταξιῶν ἐμπίπτουν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του καὶ ποῖα ἐκφεύγουν αὐτῆς, ὀφείλει νὰ εὐρίσκηται εἰς συνεχῆ ἐπαφὴν μὲ τὰ κατάλληλα βιβλία, τῇ βοήθειᾳ τῶν ὁποίων θὰ μορφώσῃ σαφεῖς ἀντιλήψεις ἐπὶ τῆς παιδικῆς ψυχολογίας καὶ τῶν παιδικῶν πράξεων, καὶ νὰ διεξάγῃ μετ' ἐπιμελείας καὶ μεγίστης προσοχῆς τὴν κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν διερεύνησιν τῆς παιδικῆς ψυχῆς.

2) Σοβαρώτερον εἶναι τὸ περὶ εὐθύνης τοῦ παιδιοῦ θέμα. Εὐθύνεται τὸ παιδί δι' ὅλας τὰς πράξεις του καὶ μέχρι ποίου βαθμοῦ; Ἡ πράττει οὕτως ἢ ἄλλως, διότι φέρει τὸ βαρὺ φορτίον ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς κληρονομικότητος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφύγῃ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ κοινωνικοῦ, τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ τοῦ σχολικοῦ του περιβάλλοντος, ἧτις δεσμεύει τὴν ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεώς του; Ἡ ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων τούτων ἀπάντησις εἶναι θεμελιώδους σημασίας, διότι ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἀπαντήσεως οὐ μόνον ἐξαρτᾶται ἡ πορεία τῆς ἐνεργείας μας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς τοῦ παιδιοῦ καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν του ἀπὸ τῶν συμπιγνουσῶν αὐτὸ κακιῶν καὶ ἐλαττωμάτων, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀναγκαιότης τοῦ Μυστηρίου τῆς Μετανοίας διακινδυνεύει διὰ τὸ παιδί.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν κληρονομικότητα ἐλέχθη ἤδη — εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον μας — ὅτι παρὰ τῶν γονέων μας κληρονομοῦμεν οὐχὶ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὴν πρὸς αὐτὸ κλίσιν καὶ ροπὴν. Ἡ κλίσις αὕτη ἄλλοτε εἶναι ἰσχυρότερα καὶ ἄλλοτε ἀσθενέστερα. Εἶναι ὅμως παρὰ πάντων τῶν συγχρόνων καὶ τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν παλαιότερων ὠμολογημένον, ὅτι ἡ ἀγωγή καὶ ὁ ἐθισμὸς ἐξουδετεροῦν τὰς ἐκ τῶν γονέων κληρονομουμένας κακὰς τάσεις. Μόνον εἰς τοὺς βλάβας ἐπιδρᾷ ἐλάχιστα ἡ ἀγωγή. (Θ. Βορέα: Ἡ ψυχικὴ κληρονομικότης καὶ τὸ περιβάλλον. Ἀθῆναι 1906 σελ. 44). Ὁ Ἀμερικανὸς ψυχολόγος William James, εἰς τὸ ἔργον του «Talks to teachers», παρέχει παραδείγμα πείθον ἀπολύτως, ὅτι διὰ τῶν παραινήσεων, τοῦ παραδείγματος καὶ ἄλλων πρόσφορων μέσων μεταβάλλεται ἡ ἔμφυτος δομὴ ἢ ἕξις, διὰ συνδέσεως τῶν κανωτέρων κέντρων τῆς ψυχικῆς λειτουργίας πρὸς τὰ ἀνώτερα. Οὕτως ἢ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ παιδιοῦ κληρονομικὴ ἀποτύπωσις ἐλαττωμάτων δὲν ἀποκλείει τὴν δυνατότητα μετα-

«Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου...»

(Ἀποκ. 2. 17)

βολῆς αὐτῶν εἰς ἀγαθὰς καὶ ἐπωφελεῖς κλίσεις καὶ ἀρετάς, ἐὰν καταλλήλως χειραγωγηθῆ. Εἶναι προφανές, ὅτι τοῦτο οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ ἐπιτύχη καλλίτερον πλὴν τοῦ καλοῦ καὶ μετ' ἐπιστημοσύνης χωροῦντος ἐπὶ τὸ ἔργον του πνευματικοῦ πατρὸς.

Δοθέντος ὅμως, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ περιβάλλοντος ἀγωγή ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ κατισχύη καὶ αὐτῆς τῆς κληρονομικότητος, ποῖαν εὐθύνην δυνάμεθα νὰ καταλογίσωμεν εἰς τὸ παιδί, τοῦ ὁποίου ὁ εὐπλαστος καὶ ἀδιάπλαστος χαρακτήρ μορφοῦται, παρὰ τὴν θέλησίν του, ἐντὸς περιβάλλοντος κακοῦ καὶ ἀναπτύσσεται εἰς μεμολυσμένην ἠθικῶς πολλὰκις ἀτμόσφαιραν; Ἐκτὸς τούτου, τὸ οἰκογενειακὸν καὶ τὸ σχολικὸν περιβάλλον, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των ἀκόμη νὰ ἀσκήσουν ἐπωφελῆ ἐπὶ τῆς παιδικῆς ψυχῆς ἐπίδρασιν, ὑποπίπτουν εἰς τοιαῦτα σφάλματα, ὥστε νὰ προκαλοῦν, παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν των, ὅλως ἀντίθετα τῶν ἐπιδιωκομένων ἀποτελέσματα καί, ἀντὶ νὰ διορθώσουν τὸ παιδί, νὰ χαράσσουν ὀλεθρίαν δι' ὅλην τὴν ζωὴν του πορείαν. Πῶς τοῦτο συμβαίνει θὰ ἀναπτύξωμεν εἰς τὸ προσεχὲς ἄρθρον μας. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνδιαφέρει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι καὶ τοῦ περιβάλλοντος ἡ, ἐκ προθέσεως ἢ μὴ, κακὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ παιδιοῦ δύναται νὰ ἐξουδετερωθῆ διὰ τῆς ἐπιδράσεως ἐπ' αὐτῆς ἀγαθῶν παραγόντων. Ἡ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ δὲν εἶναι δούλη οὔτε τῆς κληρονομικότητος, οὔτε τοῦ περιβάλλοντος. Ἐχει ὑπὸ τοῦ πανσόφου Δημιουργοῦ πλασθῆ καὶ μὲ ἰδίαν ἱκανότητα καὶ δυνάμεις, ἱκανὰς νὰ ἀντιστοῦν καὶ νὰ ἐξουδετερώσουν τὰς κακὰς κληρονομίας καὶ τὰς ὀλεθρίας ἐξωτερικὰς ἐπιδράσεις.

Οὐδεὶς ἐξ ἄλλου εὐρίσκεται πάντοτε ὑποχρεωμένος νὰ ζῆ πάντοτε εἰς μεμολυσμένην ἠθικῶς ἀτμόσφαιραν. Ἔρχεται περίοδος τῆς ζωῆς μας, καθ' ἣν ἐξερχόμεθα τοῦ ἐνὸς περιβάλλοντος καὶ εἰσερχόμεθα εἰς ἄλλον ἢ δυνάμεθα νὰ ἐκλέξωμεν ἐλευθέρως τὸ περιβάλλον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπιθυμοῦμεν νὰ διαπλάσωμεν τὸν χαρακτήρα μας. Τὸ σχολεῖον, αἱ καλαὶ συναναστροφαί, αἱ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐκπροσώπων της ἐπαφαί, τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον καὶ ἄλλοι παράγοντες συνιστοῦν λαμπρὸν περιβάλλον, δυνάμενον νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν κακὴν ἐπίδρασιν τοῦ κακοῦ περιβάλλοντος.

Οὗτοι πάντες ἔχουν τὴν εὐχέρειαν καὶ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐκλογῆς. Ἐκλογὴ δὲ σημαίνει ἐλευθερίαν κινήσεων καὶ σκέψεων καὶ ἀποφάσεων καὶ ἐπομένως εὐθύνην. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ παιδί δὲν δύναται νὰ ἀπαλλαγῆ τῆς εὐθύνης, διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ κα-

«Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ
ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν...»
(Ἄποκ. 2, 27)

ταλλήλου δι' αὐτὸ περιβάλλοντος, ἐφ' ὅσον τῷ παρέχεται ἡ εὐ-
καιρία ἐκλογῆς.

Παρὰ ταῦτα, οὐδέποτε ἐπιτρέπεται νὰ ἐξισωθῇ ἡ παιδικὴ
εὐθύνη πρὸς τὴν ἀνδρικήν, οἱ δὲ λόγοι εἶναι προφανεῖς. Τοῦ
ὄριμου ἀνθρώπου αἱ πράξεις — πλὴν τοῦ ψυχοπαθοῦς ἢ τοῦ
βλακῶς — ἀκολουθοῦν λελογισμένην σκέψιν καὶ μελέτην οὐ μό-
νον αὐτῆς ταύτης τῆς πράξεως, ἀλλὰ καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς.
Ἡ βούλησίς του εἶναι τελείως ἀνεπτυγμένη καὶ ἀπολύτως ἰκανὴ
νὰ συγκατατεθῇ ἢ νὰ ἀποκρούσῃ τὰς κακὰς ὑπαγορεύσεις τῶν
ἰδίων αὐτοῦ κλίσεων καὶ τοῦ περιβάλλοντός του. Ἡ γνῶσις τοῦ
καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ὑπαγορεύσεών
του εἶναι ἐπίσης πλήρης. Αἱ τοῦ ὄριμου ἀνθρώπου ἐπομένως
πράξεις ἐπισύρουν πλήρως τὴν εὐθύνην, ἐνῶ δὲν δύναται τὸ
αὐτὸ νὰ συμβῇ, προκειμένου καὶ περὶ τοῦ παιδιοῦ.

Τὸ παιδί, ἀνανάπτυκτον σωματικῶς καὶ πνευματικῶς κατὰ
τὴν πρώτην αὐτοῦ ἡλικίαν, ἀναπτύσσεται κατὰ σαφῶς ἀπ' ἀλλή-
λων διακρινόμενα στάδια. Εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς παιδικῆς
ἡλικίας (ἡλικία μέχρι 3 ἐτῶν) εὐρίσκονται προφανῶς εἰς ἵποτυ-
πώδη ἀνάπτυξιν αἱ ψυχικαὶ τοῦ παιδιοῦ λειτουργίαι. Εἰς τὸ
δεύτερον στάδιον (4-7 ἐτῶν) ἀναπτύσσονται, ἀνεξαρτήτως τῆς
θελήσεώς του, αἱ πρῶται σαφεῖς ψυχικαὶ λειτουργίαι καὶ ἐμφα-
νίζονται αἱ πρῶται ἰκανότητες, ὡς ἡ τῆς ἐννοίας τοῦ χρόνου,
αἱ πρῶται κοινωνικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἔννοιαι καὶ τάσεις κλπ. Εἰς τὸ
τρίτον καὶ τελευταῖον στάδιον τῶν 8-14 ἐτῶν τὸ παιδί ὀλοκλη-
ρῶνει τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τῶν σωματικῶν του ὀργάνων καὶ τῶν
πνευματικῶν καὶ ψυχικῶν του ἰκανότητων. Εἰς τὸ τελευταῖον
τοῦτο στάδιον ἀφυπνίζονται ἐν ἑαυτῷ αἱ λειτουργίαι τῆς ἀφη-
ρημένης σκέψεως, ὡς αἱ ἔννοιαι τῆς αἰτιότητος, τῆς σχετικότη-
τος, τοῦ χρόνου, τῆς ταχύτητος κλπ. Εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον ἐγκα-
ταλείπει τὸν ἐγωκεντρισμόν, ὅστις εἶναι παρ' αὐτῷ ἀνεπτυγμέ-
νος κατὰ τὸ δεύτερον παιδικὸν στάδιον τῶν 4-7 ἐτῶν, καὶ ἀπο-
κιτᾷ τὸ αἶσθημα τῆς κοινωνικότητος.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ στάδιον τῆς τελευταίας παιδικῆς
ἀναπτύξεως διαρκεῖ 4 ὀλόκληρα ἔτη. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι αἱ αὐ-
ταὶ πράξεις τοῦ παιδιοῦ τῆς ἡλικίας τῶν 8 ἐτῶν δὲν εἶναι δυνα-
τὸν νὰ θεωρηθοῦν, ὅτι συνεπάγονται τὴν αὐτὴν εὐθύνην, ὅσην
κατὰ τὸ 12 ἔτος. Ἄλλως θὰ κρίνωμεν τὸ παιδί τῶν 8 καὶ ἄλλως
τὸ παιδί τῶν 12 ἐτῶν. Κατὰ τὸ 12ον περίπου ἔτος τὸ παιδί ἀρχί-
ζει π. χ. νὰ ἀπεχθάνεται τὰς ἀφηρημένας ἔννοιαι καὶ τὸν δογμα-

«... Καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωῒνον».

(Ἄποκ. 2, 28)

τισμόν, ἐπιθυμῆ δὲ συγκεκριμένας πνευματικὰς παραστάσεις, τὰς ὁποίας νὰ δύναται νὰ ἀφομοιώσῃ εὐκόλως ἢ διάνοιά του. Διὰ τοῦτο κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην τὸ ἐν ἑαυτῷ θρησκευτικὸν συναίσθημα ὑφίσταται δομὴν ἔλεγχον καὶ ἡ *θρησκευτικὴ κρίσις* τῆς ἡλικίας αὐτῆς εἶναι ἰσχυροτάτη. Ὁ θρησκευτικὸς δογματισμὸς εἶναι ἀποκρουστέος τότε, ὡς καὶ πᾶς ἄλλος δογματισμὸς. Τὸ παιδί δὲν ἀποστρέφεται τὴν θρησκείαν, αὐτὴν καθ' ἑαυτήν, ὡς θὰ συνέβαινεν εἰς ἄθρησκον ὠρίμου ἡλικίας. Ἀποστρέφεται τὸ ἐν τῇ θρησκείᾳ ἀφηρημένον καὶ δογματικόν, ἔνεκα δὲ τούτου ὀλόκληρος ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ διατρέχει κίνδυνον. Ἔχοντες ὅμως ὑπ' ὄψει μας, ὅτι ἡ κρίσις τῆς ἡλικίας αὐτῆς δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ βούλησιν ἢ ἀπὸ τὸ περιβάλλον, ἀλλ' ἔχει βαθυτέραν αἰτίαν τὰς ἐν αὐτῇ συντελουμένας οὐσιώδεις συναισθηματικὰς, διανοητικὰς καὶ σωματικὰς μεταβολὰς, δὲν εἶναι οὔτε λογικόν, οὔτε σκόπιμον νὰ καταλογίσωμεν εὐθύνην εἰς πράξεις κατὰ τῆς θρησκείας, ἐπισυμβαινούσας κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην. Ἡ ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιασμοῦ ἀπομάκρυνσις, ἢ ἀπροθυμία τῆς φοιτήσεως εἰς τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον, ἢ ἀνυπακοὴ εἰς τὰς συμβουλὰς τῶν ἱερέων κλπ. ἔχουν τὴν αἰτίαν εἰς τὰς ἐν λόγῳ ψυχοσωματικὰς μεταβολὰς. Ἡ εὐθύνη τοῦ παιδιοῦ εἶναι ἡ ἐλαχίστη ἢ ἀνύπαρκτος.

Ὁ ρόλος τοῦ πνευματικοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι τοῖς πᾶσι προφανής. Τὸ καλλίτερον μέσον διαπαιδαγωγήσεως τῆς παιδικῆς ψυχῆς εἶναι νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὰς ἀφηρημένας ἐννοίας καὶ τοὺς ἀκατανοήτους διὰ τὸ παιδί δογματισμοὺς καὶ νὰ τὸ καθοδηγήσωμεν διὰ τῆς προσφορᾶς περιεσσότερον συγκεκριμένων θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν παραστάσεων. Τὸ δογματικὸν καὶ ἀφηρημένον θὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὰς πρὸς τὸ παιδί διδασκαλίας μας, ἀντικαθιστάμενον διὰ τοῦ παραστατικοῦ καὶ συγκεκριμένου. Οὕτως αἱ προσπάθειαι τοῦ ἐξομολόγου θὰ ἔχουν εἰς τὸ ἐνεργητικόν των σημαντικὰς τῷ ὄντι ἐπιτυχίας, ἱκανὰς νὰ ρυθμίσουν ὀλόκληρον τὴν ἐξέλιξιν τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ ἐν τῷ μέλλοντι..

Ἄρχιμ. ΤΙΜΟΘΕὸς ΧΑΛΟΦΤΗΣ

Εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίζουν οἱ πιστοὶ πῶς πρέπει νὰ προσέρχωνται εἰς τὰ ἱερά Μυστήρια τῆς σωτηρίας.

Κάθε Ἐφημέριος ἔχει χρέος νὰ βοηθῇ, νὰ καθοδηγῇ τοὺς ἐνορίτας του.

Η ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣ ΤΟΥ ΙΕΡΕΩΣ

Ἡ πρώτη συνεργάτις τοῦ Ἱερέως εἰς τὰ πνευματικά τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ ἔργα, εἶναι ἡ σύζυγος αὐτοῦ. Ἀτυχῶς ἐλάχισται ἐκ τῶν συζύγων τῶν πρεσβυτέρων ἔχουν συνείδησιν τοῦ καθήκοντος τούτου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐται, ὡς μὴ ὄφειλε, περιορίζονται εἰς τὰ συνήθη καθήκοντα τῆς οἰκοδομοποιήσεως, ἐν ᾧ θὰ ἠδύνατο, νὰ ἐργασθῶσιν ἐπωφελῶς, μετέχουσαι εἰς φιλανθρωπικὰς ἐργασίας καὶ κοινωφελοῦς φύσεως ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας. Πῶς ὁμως νὰ γίνῃ τούτο, ὅταν ἡ Πρεσβυτέρα ἀπέχη καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐκκλησιασμοῦ; Πολὺς κόσμος διερωτᾷται, ἐὰν ὅσα διδάσκη ἡ Ἐκκλησία, ἰσχύουσι μόνον διὰ τοὺς πιστοὺς, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰς οἰκογενεῖας τῶν κληρικῶν. Ἐὰν δικαιολογῆται ἡ Πρεσβυτέρα, ὡς ἔχουσα οἰκιακὰς ἀπασχολήσεις, τὸ αὐτὸ θὰ ἔδει νὰ ἐπικαλεσθῶσι καὶ αἱ λοιπαὶ χριστιανικαὶ οἰκογένειαι. Ἄλλοίμονον δὲ ἐὰν παρατηρεῖτο τούτο. Κακὸν λοιπὸν μέγιστον προκαλεῖ τὸ παράδειγμα τῆς μὴ ἐκκλησιαζομένης Πρεσβυτέρας. Ὅμοίως ἡ ἀπουσία τῆς ἐξ ἄλλων ἀγαθοεργῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ τοιαύτη διαγωγὴ ἔχει ἀσφαλῶς δυσάρεστον ἀντίκτυπον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἱερέως ἀνδρός τῆς. Ἐὰν ἔτυχε μορφώσεως θὰ ἠδύνατο, νὰ χρησιμοποιηθῆ ὡς κατηχήτρια εἰς τὰ κατηχητικὰ σχολεῖα θηλέων τῆς ἐνορίας τοῦ ἱερέως συζύγου τῆς. Ὡσαύτως εἰς φιλόπτωχον ταμεῖον, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μετέχη εἰς τὸ διοικητικὸν συμβούλιον αὐτοῦ. Εἰς ἔργα περιθάλψεως ἀπόρων ἀσθενῶν, ἐφ' ὅσον μάλιστα κερκίται νοσηλευτικὰς τινὰς γνώσεις. Τέλος, μετέχει εἰς φιλανθρωπικοὺς, θρησκευτικοὺς ἢ ἐκπαιδευτικοὺς συλλόγους, παρέχουσα τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας καὶ γνώσεις τῆς εἰς αὐτούς. Ἐν γένει, εἰς πᾶσαν ἄλλην κοινωφελῆ καὶ ἐκπολιτιστικὴν κίνησιν ἐργάζεται ἡ εὐσεβὴς Πρεσβυτέρα. Οὕτω κινουμένη ἐν μέσῳ τοῦ μικροῦ περιβάλλοντος τῆς ἐνορίας τοῦ ἱερέως συζύγου τῆς καὶ ἐν συνεννοήσει πάντοτε μετ' αὐτοῦ ἐργαζομένη, ὑποβοηθεῖ τούτων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν πνευματικοῦ ἐξ εὐσεβῶν καὶ δραστηρίων προσώπων κύκλου, δι' οὗ τὰ μέγιστα ἐνισχύεται οὗτος εἰς τὴν εὐδόωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ.

Εἰς τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν μεγάλως θὰ συνέβαλον κατ' ἀρχὴν τὰ συνέδρια τῶν συζύγων τῶν πρεσβυτέρων ὑπὸ τῶν ἐκασταχοῦ ἐπισκόπων συγκαλούμενα. Ἐν αὐτοῖς ἐκτίθενται λεπτομερῶς τὰ καθήκοντα καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ἐν ἧ μὲν περιπτώσει εἶναι

«... Καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς...»
(Ἄποκ. 3, 5)

δύσκολος ἢ σύγκλησις τοιούτου συνεδρίου γυναικῶν διὰ μίαν εὐρείαν περιφέρειαν ἐπαρχίας ἢ νομοῦ, εἶναι ὅμως δυνατὴ εἰς περιοχὴν δέκα ἢ καὶ ὀλιγωτέρων, πλησίον ἀλλήλων κειμένων, χωρίων. Ὑπανδρὸι διδασκάλισσαι καλούμεναι ὑπὸ ἐπιθεωρητῶν εἰς συνέδρια, κατορθώνουν νὰ παρενρίσκωνται, τὸ αὐτὸ λοιπὸν θὰ ἦδύνατο, νὰ γίνῃ προκειμένου καὶ περὶ τῶν συζύγων τῶν ἱερέων. Μετὰ τὴν τοιαύτην ἐν συνεδρίοις γενικὴν καὶ στοιχειώδη πρὸς τοῦτο παίδευσιν αὐτῶν, ἀκολουθεῖ ἡ ἐν Σχολαῖς Διακονισσῶν τῆς Ἐκκλησίας εἰδικὴ τούτων κατάρτισις, τοιαύτην δὲ προτίθεται, ὅπως ἰδρῦση ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Τὸ ἀληθές εἶναι, ὅτι εἰς τὰς ὀρθοδόξους χριστιανικὰς ἐνορίας τοῦ ἑξωτερικοῦ αἱ σύζυγοι τῶν ἱερέων ζωηρῶς ἀναμιγνύονται εἰς ἀγαθοεργούς καὶ κοινωφελεῖς ἐργασίας. Διευθύνουσιν ἐνοριακὰ ἀναγνωστήρια, ἐργαστήρια ἀπόρων γυναικῶν, παιδικὰς λέσχας καὶ κατασκηνώσεις κλπ. Ἰδίᾳ δὲ αἱ Ἐκκλησῖαι τῶν Διαμαρτυρομένων παρουσιάζουσι τοιαύτας κινήσεις. Ἐπιπροσθέτως βοηθοῦσιν εἰς τὴν σύνταξιν ἐνοριακοῦ περιοδικοῦ καὶ φυλλαδίου καὶ ἐν γένει καθίστανται πολῦτιμοι συνεργάτιδες τῶν ἱερέων ἀνδρῶν των.

Ἐπιθυμοῦμεν διακαῶς, ὅπως ἀποκτήσωμεν ἕγγαμον καλῶς κατηρτισμένον κλῆρον, ἀλλὰ συγχρόνως ὀφείλομεν, νὰ παρασκευάσωμεν τὴν κατὰ πάντα ἐνάρετον οἰκογενειακὴν αὐτοῦ ζωὴν, προπαιδεύοντες τοὺς τε ὑποψηφίους κληρικούς καὶ καταρτίζοντες τοὺς ἤδη καταστάντας τοιούτους εἰς τὸ ἀληθές τῆς μεγάλης ἀξίας τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν πνεῦμα. Τίς ἀμφιβάλλει, ὅτι τὸ πρόσωπον τῆς Πρεσβυτέρας ἐνέχει πρωτεύοντα ρόλον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἱερέως, καὶ ὡς οἰκογενειάρχου, καὶ ὡς κληρικοῦ; Ὅμιλοῦμεν τὸν τελευταῖον καιρὸν περὶ Σχολῆς Διακονισσῶν καὶ μορφώσεως εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔργα τῆς θεοσεβοῦς καὶ ἐναρέτου γυναικὸς καὶ οὐδεὶς λόγος ἠκούσθη περὶ τῆς μορφώσεως τῆς Πρεσβυτέρας καὶ τῆς χρησιμοποίησός της εἰς αὐτά. Οὐδεμιᾶς τὴν ἀρετὴν ὑποτιμῶμεν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦμεν τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ταύτης ἐξύψωσιν, ὡς καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐνοριακῆς ἐργασίας ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἄρχημ. ΤΙΤΟΣ ΜΑΤΘΑΙΑΚΗΣ

Καθῆκον κάθε Ἐφημερίου ἀποτελεῖ ἡ διάδοσις τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐκδιδόμενη «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» ἀποτελεῖ ἄριστον πρὸς τοῦτο μέσον. Συνεννοηθῆτε μὲ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν σας.

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Στάδιον ἐργασίας ξανοίγεται ἐμπρὸς εἰς τὸν ἱερέα τοῦ χωριοῦ. Ἐργασία! Τὸ θεῖον αὐτὸ δῶρον, ποῦ χαρίζεται στὸν ἄνθρωπο τὴν χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία. Ποῦ τὸν ἀπαλλάσσει ἀπὸ χαμερπεῖς σκέψεις καὶ πρόστυχους λογισμοὺς. Ποῦ γιὰ τὸν ἱερέα τοῦ χωριοῦ πρέπει νὰ εἶναι ὁ πιὸ πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος σύντροφος, καὶ ποῦ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ σκιά του.

Ἡ ἐργασία ποῦ θὰ τὸν ἀπμακρύνῃ ἀπὸ τὸ καφενεῖον, τὴν ταβέρνα, ἀπὸ τὸ κάπνισμα, καὶ ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τὰ κακὰ ποῦ ἀπάδουν εἰς τὸ ἱερατικὸν σχῆμα. Ἡ ἐργασία πλησιάζει τὸν ἱερέα στὰς ὑποδείξεις τοῦ ἀποστόλου Παύλου, περὶ τοῦ ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἱερεὺς. Πρέπει, γράφει ὁ θεῖος Παῦλος πρὸς τὸν Τιμόθεον, ὁ ἱερεὺς νὰ εἶναι φρόνιμος, συνετός, εὐπρεπής, φιλόξενος, κατάλληλος γιὰ νὰ διδάξῃ. Νὰ μὴ μεθᾶ ὥστε νὰ μὴν ξεύρῃ τί λέγει, νὰ μὴν εἶναι φίλερις, νὰ μὴν εἶναι αἰσχροκερδής, νὰ εἶναι ἐπιεικής, πρᾶος, νὰ μὴν εἶναι φιλάργυρος, νὰ κυβερνᾷ καλῶς τὸν οἶκόν του, ἔχοντας στὴν ὑποταγὴν του τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του, ποῦ πρέπει νὰ εἶναι κοσμημένα με κάθε σεμνότητα. Διότι, ἂν δὲν ξεύρῃ νὰ κυβερνᾷ τὸν οἶκόν του, πῶς θὰ κυβερνήσῃ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ; (Α΄ Τιμοθ. γ΄ 1-6).

Ὅλα αὐτὰ θὰ ἐπιτευχθοῦν διὰ τῆς ἐργασίας. Ἄν ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ ἔλαβε ὑπ' ὄψει του ὁ ἱερεὺς πρὸ τῆς χειροτονίας, τώρα εἴτε τὸ θέλει εἴτε ὄχι, θὰ ὀρθωθοῦν ἐμπόδια, βουγὰ δόλοκληρα, στὸν δρόμον του. Πῶς λοιπὸν θὰ τὰ ὑπερπηδήσῃ; Ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος θὰ συμπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι πρέπει ἀπὸ τὸ πρῶτὸ μέχρι τὸ βράδυ νὰ περιμένῃ με χέρια δεμένα τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν.

Λοιπὸν ἐργασία. Θὰ κοπιάσῃ, θὰ ξενυχτίσῃ, θὰ ἰδρώσῃ, μελετῶν, ἐρωτῶν καὶ μανθάνων. Ὁ μέγας Πιττακὸς ἔλεγε: «Ἄνιαρὸν ἀργία, κακὸν ἀκρασία, βαρὺ ἀπαιδευσία».

Ἐπιμένω εἰς τὴν μελέτην, διότι ἐμᾶς τοὺς ἱερεῖς τοῦ χωριοῦ, ποῦ εἶχαμε τὴν ἀτυχία νὰ μάθωμε λιγώτερα γράμματα, ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τῶν πόλεων, αὐτὴ θὰ μᾶς προαγάγῃ. Βιβλία ὑπάρχουν πολλά. Δὲν εἶναι καθόλου δύσκολον ὁ καθένας μας νὰ ἔχῃ μιὰ μικρὴ βιβλιοθήκην. Εἶναι αὐτόχρημα ἀποκαρδιωτικὸ νὰ μπαίνει ὁ ἐνορίτης στὸ σπῆτι τοῦ ἱερέως του, καὶ νὰ μὴ βλέπῃ λίγα βιβλία καλοβαλμένα, ἀλλὰ νὰ βλέπῃ ἕνα ἁγιασματάρι συντροφιά με ἕνα πετραχῆλι, ρυπαρὰ καὶ ξεθωριασμένα καὶ τὰ δύο

«...Καὶ ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων Αὐτοῦ.»
(Ἄποκ. 3, 5)

ἀπὸ τὴν πολυκαιρία, καὶ κανένα ἄλλο βιβλίον, παλαιωμένο καὶ αὐτό, ριγμένο σὲ κανένα σκωληκόβρωτο τραπέζι ἢ σὲ καμμιὰ τρύπα τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ κάνει χρέη εἰκονοστασίου. Σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι ὁ ἐγορίτης δὲν θὰ ἔχη ὄση πρέπει ἐμπιστοσύνη στὸν ἱερέα του, ἂν δῆ μιὰ τέτοια κατάστασι. Τὰ βιβλία παγίωνουν τὴν πίστιν τοῦ ἐγορίτου εἰς τὸν ἱερέα του, διότι θέλει νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ γνώμη ἢ ἡ συμβουλή ποὺ θὰ τοῦ δώσῃ, εἶναι ὀρθή, διότι εἶναι προῖον μελέτης. Δὲν ἔζησα σὲ πόλεις νὰ ξέρω τί γίνεται ἐκεῖ, ἔζησα καὶ ζῶ στὸ χωριό, ποὺ ὁ ἐγορίτης μπαينوθαίνει στὸ σπίτι τοῦ ἱερέως μιὰ καὶ δυὸ φορές τὴν ἡμέρα, καὶ αὐτὰ τὰ προσέχει πολὺ, μὰ πάρα πολὺ.

Ὁ ἱερεὺς τοῦ χωριοῦ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ λύνη ὅσα πνευματικὰ ζητήματα καθημερινῶς παρουσιάζονται μπροστά του. Ἄλλοίμονον, ἂν ἔνεκεν ὀκνηρίας τὰ λύσῃ λάθος, δὲν καταστρέφει κατὶ τὸ ὑλικό, ποὺ εὐκόλα μπορεῖ νὰ μπῆ στὴ θέσι του, καταστρέφει ψυχές, γιὰ τίς ὁποῖες θὰ δώσῃ λόγο μιὰ μέρα. Πρέπει νὰ εἶναι φιλομαθής, γιὰ νὰ γίνῃ πολυμαθής. Διότι στὸ χωριό του δὲν εἶναι μόνον ἱερεὺς, εἶναι δικαστής, εἶναι διαιτητής, εἶναι πίατρος, εἶναι γεωπόνος, εἶναι τὸ πᾶν. Πόση εὐθύνη! ἄλλὰ καὶ πόση μεγάλῃ ἠθικὴ ἱκανοποίησις; Μὲ πόση προσοχὴ πρέπει νὰ διδῇ ἀπαντήσεις; Μὲ πόσον ἐνδιαφέρον, στοργὴ καὶ ἀγάπη πρέπει νὰ περιβάλλῃ τὸν ἐρωτῶντα; Ἄλλὰ διὰ νὰ τὰ κατορθώσῃ αὐτὰ, πρέπει νὰ μελετᾷ καὶ νὰ φλέγεται ἀπὸ φιλομάθεια. Ὁ Ἰσοκράτης γράφοντας εἰς τὸν Δημόνικον λέγει «ἐὰν ἦς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής» (Δημον. § 18).

Νὰ λοιπὸν ἕνα ὄπλον, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ τὴν προσευχή, ποὺ τοῦ δίδεται διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τίς δύσκολες καταστάσεις. Νὰ ἕνα ὄπλο, ποὺ θὰ τοῦ δώσῃ τὴν νίκην. Ἡ μελέτη, ἡ φιλομάθεια. Ἄς μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ ὀκνηρία προάγει παχυλότητα πνεύματος καὶ σαρκός.

Ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ χωριό του εἶναι ἕνας μικρὸς ἥλιος, ποὺ ἔχουν τὴν ἀπαιτήσι οἱ ἐγορῖται νὰ τοὺς φωτίξῃ καὶ νὰ τοὺς θερμαίνῃ. Γι' αὐτὸ καὶ παρακολουθεῖται ἀπὸ ὄλους. Καμμιὰ του κίνησις, καμμιὰ του χειρονομία, καμμιὰ του πράξις δὲν μπορεῖ νὰ περάσῃ ἀπαρατήρητη. Εἶναι ὁ ἄρχων τοῦ χωριοῦ, γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ καταστῇ ὅσον τὸ δυνατόν ὠφελιμώτερος. Ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγει: «Ἄρχοντας μὴδὲν τοὺς ἀρχομένους ὠφελούντος, οὐδὲν ἀθλιώτερον». Τὰ βλέμματα ὄλων εἶναι ἐστραμμένα πρὸς αὐτόν. Βλέμματα μὲ ζωγραφισμένην τὴν ἀγωνία καὶ τὸν πόνο,

«Κράτει ὁ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου».

(Ἄποκ. 3, 11)

βλέμματα χαρούμενα και γελαστά. Τὰ μὲν πρῶτα, γιὰ νὰ τὰ καθοδηγήσῃ σὲ λιμένα σωτηρίας, τὰ δὲ δεύτερα, γιὰ νὰ τὰ κρατήσῃ στὴν χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία.

Εὐτυχὴς ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος, ποὺ καταρθώνει νὰ ἀγαπηθῇ ἀπὸ τοὺς ἐνορίτας του. Ὡσπερ μέλισσαι κηρίον θὰ τὸν περιστοιχίσουν ὄλοι, γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουν, νὰ ζητήσουν τὴν συμβουλὴ του καὶ τὴν γνώμην του, νὰ ζητήσουν τὴν εὐλογίαν του σὲ κάθε νέα τους ἐργασία.

Πρῶσβ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΗΛΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΟΙ ΚΑΤΑ ΚΟΣΜΟΝ ΑΓΑΜΟΙ

Μία βαθυτάτη πληγὴ εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας εἶναι οἱ ἔξω τοῦ γάμου παραμένοντες ἄνδρες, οἵτινες διέρχονται τὴν νεότητα αὐτῶν ἐπιπολαίως καὶ ἀμαρτωλῶς, χωρὶς νὰ σκεφθῶσι τὴν μεγίστην εὐθύνην των καὶ ἐνοχὴν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Τὸ θλιβερόν εἶναι, ὅτι οἱ καπνοὶ τῶν νεανικῶν τέρψεων καὶ αἱ ἀναθυμιάσεις τῶν ἀμαρτωλῶν ἡδονῶν τοὺς ἐμποδίζουν ν' ἀντιληφθοῦν ἐνωρὶς καὶ ν' ἀναμετρήσουν ἐγκαίρως τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς, εἰς τὴν ὁποίαν παρασύρονται, καὶ ὅταν συμῆθῃ νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν, εἶναι συνήθως πολὺ ἀργά.

Θὰ ἡδύνατό τις χωρὶς ὑπερβολὴν νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀποβαίνουν πραγματικαὶ μάστιγες τῆς κοινωνίας, τὴν ὁποίαν ποικιλοτρόπως ἀδικοῦν. Πρωτίστως ζητοῦν ἔξω τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας ὅλας τὰς ἀπολαύσεις, χωρὶς ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα οἰκογενειακά. Τοιοῦτοτρόπως πολλαπλασιάζονται αἱ παράνομοι σχέσεις καὶ ἡ κοινωνία σύρεται εὐχερέστερον πρὸς τὴν ἔκλυσιν τῶν ἡθῶν. Πλεῖσται ὄσαι νεάνιδες, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ ὑπαγδρὸι γυναῖκες, παρασύρονται ὑπ' αὐτῶν, εἴτε μὲ ψευδεῖς ὑποσχέσεις γάμου, εἴτε ἀπὸ ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν καὶ κλίσιν πρὸς τὸ κακόν, ἢ καὶ ἔνεκα τῶν ποικίλων οἰκονομικῶν καὶ λοιπῶν ἀναγκῶν, εἰς ἓνα βίον ἀμαρτωλόν, παράνομον καὶ ἀνήθικον.

Ἡ εὐθύνη των καθίσταται μεγαλυτέρα ἔναντι τῆς κοινωνίας, τὴν ὁποίαν ἀδικοῦν, μὴ δημιουργοῦντες οἰκογένειαν καὶ ἀποστεροῦντες αὐτὴν τῆς ἐμφύχου δυνάμεως.

Ἄδικεῖται μία νέα κόρη ἢ ὁποία τόσον κινδυνεύει ἠθικῶς, ἐνῶ θὰ ἀπέβαινε μία τιμία σύζυγος καὶ στοργικὴ μητέρα, θυσιά-

«Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στυλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι...»
(Ἄποκ. 3, 12)

ζουσα ἑαυτὴν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς, πρὸς περιφρούρησιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ πρὸς ἀνατροφὴν καλῶν καὶ ἐναρέτων τέκνων.

Ἄδικεῖται ἐπίσης τὸ ἔθνος ἀποστερούμενον καλῶν οἰκογενειῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ ἀναπηδήσουν ἐνάρετα στελέχη τῆς δημοσίας καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, ἐργάται τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ὑπερασπισταὶ τῆς πατρίδος.

Οἱ ἄτακτοι οὔτοι νέοι ἀδικοῦν τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸν των. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν διαρκεῖ ἡ νεότης, δὲν ἀντιλαμβάνονται τὸ κακόν. Ἔρχεται ὅμως ἡ στιγμή, ὅτε κτυποῦν τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν ἀφροσύνην των καὶ ἀποθνήσκουν πεταγμένοι εἰς τὴν ἄκρην, ἔρημοι καὶ φορτωμένοι τὴν αἰσχύνην τῆς ἁμαρτωλῆς των νεότητος.

Ἐνθυμοῦμαι εἰς μίαν πόλιν νέον ἁμαρτωλόν, μὴ θέλοντα νὰ δημιουργήσῃ οἰκογένειαν, ἀλλ' ἀπεναντίας εἰρωνευόμενον τοὺς ἐρχομένους εἰς γάμον φίλους του. Ἐπέρασε ἀρκετὰ χρόνια, ἐπιζητῶν νὰ χορτασθῇ ἀπὸ τῶν κερατίων τῶν ἁμαρτωλῶν διασκεδάσεων. Κάποτε τὸ δωμάτιόν του ἔμεινε κλειστὸν ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας καὶ ἡ ἐξαφάνισίς του ἐκίνησε τὴν περιέργειαν τῶν γειτόνων, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς ἀστυνομίας ἔσπασαν τὴν θύραν. Φρικτὸν θέαμα! Εὐρέθη νεκρὸς καὶ τὸ πτώμα του σχεδὸν διαλελυμένον ἐπὶ τῆς κλίνης του. Ἦτο εἰς τὴν ζωὴν του τὴν ἁμαρτωλὴν ἔρημος ἀπὸ τὴν στοργὴν ἀγαπημένων προσώπων καὶ ἔρημον τὸν συνώδευσα εἰς τὸν τάφον, χωρὶς ἓνα δάκρυ φιλάτης συζύγου καὶ προσφιλῶν τέκνων.

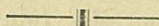
Πόσοι νέοι τοιοῦτον τέλος εὐρίσκουν, ἐγκαταλελειμμένοι καὶ δυστυχεῖς, διότι δὲν ἐδημιούργησαν οἰκογένειαν; Πόσοι σπαταλοῦν τὸ σφρῖγος καὶ τὴν δυνάμιν των ἀνοήτως, χωρὶς νὰ ἐπιτελέσουν τὸ μέγα ἔργον τοῦ δημιουργοῦ καλῆς καὶ χριστιανικῆς οἰκογενείας; Πολλοὶ ἀσφαλῶς εὐρίσκονται εἰς πλάνην καὶ ἄγνοιαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἔχουν διαστραφῆ, ὥστε νὰ μὴ ὑπολογίζωσιν τὸ κακὸν ποῦ δημιουργοῦν εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν.

Πρὸς τὴν φοβεράν αὐτὴν πληγὴν, ἡ ὁποία διαρκῶς καὶ μεγαλώνει, πρέπει οἱ Ἐφημέριοι νὰ στρέψουν τὴν προσοχὴν των. Πρέπει νὰ ἐξαφανισθῇ ὁ ἁμαρτωλὸς στρατὸς τῶν ἀτάκτων ἀγάμων. Ἄς ἐμποδίσωμεν μὲ ὄλας τὰς δυνάμεις νὰ δημιουργοῦνται ἁμαρτωλὰ «γεροντοπαλήκαρα». Νὰ διαφωτίζωνται διὰ τὰ κακά, τὰ ὁποῖα δημιουργεῖ μία ζωὴ ἀσυνεπῆς πρὸς τὸν ἠθικὸν νόμον, καὶ ἀντιθέτως νὰ τοὺς τονίζωνται τὰ ἀγαθὰ τῆς σφύρονος συζυγικῆς ζωῆς. Ἐὰν προβάλλωνται ὡς ἐπιχείρημα αἱ δυσκολίαι τοῦ γάμου,

«... Καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερουσαλήμ». (Ἄποκ. 3, 12)

πολλάκις αὐται ἀποδεικνύονται «προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις», διότι μὲ καλὴν θέλησιν πολλὰ ἐμπόδια παραμερίζονται καὶ συνήθως τὰ ἔξοδα τῶν ἀτάκτων ἀγάμων εἶναι πολλαπλασιῶς περισσότερα ἀπὸ τὴν νοικοκυρευμένην συζυγικὴν ζωὴν, χωρὶς νὰ λησμονῶμεν τὸν ἕτερον βασικὸν παράγοντα τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ ἀνδρόγυνα καὶ τὰς οἰκογενεῖας αἵτινες ζοῦν μὲ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ὑπακοὴν εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου.

Ἀρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

1. Τὸ Κήρυγμα τοῦ Βαπτιστοῦ.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὅστις ἐξιστορεῖ λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου (α' 5—25 καὶ 57—80), προσδιορίζει ἀκριβῶς τὸν χρόνον τῆς δημοσίας ἐμφανισέως τοῦ, γενομένης τὸ 15ον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης Τιβερίου (γ' 1—2). Οἱ Εὐαγγελισταὶ Ματθαῖος καὶ Μάρκος περιγράφουσι τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν τοῦ «ἐν τῇ ἐρήμῳ»—καὶ κατὰ τὸν Λουκᾶν—διαμένοντος υἱοῦ τοῦ Ζαχαρίου, ὅστις «εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον» (Ματθ. γ' 4, Μάρκ. α' 6), ὑπὸ δὲ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου χαρακτηρίζεται οὗτος ὡς «ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ», ὁ ὁποῖος «ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ» (α' 6-7). Μεταξὺ τοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἐχώρει σύγκρισις, διότι «οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός» εἶχε σταλῆ, ὅπως ὁ ἴδιος διεκήρυξε πρὸς τοὺς ἐρωτήσαντας αὐτὸν ἀπεσταλμένους ἱερεῖς καὶ λευίτας τῶν Ἱεροσολύμων, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν «οὐκ εἰμι ἐγὼ ὁ Χριστὸς» (Ἰωάν. α' 19-22). Ὁ Ἰωάννης, καὶ κατὰ τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστάς, ἦτο ἡ προφητευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡσαίου «Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ» (Ἡσ. μ' 3, 4), ἐκήρυξε δὲ «εἰς πᾶσαν τὴν περὶχωρον τοῦ Ἰορδάνου» (Λουκ. γ' 3) καὶ ἔλεγε, «Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν» καὶ ἐβάπτιζε τὰ πρὸς αὐτὸν προστρέχοντα πλήθη ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ποταμῷ «βάπτισμα με-

«Ὁ ἔχετε κρατήσατε ἄχρις οὗ ἂν ἴξω».

(Ἀποκ. 2, 25)

τανοίας εἰς ἄφесιν ἁμαρτιῶν», ἀφ' οὗ ἐξωμολογοῦντο ἐνώπιον τοῦ τὰς ἁμαρτίας των. «Ἐρχεται—ἔλεγεν ὁ Βαπτιστής—ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμι ἄξιος κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ἡμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ». Καὶ ὅταν μεταξὺ τοῦ πλήθους εἶδε καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐφώνησε πρὸς τὰ πλήθη: «μέσος ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε» (Ἰωάν. α' 26). Τὰ κατὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου διηγοῦνται λεπτομερῶς καὶ οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταὶ μὲ χαρακτηριστικὰς ἕκαστος λεπτομερείας (Ματθ. γ' 5—12, Μάρκ. α' 4—8, Λουκ. γ' 3—18, Ἰωάν. α' 15—28). Ἐκ τῶν εὐαγγελικῶν τούτων μαρτυριῶν περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Βαπτιστοῦ ἢ τοῦ Ματθαίου (Κεφ. γ' 1—6) ἀναγινώσκειται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μας εἰς τὴν Πρώτην Ὁραν τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφανείων, ἢ τοῦ Μάρκου (Κεφ. α' 1—8) ἀναγινώσκειται εἰς τὴν θ. Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων καὶ τῆς Τρίτης Ὁρας τῆς Παραμονῆς, ἢ τοῦ Λουκᾶ (Κεφ. γ' 1—18) ἀναγινώσκειται εἰς τὴν Ἐνάτην Ὁραν καὶ εἰς τὴν θ. Λειτουργίαν τῆς παραμονῆς.

2. Ἡ Βάπτισις τοῦ Κυρίου.

Ἐν συντομίᾳ διηγοῦνται οἱ τρεῖς πρῶτοι Εὐαγγελισταὶ τὰ κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ Βάπτισιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου (Ματθ. γ' 13—17, Μάρκ. α' 9—11, Λουκ. γ' 21—23). Ὁ Ἰωάννης ἐδίσταζε νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν ἐρχόμενον ἵνα βαπτισθῇ Ἰησοῦν, «ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με;» Ἄλλ' ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ Κυρίου, εἰπόντος «Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπει ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην». Καὶ ὅτε βαπτισθεὶς ἀνέβαινεν ἀπὸ τοῦ ὕδατος, «εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τὸ Πνεῦμα ὡσεὶ περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν· καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν. Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα». Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς παρέχει τὴν πληροφορίαν, ὅτι ὅτε ἐβαπτίσθη ὁ Κύριος ἦτο «ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος» (Κεφ. γ' 23). Αἱ εὐαγγελικαὶ περικοπαὶ αἱ ἱστοροῦσαι τὴν Βάπτισιν τοῦ Κυρίου ἀναγινώσκονται, ἢ μὲν κατὰ Ματθαῖον εἰς τὴν θ. Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων, ἢ δὲ κατὰ Μάρκον εἰς τὴν Ἑκτην Ὁραν τῆς παραμονῆς, εἰς τὸν Ὁρθρον τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ.

«Ἐγὼ εἰμι ὁ ἔρουνῶν νεφροῦς καὶ καρδίας, καὶ θάσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν.»
(Ἄποκ. 2, 23)

3. *Ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου.*

Τὴν ἐπομένην τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ὁ Ἰησοῦς Χριστός, εἶδεν πάλιν ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν καί, στραφείς πρὸς τὸ περίε αὐτοῦ πλῆθος, ἔδειξεν αὐτὸν καὶ εἶπεν, « Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν... τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν». Προσέθηκεν ἀκόμη ὁ Βαπτιστὴς τότε, ὅτι εἶχεν ἀποκάλυψιν Θεοῦ περὶ τοῦ ὅτι ὁ ὑπ' αὐτοῦ προφητευόμενος Λυτρωτὴς θὰ ἦτο ἐκεῖνος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἔβλεπε «τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν», καὶ συνεπέρανε: «Κἀγὼ ἐώρακα καὶ μεμαρτύρηκα, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Τὴν μαρτυρίαν αὐτὴν τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου μᾶς διέσωσεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ θεολόγος ἐν κεφ. α' 29—34, ἡ περικοπὴ δ' αὕτη τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἀγίου Εὐαγγελίου ἀναγινώσκειται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μας εἰς τὴν θ. Λειτουργίαν τῆς ἐπαύριον τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων (7 Ἰανουαρίου), ὅτε τελεῖται «ἡ Σύναξις τοῦ τιμίου καὶ ἐνδόξου Προδροῦμον καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου».

4. *Οἱ πειρασμοὶ τοῦ Κυρίου.*

Ὁ Ματθαῖος (δ' 1—11), ὁ Μάρκος (α' 12—13) καὶ ὁ Λουκᾶς (δ' 1—13) ἱστοροῦσιν, ὅτι μετὰ τὴν Βάπτισιν ὁ Κύριος «ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἦγετο ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις». Τὰς λεπτομερείας τῶν πειρασμῶν τούτων τοῦ Κυρίου γνωρίζομεν ἐκ τῶν Εὐαγγελιστῶν Ματθαίου καὶ Λουκᾶ, ἐκ τούτων δὲ ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ τοῦ Ματθαίου ἀναγινώσκειται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μας εἰς τὴν θ. Λειτουργίαν τοῦ Σαββάτου μετὰ τὰ Φῶτα. Περὶ τῆς σημασίας τῶν πειρασμῶν τούτων τοῦ Κυρίου θὰ γραφῶσιν περισσότερα ἄλλοτε, διότι ἔχουν ἑξαιρετικὴν διδακτικὴν σημασίαν διὰ τοὺς πιστούς.

5. *Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου.*

Ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος εἶχον ἤδη κάμει τὴν προσωπικὴν γνωριμίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῇ ὑποδείξει τοῦ Προδροῦμου, εἰπόντος πρὸς αὐ-

«Ἐάν οὖν μὴ γρηγορήσῃ, ἦξω ἐπὶ σὲ ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ γνώσῃ ποίαν ὥραν ἦξω ἐπὶ σέ».
(Ἄποκ. 3, 3)

τοὺς «ἶδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ» μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν εἶδεν αὐτὸν διερχόμενον (Ἰωάν. α' 35—43). Οἱ ἄλλοι ὅμως μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου δὲν ἔχον ἀκόμη ἀντιληφθῆ περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν εἶδον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπιανερχόμενον εἰς τὴν Ἰουδαίαν¹ καὶ κηρύσσοντα ἐκεῖ καὶ βαπτίζοντα, ὅπως καὶ ὁ διδάσκαλός των, ἔσπευσαν πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ διαμαρτυρούμενοι, τρόπον τινά, εἶπον πρὸς αὐτόν: «Ραββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἶδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν». Τότε ὁ Ἰωάννης εἶπε τὸ περιφημον «ἐκείνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι» καὶ ἔδωκε διὰ μακρῶν εἰς τοὺς μαθητάς του τὰ ἐννοήσουν ὅτι ὅλον τὸ ἰδικόν του ἔργον καὶ τὸ ἰδικόν του κήρυγμα ὡς μοναδικὸν σκοπὸν εἶχε τὰ προετοιμάσει εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ κηρύγματος ἐκείνου, ἕνεκα τοῦ ὁποίου αὐτοὶ διεμαρτύροντο. Αὐτὸς—εἶπεν ὁ Βαπτιστής—εἶναι «ὁ ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐρχόμενος» καὶ «ὃ ἐώρακε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ», καὶ διὰ τοῦτο «ἐπάνω πάντων ἐστίν». Αὐτὸς εἶναι «ὁ Υἱὸς» καὶ «ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸν καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ», πρέπει δὲ οἱ ἄνθρωποι εἰς αὐτὸν πλέον τὰ προσέχουν, διότι «ὁ πιστεύων τῷ Υἱῷ ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ Υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν». Τὸν ἐνδιαφέροντα τοῦτον διάλογον τοῦ Βαπτιστοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς του μᾶς διέσωσεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐν κεφ. γ' 22—36, ἀναγινώσκομεν δὲ αὐτὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μας εἰς τὴν θ. Λειτουργίαν τῆς 8ης Ἰανουαρίου.

6. Ἡ φυλάκισις τοῦ Ἰωάννου.

Ἡρώδης ὁ τετράρχης τῆς Γαλιλαίας, ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ Βαπτιστοῦ διὰ τὴν παράνομον συνοικησίαν του μετὰ τὴν Ἡρωδιάδα, τὴν σύζυγον τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου, καὶ διὰ τὰς ἄλλας παρανομίας του, «προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι—λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς—καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν φυλακῇ». (Λουκ. γ' 19—20). Τὴν εὐαγγελικὴν αὐτὴν πληροφορίαν ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας κατὰ τὴν θ. Λειτουργίαν τῆς 9ης Ἰανουαρίου. Κατὰ δὲ τὴν θ. Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα ἀκούομεν, ὅτι «ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη,

1. Μετὰ τὴν γνωριμίαν τῶν δύο πρώτων μαθητῶν ὁ Κύριος μετέβη εἰς τὴν Γαλιλαίαν (Ἰωάν. α' 44), ὅπου κατήρτισε τὸν κύκλον τῶν Δώδεκα (Μάρκ. γ' 13—19), ἐκεῖθεν δέ, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα, ἀνέβη εἰς Ἱερουσόλυμα (Ἰωάν. β' 23).

«Ὁ νικῶν θῶσσω αὐτῷ καθίσει μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου...»

(Ἄποκ. 3,21)

ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν». Καὶ ἀφήσας τὴν Ναζαρέτ, ἦλθε καὶ κατώκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, εἰς τὰ σύνορα τῶν φυλῶν Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλείμ. Τὴν πληροφορίαν αὐτὴν ἔχομεν ἀπὸ τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον Εὐαγγέλιον (κεφ. δ' 12—17), τὸ ὁποῖον διαβλέπει ἐδῶ τὴν πραγματοποίησιν προφητικῆς προρρήσεως (Ἑσ. θ' 1—2, μβ' 7) καὶ μᾶς δίδει ὡς περίληψιν τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ «Μετανοεῖτε ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν».

Ω.

ΤΟ ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ ΜΑΣ

1ον

Εἰς τὴν ΙΔ' Κυριακὴν Λουκᾶ

(24 Ἰανουαρίου 1954)

«Καὶ οἱ παράγοντες ἐπέτιμον αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῶ μάλ-
λον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με».

Εἶναι ὀδυνηρὸν νὰ εἶναι κανεὶς τυφλός. Δὲν βλέπει τὴν ἁρμονίαν καὶ τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως· δὲν γνωρίζει τοὺς ζῴ-
θρῳπούς, πού ἀγαπᾷ... ὄλα καὶ ὄλοι βυθισμένοι στὸ σκοτάδι
«Τυφλὸς τις ἐκάθητό παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν».

Ἄκουει βήματα, θόρυβον... Ἐρωτᾷ: τί συμβαίνει; Περνάει ὁ Ἰησοῦς, ὁ Ναζωραῖος, τοῦ ἀπαντοῦν.

«Ἰησοῦ, Υἱὲ Δαβίδ, ἐλέησόν με».

Σιώπησε, τοῦ λέγουν μερικοὶ. Δὲν ἠμποροῦμε νὰ ἀκοῦμε ἐσένα.—Πῶς; Περνάει ὁ φωτοδότης καὶ ἐγὼ νὰ σιωπήσω; «Αὐ-
τὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζε· Ἰησοῦ, Υἱὲ Δαβίδ, ἐλέησόν με».

Καὶ μετ' ὀλίγον ἀμείβεται ἡ φλογερά του πίστις:

«Ἀνάβλεψον»!

Τὸ ἔργον ὅμως αὐτῶν, πού ἠμπόδιζαν τὸν τυφλὸν νὰ πλη-
σιάσῃ τὸν Χριστόν, τὸ κάμνουν καὶ σήμερον πολλοί. Γίνονται
ἐμπόδια εἰς ἐκείνους, πού ζητοῦν τὸν Σωτῆρα.

Πῶς ὅμως; Ἰδοὺ τὸ θέμα:

α'

Μὲ τὴν εἰρωνείαν καὶ τοὺς ἐμπαιγμούς.

Ζῆ ἕνας μέσα εἰς τὴν ἁμαρτίαν... Καὶ μίαν ἡμέραν ἀποφα-
σίζει νὰ ἀλλάξῃ δρόμον. Νὰ γίνῃ ἄνθρωπος τῆς ἀρετῆς, τοῦ
Θεοῦ. Βροχὴ τότε τὰ πειράγματα καὶ αἱ εἰρωνεῖαι.

— «... Τρελλάθηκε... Ἄκους ἐκεῖ, Ἐκκλησία... σκουριασμέ-
νες ἰδέες...»!

Ἢ ὅταν προηγουμένως ἐσκορποῦσε τὸ χρῆμα εἰς τὴν μέθην·
ὅταν ἐπῶλει ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι τῆς χαρτοπαιξίαν τὰ πάντα

«Ὁ φίλων πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος...»

(Ματθ. 10, 37)

ὅταν ἔρριπτε τὸ σῶμά του μέσα εἰς τὸν βοῦρκον, τότε δὲν τοῦ ἔλεγαν τίποτε... Καὶ τώρα ποῦ..., ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ ὅλα τὰ πικρόχολα σχόλια.

Δὲν θέλετε σεῖς τὴν σωτηρίαν σας; Πολὺ καλὰ. Διατί σβύνετε καὶ τὴν λαμπάδα τῶν ἄλλων;

Καὶ τὸ λυπηρὸν εἶναι, ὅτι αὐτοὶ εἶναι πολλὰκις ὄχι ξένοι, ἀλλὰ οἱ ἰδικοὶ μας. Οἱ γονεῖς μας πολλές φορές. «Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ» εἶπεν ὁ Κύριος.

Καὶ ἡ ψυχὴ ἡ ἐπιστρέφουσα; Ἐὰ κατορθώσῃ νὰ παλαίσῃ καὶ νὰ νικήσῃ; Ἡ πρὶν προφθασῇ νὰ ἀνθίσῃ τὸ ἄνθος τῆς μετανοίας, θὰ ξηρανθῇ; Πόσες φορές δὲν ἐματαιώθησαν τέτοιες ἡρωϊκῆς ἀποφάσεις, διότι εὐρέθησαν τοιαῦτα ἐμπόδια!...

β'

Ἄλλὰ τὰ ἐμπόδια προχωροῦν. Καλὰ, σοῦ λέγουν, εἶναι αὐτά. Ἄλλὰ, φίλε μου, δὲν γίνονται σήμερα. Τί ἔκαμεν ὁ Χριστὸς τόσα χρόνια;

Καὶ ὁ μεταοὖν ἐπηρεάζεται. Καὶ εἶναι πολὺ σύνηθες νὰ σταματοῦν στὸ πρῶτο τους βῆμα καὶ ἐκκίνημα μετανοοῦντες, διότι ἀκούουσι, ὅτι ἀδίκως κοπιᾶζουσι...

Ἀκαθάρτως, λοιπόν, ὁ Χριστιανισμὸς; Μὰ τότε πῶς βλέπομεν ἐξ τῶ παρελθόνος νέφη μαρτύρων καὶ παράταξιν ἀτελείωτον ἁγίων; Ὅχι! Εἶναι ψεῦδος, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι βαρὺς, ἀκαθάρτως. «Ὁ ζυγὸς μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἕλαφρὸν ἔστι», εἶπεν ὁ Κύριος. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικόν. Ὅλα μὲ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν δύναμίν Του γίνονται εὐκολα καὶ κατορθωτά. Ἐπεχείρησες, κύριε, νὰ ζήσῃς εἰλικρινὰ καὶ ὠλοκληρωμένα τὴν χριστιανικὴν ζωὴν καὶ διεπίστωσης ἀπὸ προσωπικὴν σου πείραν ὅτι εἶναι ὅλα αὐτὰ ἀκατόρθωτα;

Ψεῦδες! Πεῖατε λόγια ἀνεύθυνα... «Γεύσασθε καὶ ἴδετε...».

Ἄλλὰ δὲν σταματοῦν. Προχωροῦν...

γ'

Διαδίδουν ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἀνακόπτει τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν πρόοδον καὶ ὅτι σκοτώνει τὴν χαράν.

Ἄλλὰ ποῖαν πρόοδον ἀναστέλλει; Ὁ Χριστιανισμὸς ἔδωσε πνοὴν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ποῦ ἦτο βυθισμένη εἰς τὸ πνευματικὸν σκότος, εἰς ἀγρίαν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως κατάστασιν. Οἱ μεγαλύτεροι ἐπιστήμονες καὶ οἱ θεμελιωταὶ τῆς γνώσεως ὑπήρξαν βαθύτατα θρησκευτικαὶ προσωπικότητες.

Σκοτώνει τὴν χαράν; Μὰ ποιά ἄλλη πίστις ὀμιλεῖ διὰ τὴν χαράν, ὅσον ὁ Χριστιανισμὸς; Ποιὸς ἄλλος χαίρεται ὠραιότερα τὴν ζωὴν του ἀπὸ τὸν Χριστιανόν;

Ἐχει βέβαια τὰ ΜΗ, ποῦ λέγει ὁ Χριστιανισμὸς. Ἄλλὰ αὐτὰ εἶναι προστατευτικὰ μέτρα, ποῦ προφυλάσσουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὰς πτώσεις, αἱ ὁποῖαι φιλοδωροῦν ὀδύνην καὶ δάκρυα καὶ στεναγμόν.

«Χαίρετε· πάλιν ἔρω, χαίρετε».

«... Καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἅγιος»
(Ματθ. 10, 37)

«Καί τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶφ' ὑμῶν».
Οὐδεὶς. Οὔτε ὁ θάνατος.

Δὲν θὰ παύσουν ποτὲ τὰ ἐμπόδια. Ψυχαί, ποὺ πιέζεσθε, περὶφρονήσατέ τα! Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἀδαπάνητος πηγὴ καὶ δύναμις ἐμπνεύσεων καὶ νικῶν.

Μαζύ του ὄλα τὰ ἐμπόδια ὑποχωροῦν. Τὸ σκότος διαλύεται. Ἡ νίκη στεφανώνει τὰ μέτωπα τῶν ἀγωνιστῶν καὶ ἡ ψυχὴ σκιρτῶσα ἐνοῦται αἰωνίως μετὸν Χριστόν, τὸν Λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρα!..

2ον

Εἰς τὴν ΙΕ' Κυριακὴν Λουκᾶ (31 Ἰανουαρίου 1954)

«Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο».

Εἶδεν ὁ κόσμος κατὰ καιροὺς ἐκπληκτικὰς ἐπιτυχίας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Ἀεροπλάνα νὰ περιφρονοῦν τοὺς αἰθέρας· ὑπερωκεάνεια νὰ διασχίζουσι ὠκεανούς· ραδιόφωνα νὰ ἐνώνουν ἀποστάσεις...

Ἔλα ὁμως αὐτά, ὅσονδήποτε μεγάλα καὶ ἂν εἶναι, εἶναι πάντως φαινόμενα φυσικά. Ἡ μεταβολὴ ὁμως ἐνὸς ἀνθρώπου ἀπὸ ἀσώτου εἰς σώφρονα, ἀπὸ κυλιομένου εἰς τὴν λάσπην εἰς λευκότερον χιόνος, δικαίως ὠνομάσθη **θαῦμα**. Καὶ ἂν εἶναι θαῦμα ἢ ἀνάστασις νεκροῦ, εἶναι συγκλονιστικότερον θαῦμα ἢ ψυχικὴ νεκρανάστασις.

Ἔνα τοιοῦτον θαῦμα συνέβη εἰς τὸν Ζακχαῖον, περὶ τοῦ ὁποῦ μᾶς ὠμίλησε τὸ σημερινὸν Εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα.

Μόλις συνεδέθη μετὸν Χριστόν:

1) Ἐξυγιάνεται ψυχικῶς καὶ

2) Ἀναδεικνύεται κοινωνικὸς παράγων.

Ἄς παρακολουθήσωμεν...

α'

Σύντομος ἐξιστόρησις τοῦ γεγονότος.

Μεγάλῃ χειρονομίᾳ εὐλικρινῆς μετάνοια· ἀποφασιστικὴ τροφὴ· θαυμαστὴ ἠθικὴ ἐξυγιάνσις.

Ἄλλ' ὁ Ζακχαῖος δὲν εἶναι οὔτε ὁ πρῶτος οὔτε ὁ τελευταῖος, ποὺ ἐξαίρεται εἰς ὕψος πνευματικόν. Ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἶναι μία συγκινητικὴ ἐπανάληψις τοῦ γεγονότος αὐτοῦ.

Ἄφ' ἧς θὰ συνδεθῇ ὁ ἀνθρώπος μετὸν Θεὸν μεταβάλλεται ὁλόκληρος. Ἐνῶ πρῶτα ἔλεγε: «Βλέπω ἐν τοῖς μέλεσί μου ἕτερον νόμον...» τώρα ἀναφωνεῖ: «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυνάμουσντί με Χριστῷ».

Ὁ ληστής ἐπὶ τοῦ σταυροῦ γίνεται, μόλις συνδέεται μετὸν Χριστόν, πολίτης τοῦ οὐρανοῦ.

Ὁ Σαῦλος, ὁ διώκτης, γίνεται ὁ Παῦλος, ὁ πτερωτὸς κῆρυξ.

«... Καὶ ὅς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου οὐκ ἔστι μου ἄξιος».
(Ματθ. 10, 38)

Ὁ Ἀβουστίνος ἀπὸ ἄσωτος, γίνεται Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ σήμερον, Μέθυσοι, χαρτοπαίκτηι, ἄσωτοι, ἠθικὰ ράκη, ἐξυγιαίνονται καὶ δημιουργοῦν μίαν ζωὴν νέαν, ὥστε νὰ ἀκοῦνε «σήμερον σωτηρία τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ ἐγένετο».

β'

Καὶ προχωρεῖ ἡ ἐπίδρασις. Γίνεται κοινωνικὸς παράγων.

Κοιτάξατε πάλιν τὸν Ζακχαῖον. Μετανοεῖ. Δὲν σταματᾷ. Τὴν μετάνοιάν του τὴν φανερώνει κατὰ τρόπον ἔμπρακτον. Ἄποκαθιστᾷ τὸ δίκαιον. «Καὶ εἶ τις οὐ ἐσυκοφάντησα...».

Στοιχεῖον ἡ θυσία. Προσφέρει ὁ πιστὸς τὰ πάντα διὰ τὸ κοινὸν καλόν. Σπουδάσατέ τον εἰς ὥρας κινδύνων, εἰς στιγμὰς κοσμογονικὰς ὡς οἰκογενειάρχην, ὡς ὑπάλληλον, ὡς ἡγήτορα... Γίνεται λαμπάδα, ποῦ φωτίζει τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ ἐκδαπανᾷται.

Πρωτοστατεῖ εἰς πᾶν ἔργον ὠραῖον. Οἱ ἄλλοι κρημνίζουσιν αὐτὸς οἰκοδομεῖ. Οἱ ἄλλοι διαλύουσιν αὐτὸς συναρμολογεῖ.

Ἐρευνήσατε τοὺς πραγματικὰ μεγάλους, τοὺς στυλοβάτας τῶν κοινωνικῶν ἐκδηλώσεων ἀγάπης. Ὅλοι ποτισμένοι ἀπὸ τὸ χριστιανικὸν ἰδεῶδες. Παντοῦ ὁ Χριστιανισμὸς ἀναδεικνύει ὑψηλοὺς κοινωνικοὺς ἐργάτας καὶ δημιουργικοὺς συντελεστάς.

Ὁ Ζακχαῖος, ὁ πρῶην νάνος, τώρα ἀναδεικνύεται ἠθικὸς γίγας. Ἐπόθησε τὸν Χριστόν. Καὶ ὁ Χριστὸς τὸν ἐξύψωσε, τὸν ἔκαμε παράγοντα εὐεργετικὸν καὶ παράδειγμα μιμήσεως ὄλων τῶν αἰώνων.

Θέλομεν ἀνθρώπους ἀνωτέρους, εὐγενεῖς, οἰκοδόμους ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ.

Καὶ ὁ δρόμος καὶ ὁ τρόπος εἶναι ἕνας: Ὁ Χριστός.

Γονεῖς, ὀδηγήσατε τὰ παιδιὰ σας κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν.

Φίλοι, ὀδηγήσατε τοὺς φίλους σας κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν.

Ἄρχοντες, ὀδηγήσατε τὸν λαὸν κοντὰ εἰς τὸν Χριστόν.

Ἔτσι μόνον θὰ σωθῆ ἡ ἀνθρωπότης!

Ἄρχιμ. Γ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ἱεροκήρυξ Ἱ. Μητρ. Φθιώτιδος

3ον

Εἰς τὴν ΙΖ' Κυριακὴν Ματθαίου (Χαναναίας)

(7 Φεβρουαρίου 1954)

«Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαυὶδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται» (Ματθ. 15, 22)

Μὲ πόνον καὶ δάκρυα ἡ Χαναναία ὑψώνει τὴν φωνὴν τῆς ἰκετευτικῆς πρὸς τὸν μεγάλον Θεραπευτὴν λέγουσα «ἐλέησόν με...»

Ὁ Κύριος ἀφοῦ τὴν ὑπέβαλε εἰς ἐπανειλημμένα γυμνάσματα,

«Ὁ εὐρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν...»

(Ματθ. 10, 39)

μέ τὰ ὁποῖα ἐξῆλθε νικήτρια ἡ θερμουργὸς πίστις της, θεραπεύει τὴν πάσχουσαν θυγατέρα της. Ἄλλ' εἰς τὰ πρόσωπα τῆς Χανααναίας καὶ τῆς θυγατρὸς της βλέπω μίαν ἄλλην θυγατέρα πάσχουσαν καὶ μίαν ἄλλην μητέρα. Καὶ ἡ μὲν πονοῦσα Χανααναία μοῦ ὑπενθυμίζει τὴν μικρὰν ἀλλὰ ἔιδοξον Ἑλλάδα μας, ἡ δὲ πάσχουσα θυγάτηρ τὴν Ἑλληνικὴν νεότητα. Δικαιοῦται ἡ Ἑλλάς νὰ ἐκφράσῃ ἕνα βαθύτατον πόνον δι' ἕνα μέρος τῆς νεολαίας της, «ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται».

Δὲν εἶναι ὑπερβολή, ἂν εἰπώμεν, ὅτι ἡ νεότης, μακρὰν τοῦ Χριστοῦ ζῶσα, «δαιμονίζεται καὶ κακῶς πάσχει, καὶ εἰς τὰς τρεῖς δυνάμεις τῆς ψυχῆς.

α'.

1. Πάσχει εἰς τὸν νοῦν.

Ὁ νοῦς, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νὰ εἶναι ὄργανον κυρίως διὰ τὴν ἀποδοχὴν «τῆς ἀνωθεν σοφίας», ἔγινε ἡ θύρα διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ νέου ὄλαι αἱ θεωρίαι τοῦ ἐχθρευκόπησαν, ὄλαι τὰ ψεῦδη, ὄλαι αἱ πλάναι. Ἐφημερίδες καὶ βιβλία, ἀναπτύσσοντα ὕλιστικὰς θεωρίας καταβροχθίζονται ἀπὸ τὴν ἀτυχή νεότητα, εἰσάγουσαν οὕτω ἀρρωστημένην τροφήν. Μὴ τολμήσῃς νὰ παρατάξῃς εἰς τὸν νέον αὐτὸν τὰ ἀκαταμάχητα ἐκεῖνα ἐπιχειρήματα, ποῦ ἔχει ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια. Μὴ ἀποπειραθῆς νὰ τοῦ ἀναφέρῃς μεγάλας προσωπικότητας, διενθοῦς φήμης (Κλωντέλ, Μωριάκ, Μὰξ Πλάνκ, Ἐντιγκτον κ.λ.π.), οἱ ὁποῖοι ἐκτύπησαν τὸν ὕλισμόν καὶ ὁμιλοῦν μετὰ πίστεως περὶ Θεοῦ καὶ πνευματικοῦ κόσμου. Θὰ τὸν καταλάβῃ ἐκεῖνην τὴν στιγμὴν ἀληθινὸν δαιμόνιον, διότι ἐτολμήσατε καὶ ἀνεγνωρίσατε ἄλλους ἀνωτέρους αὐτοῦ!!!

Τί νὰ εἰπώμεν τώρα διὰ τὴν νεολαίαν τῆς ὑπαθροῦ; Ἄφ' ἧς στιγμῆς ἀπεφοίτησε ἀπὸ τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον, τὰ βιβλία ἔκλεισαν δι' αὐτήν. Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἐργασία περιορίζεται τοῦ πολ-
λοῦς κινδύνους, ἀλλὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς τὰς διέρχεται εἰς τὴν ἀποπνικτικὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ καφενείου, ὅπου κάθε ἄλλο παρά τρέφεται πνευματικῶς.

Δὲν ἠκούσθη ἐκεῖ μία διαφωτιστικὴ διάλεξις, δὲν εὗρέθη ἐκεῖ μία βιβλιοθήκη, διὰ νὰ δώσῃ ὑγιᾶ τροφήν εἰς τὸν νοῦν τοῦ χωρικοῦ νέου. Μένει τοιουτοτρόπως ἀδιάφορος καὶ ἀνάληγτος πρὸς τὰ μεγάλα προβλήματα, γίνεται εὐκολοῦς λεία εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος καὶ παρουσιάζει τὴν θλιβεράν εἰκόνα ποῦ περιγράφει ὁ Παῦλος. «Ἔσονται οἱ ἄνθρωποι... βλάσφημοι... ἀνήμεροι... ἀλαζόνες... προδόται...» (Β' Τιμ. 3,2,3,4).

2. Πάσχει εἰς τὸ συναίσθημα.

Ὅταν εἰς τὴν δεξαμενὴν τὸ ὕδωρ μολυνθῇ, εἶναι ἐπόμενον νὰ διοχετεύεται μολυσμένον διὰ τῶν σωλήνων εἰς τὰς οἰκίας. Τοιοῦτον τι συμβαίνει καὶ εἰς τὸν νέον. Ἄφου ἐπότισε τὸν νοῦν τοῦ μέ μολυσμένας διδασκαλίας, καὶ ἡ καρδιά του πρόστυχα αἰσθήματα θὰ φιλοξενῇ. Σύνθημά του ὁ πάσχων εἰς τὸ συναίσθημα νέος θὰ ἔχη τὴν χαράν. Ἀλλὰ δὲν πολυσκοτίζεται νὰ ἐξετάσῃ

«... Καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν».
(Ματθ. 10, 39)

τὴν πηγὴν τῆς χαρᾶς, ἂν εἶναι μολυσμένη καὶ ἀκάθαρτος, δὲν συλλογίζεται τὸ ἀποτέλεσμα ποῦ θὰ ἔχη ἢ οἰαδήποτε χαρὰ ποῦ θηρεύει. Τὴν καταβροχθίζει ἀπερισκέπτως, ἔστω καὶ ἂν εἶναι δηλητήριο σακχαρόπηκτον, τὸ ὁποῖον θὰ τοῦ δηλητηριάσῃ τὸν ψυχικὸν ὀργανισμόν. Σὲ νομίζει ἀπόκοσμον καὶ ἐχθρόν τῆς εὐτυχίας του, ἂν θέσῃς ὄρους τινὰς εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς χαρᾶς. Μὴ τολμήσῃς τὰ τὸν ἐμποδίσῃς ἀπὸ μίαν ὑποπτον συγκέντρωσιν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ διέλθῃ τὰς νυκτερινὰς ὥρας. Θὰ γίνῃ ἄλλος ἄνθρωπος. Κοκκινίζει, φωνάζει, διαμαρτύρεται, ἀπειλεῖ ὅτι θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν οἰκογένειαν, ὡς ὁ δαιμονιζόμενος, ὅτι θὰ αὐτοκτονήσῃ. Πράγματι «κακῶς δαιμονίζεται».

3. Πάσχει εἰς τὴν θέλησιν.

Καὶ πῶς νὰ γίνῃ ἄλλως; ἀφοῦ ἡ θέλησις ἀνετράφη εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν ὕλιστικῶν θεωριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐποδοπάτησαν τὸν σεβασμὸν πρὸς τὰς πνευματικὰς ἀξίας, τί θέλετε νὰ εἶναι καὶ αὐτή; Ἀσφαλῶς ἀρρωστημένη. Ποῦ νὰ εὕρῃ ὁ νέος αὐτὸς «πνεῦμα ἡγεμονικόν», θέλησιν μὲ ἰσχύον, μὲ σταθεράν ἐμμονὴν εἰς τὸ καλόν;

Κατήντησεν ἕνας ἀνεμοδείκτης. Ἄγνοεῖ ἐξ ὀλοκλήρου τί ἐστὶ ἠθικὴ ἀδιαλλαξία. Μόλις τοῦ προβάλλῃ τὴν προσοδοφόρον θέσιν ἢ τὸ ἀξίωμα ἢ τὴν κατ' αἴσθησιν ἡδονὴν, εἶναι ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα, συνείδησιν, φιλίαν, οἰκογένειαν, πατρίδα κλπ. Καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς νέους — ἐδῶ εἶναι τὸ θλιβερόν — θὰ ἐμπιστευθῇ αὐρίον ἢ πατρίς τὰ ὑψηλὰ ὑπουργήματα, θὰ τοὺς κάμῃ πνευματικὸς ἡγέτας, φρουροὺς τῶν μεγάλων τῆς θησαυρῶν, καὶ θὰ τοὺς πληρώνῃ μὲ τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; μὲ τὰς ἀρρωστημένας δυνάμεις τῆς ψυχῆς θὰ ἐπιτείνουν τὴν ἀποσύνθεσιν «τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐάν ὁδηγῇ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται» (Ματθ. 15, 14).

Τί θὰ γίνῃ τώρα, θὰ εἴμεθα θεαταὶ τῆς καταστάσεως αὐτῆς περιοριζόμενοι εἰς ἀκάρπους μόνον θρηνηλογίας; Ἡ Χανααῖα ἐζήτησε θεραπείην καὶ τὸν εὔρε, «ἐλέησόν με» εἶπε· καὶ «Κύριε, βοήθει μοι» ἐπανέλαβε. Πράγματι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ μοναδικὸς θεραπευτὴς τῆς νεολαίας.

β'.

1. Ἔχει ἰδιαιτέραν στοργὴν πρὸς αὐτήν.

«Ἄφετε τὰ παιδιά ἐλθεῖν πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ» (Ματθ. 19, 14). «Ὁ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν» (Μάρκ. 10, 23). Ἦτο καὶ αὐτὸς νέος καὶ συμπάθει τὴν ἡλικίαν αὐτήν, ἥτις ἀκολουθοῦσα τὴν εὐλογητὴν πορείαν θὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔργον Του περισσοτέρας ἀπὸ τὰς τῶν ἡλικιωμένων. Πόσα δὲν τοῦ προσέφερον νέοι ταχθέντες ὑπὸ τὴν ἔνδοξον σημαίαν του!

2. Εἶναι ὁ μοναδικὸς τροφοδότης τῆς.

Τὴν δίσαν τῆς διανοίας τὴν ἱκανοποιεῖ μὲ τὴν διδασκαλίαν Του, τὴν χύνουσιν ἀπλετοῦ φῶς εἰς ὅλα τὰ μεγάλα προβλήματα. «Ὁς δ' ἂν πῖν ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ

«Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ δεχόμενος ἐμὲ δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με».

(Ματθ. 10, 40)

διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα». (Ίω. 4, 14). Τὴν βουλιμίαν τῆς χαρᾶς τὴν ἱκανοποιεῖ μὲ τὴν ἀγνὴν καὶ ἀγίαν χαρὰν ποῦ δίδει ἡ ἐσωτερικὴ ἰσορροπία εἰς πάντα ὁπαδὸν Του, ὅστις ἔναρμονίζει τὴν ζωὴν του μὲ τὸ θέλημά Του. Ἐκείνου, ὅστις εἶναι ἡ πηγὴ τῆς χαρᾶς, «τὴν χαρὰν ὕμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν» (Ίω. 16, 12). Θέλει τοὺς νέους χαρωποὺς καὶ κατορθώνει καὶ τοὺς γέροντας νὰ τοὺς κἀνῃ νέους. Καὶ ἡ θέλησις τοῦ νέου μὲ τὸν ἀγῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον καλεῖται—«ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης» (Λουκ. 13, 24)—καὶ μὲ τὰ χαριτόβρυτα μυστήρια ἀποκτᾷ ἀκαμψίαν ἐναντι τῶν πειρασμῶν καὶ μεταβάλλεται εἰς γενναῖον ἀγωνιστὴν, ὅστις δὲν ὑποστέλλει τὴν σημαίαν τῆς πίστεως. «Γράφω ὑμῖν νεανίσκοι ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρὸν». (Α' Ίωάν. 2, 13).

3. Καλλιεργεῖ τὰ τάλαντά των.

Δὲν ἀντιτίθεται ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰς εὐγενεῖς ἐπιδιώξεις τῶν νέων, οὔτε τοὺς θέλει ἀβούλους καὶ ἀπράγμονας. Τοὺς συνιστᾷ νὰ ἀναγνωρίζουν τὰς θεόθεν δοθείσας ἱκανότητας καὶ νὰ καλλιεργοῦν αὐτάς. Τὴν ἀποφυγὴν αὐτῆς τῆς καλλιέργειας τὴν ἀποδοκιμάζει, ὅπως διδάσκει εἰς τὴν παραβολὴν τῶν τάλαντων, ὅπου ἤλεγξε δριμύτατα τὸν κρύψαντα τὸ τάλαντον.

Ὁ νέος, ποῦ ἐνθουσιᾷ πάντοτε εἰς πρόοδον, οὐ μόνον δὲν συναντᾷ ἐμπόδια ἀπὸ τὸν Αἰώνιον Νέον, ἀλλὰ τοὐναντίον εὐρίσκει ὅλας τὰς εὐνοϊκὰς συνθήκας διὰ νὰ καλλιεργήσῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὰς ἱκανότητάς του καὶ νὰ συντελέσῃ οὕτω καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν. Ὑπάρχει ἄλλη τιμὴ καὶ ἄλλο εὐγενέστερον κίνητρον διὰ τὸν Χριστιανὸν νέον ἀπὸ αὐτό;

Ἀγαπητοί! Ἡ νεότης εἶναι ἡ ἐλπίς τοῦ ἔθνους. Εἶναι ἡ μόνη ἱκανὴ μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ νὰ κτίσῃ μίαν νέαν Ἑλλάδα ἐπὶ τῶν σημερινῶν ἠθικῶν ἐρειπίων. Εἶναι ἡ εὐγενὴς πρωτοπορία διὰ μίαν ἀληθῶς νέαν τάξιν πραγμάτων εἰς τὸν κόσμον. Εἶναι ὁ εἰρηνικὸς στρατὸς διὰ μίαν ἀναίμακτον ἐπαναστασιν.

Αὐτάς τὰς γλυκεῖας ἐλπίδας μᾶς δίδουν οἱ ἐκ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἐξερχόμενοι νέοι καὶ μὲ τὰ νάματα τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας ποτιζόμενοι. Τὸ σύνθημα ὅλων μας πρέπει νὰ εἶναι «προσπάθεια νὰ φέρωμεν τὴν νεολαίαν πλησίον τοῦ Ἰησοῦ».

Ἐὰν τοῦτο ἐπιτευχθῆ, οὐ μόνον θὰ ἀπαλλαγῶμεν τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους ἐγκυμονεῖ διὰ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἡ ἐκτροχιαζομένη, ἡ ἄνευ Χριστοῦ, νεολαία, ἀλλὰ καὶ θὰ τὴν ἴδωμεν νὰ ἀποτελῆ ἔνδοξον στρατιάν, ἡ ὁποία θὰ προχωρῆ πάντοτε πρὸς τοὺς μεγάλους θριάμβους.

Ἀρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΣ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ
Ἱεροκλήρῳ Ἱ. Μητροπόλεως Πατρῶν

Κάθε Ἐφημέριος ἔχει καθήκον νὰ ἐνδιαφερθῆ διὰ τὴν νεολαίαν τῆς ἐνορίας του. Ἐνδιαφερθῆτε ὅλοι μὲ στοργὴν διὰ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανικοῦ μορφωτικοῦ ἐντύπου.

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΟΥ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

1ον

Κυριακή Τελώνου καὶ Φαρισαίου

(14 Φεβρουαρίου 1954)

«Ἄνθρωποι δύο ἀνέβηκαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι»

Ἀπὸ τῆς σημερινῆς Κυριακῆς εἰσερχόμεθα εἰς νέαν ἐκκλησιαστικὴν περίοδον, εἰς τὴν περίοδον τοῦ Τριωδίου. Περίοδον κατ' ἐξοχὴν πνευματικῆς ἐργασίας καὶ ἠθικῆς περισυλλογῆς. Κατ' αὐτὴν καὶ μέχρι τοῦ Πάσχα τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν θὰ συνωστίζονται εἰς τοὺς ἰ. ναοὺς καὶ μὲ τοὺς ὥραίους καὶ κατασκευτικὸς ὕμνους, τοὺς ὁποίους θὰ ἀκούουν, κατασκευτικώτερα, θὰ προσφέρουν τὴν λατρείαν των πρὸς τὸν Θεόν. Ὁ ἐκκλησιασμός εἶναι ἡ ὥραιότερα συνήθεια καὶ τὸ πρῶτον καθήκόν μας κατὰ τὴν Κυριακὴν. Πότε ὅμως μᾶς δίδει πολλὰς καὶ μεγάλας ὠφελείας;

I

«Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν... προσεύξασθαι». Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀνέβησαν ἀλλὰ διαφορετικὰ πράγματα ἐπεδίωξαν.

Ὁ ἓνας ἀνέβηκε διὰ νὰ ἐπιδειχθῆ ἑνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τὸ κάμνει μὲ τὰ ἴδια τὰ λόγια τῆς προσευχῆς του. Ἄν ἤμπορῆ αὐτὸ νὰ ὀνομασθῆ προσευχή!... «Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. Νηστεύω δις τοῦ Σαββάτου, ἀποδοκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι».

Ὁ ἄλλος ἀνέβηκε εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ ζητήσῃ τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐσπλαχνίαν τοῦ Θεοῦ. «Καὶ μὴ θέλων οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι» λόγῳ τῆς συναισθήσεως τῆς ἀμαρτωλότητός του, ἔτυπτε τὸ στήθος καὶ προσευχόμενος ἔλεγεν: «Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ». Καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ πρῶτος ἐπήγε καὶ ἔμεινε Φαρισαῖος, ὁ ἄλλος ἐπήγε μὲν τελώνης δὲν ἔμεινε ὅμως τοιοῦτος.

Αὐτὸ καλούμεθα νὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς. Νὰ μεταβάλωμεν εἰσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ ναοῦ τὸν ἑαυτὸν μας. Νὰ ἀποβάλωμεν τὴν ὑπερηφάνειαν, τὴν ὑπεροψίαν... καὶ ὅλας τὰς κακίας. Νὰ σκεπτόμεθα τὰς ἀμαρτίας τῆς ἐβδομάδος ποῦ διεπράξαμεν καὶ νὰ συντριβῆται ἡ ψυχὴ μας. Μαζὺ ὅμως μὲ τὴν συντριβὴν νὰ λαμβάνωμεν τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἐπανέλθωμεν, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, πλέον εἰς αὐτάς. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς βαθείας καὶ εἰλικρινοῦς μετανοίας.

Ἴδου ἓνα ἀνεκτίμητον κέρδος τοῦ ἐκκλησιασμοῦ.

II

«Ἄνθρωποι δύο... προσεύξασθαι».

Εἶναι τρομερὸν νὰ φεύγῃ κανεὶς ἀπὸ τὸν Ναὸν καὶ τὴν προσευχὴν χωρὶς ὠφέλειαν. Ἀκόμη δὲ τρομερώτερον καὶ μὲ βλάβην! Νὰ ἐκκλησιάζεται, διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἄφεσιν ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ καθίσταται ἔνοχος ἀσεβείας. Τοιαύτη δυστυχῶς γίνεται καὶ εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν χρι-

«... Καὶ μακάριός ἐστιν ὅς ἐάν μὴ σκανδαλισθῆ ἐν ἐμοί».

(Ματθ. 11, 6)

στιανῶν σήμερον. Καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ ψάλτης καὶ οἱ ὑπηρετοῦν-
τες ἐν τῷ Ναῶ, ἐὰν δὲν προσέξουν, ἡμπορεῖ νὰ φεύγουν ζημιω-
μένοι—ὑπερηφάνεια, ἐπίδειξις ἀμφίων, φωνῆς, φορεμάτων... Καὶ
ἄλλοι χριστιανοὶ μὲ ματαιὰς διεκδικήσεις—στασιδία ἐμφανῆ,
εἰδικὰς θέσεις ἐν τῷ Ναῶ, ἀξιώσεις νὰ κοινωνήσουν πρῶτοι τῶν
θεῶν Μυστηρίων, εἰς ἐπιταφίους, εἰς μνημονεύσεις...

Εἰς τὴν προσευχὴν, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ στάσις τοῦ τελώ-
νου, στάσις συναισθήσεως καὶ συντριβῆς, στάσις μετανοίας εἰλι-
κρινοῦς, πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ἰδική μας. Τότε μόνον θὰ ἔχωμεν
τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ φεύγωμεν δεδικαιωμένοι.

2ον

Κυριακὴ τοῦ Ἄσώτου (21 Φεβρουαρίου 1954)

«Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου»

Κατὰ τὴν σημερινὴν Κυριακὴν, Κυριακὴν τοῦ Ἄσώτου, θὰ
ἤθελα, ἂν ἡμποροῦσα νὰ ὑψώσω φωνὴν. Φωνὴν μεγάλην, ὥστε
νὰ ἀκουσθῇ εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, διὰ νὰ παρουσιάσω εἰς τὰ
μάτια τῶν ἀνθρώπων τοῦτο τὸ ἐξαιρετόν: Τὴν πατρικὴν ὄντως
ἀγάπην καὶ στοργὴν ποῦ δεικνύει ὁ Θεός, εἰς κάθε ἀνθρωπον,
καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τοὺς ἀμαρτωλούς, ὅταν τοὺς καλῇ εἰς με-
τάνοιαν καὶ σωτηρίαν. Καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι τὴν φωνὴν αὐτὴν
θὰ τὴν ἀκούσουν καὶ θὰ τὴν νοιώσουν, πρὸ παντὸς οἱ νέοι, οἱ
ὅποιοι τόσον θὰ συγκινηθοῦν, ὥστε νὰ σπεύσουν νὰ εἴπουν τὸ
σωτήριον «ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου...».

1. «Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου». Εἶχε πέσει
ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος, ὅπως ἄλλωστε καὶ τόσοι ἄλλοι σημερινοὶ
νέοι, σὲ μεγάλο ἠθικὸν βάραθρον. Καὶ τί δὲν εἶχε κάμει. Ἐξη-
τέλισε τὸ ἐνδοξον οἰκογενειακόν του ὄνομα μὲ τὴν ἀμαρτωλὴν
ζωὴν του, ἐσπατάλησεν ὅλην τὴν πατρικὴν του περιουσίαν μετὰ
τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν. Ἐφθασεν ἔτσι σὲ σημεῖο νὰ γίνῃ
χοιροβοσκὸς ὁ πλούσιος υἱὸς τοῦ πλουσίου πατρός. Ἐγίνεν ὁ
ἄσωτος υἱὸς! Ὡ! Πόσα δὲν κρύπτει μέσα της ἡ λέξις ἄσωτος.
Τί ἐχρειάζεται; Ἐπρεπε ἀπὸ τὸ κατάντημα αὐτὸ τῆς ἠθικῆς κα-
τωτερότητος νὰ σηκωθῇ. Ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν πορείαν, ποῦ ἔχουν
χαράξει καὶ ἔχουν πάρει πολλοὶ σήμερα, ἔχουν πέσει εἰς πτώ-
σεις πολλὰς, ὡς ὁ ἄσωτος υἱός. Νὰ τὰς ἀριθμηώσωμεν τὰς
πτώσεις; Εἶναι τοῦτο ἀδύνατον. Οἱ μὲν ζοῦν τὸν βίον τῆς ἀδια-
φορίας καὶ, ἢ δὲν πιστεύουν ὀλοτελῶς εἰς τὸν Θεόν, ἢ ἔχουν
θεοποιήσει τὴν ὕλην, τὸ χρῆμα καὶ τὰς ἡδονὰς. Ἄλλοι πάλιν
ἔχουν περιπέσει εἰς κάθε εἶδος ἀμαρτίας. Ἀδικίαι, ἀσέβειαι,
βλασφημίαι, ἔχθραι, ζήλοι, φθόνοι, κατακρίσεις, καταλαλῖαι, συ-
κοφαντίαι, ἠθικαὶ ρυπαρότητες καὶ ἀσχημίαι, εἶναι τὰ ἔργα των.
Καὶ ἔτσι, νοῦς καὶ ψυχὴ καὶ καρδιά καὶ σῶμα κατεργάζονται
τὴν ἀμαρτίαν. Τί ἀθλιότης ἀλήθεια! Τί κατάπτωσις τοῦ πνευμα-
τικοῦ, τοῦ κατ' εἰκόνα Θεοῦ, πλασθέντος ἀνθρώπου! Πόσοι ἀπὸ

«Ἐξομολογοῦμαι Σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι
ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ
νηπίοις...»
(Ματθ. 11, 25)

αυτούς δὲν ἀνακράζουσι πολλάκις...» Ἄχ πῶς κατήντησα ἔτσι; «λιμῶ ἀπόλλυμαι».

Ἄλλὰ τί πρέπει νὰ κάμουν;

II. «Ἀναστάς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου». Εὐλογημένη ἡ ὥρα τῆς σκέψεως καὶ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς. Αὐτὸ δὲν εἶπε καὶ δὲν ἔκαμε καὶ ὁ ἄσωτος; Τοῦτο πρέπει νὰ εἰπῇ καὶ νὰ κάμῃ καὶ κάθε ἄσωτος. Νὰ εἰπῇ δηλ. τὸ «ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου». Ν' ἀλλάξῃ πορείαν, βίον, ζωὴν. Ἡ ἀπόφασις αὐτῆ τῆς ἀλλαγῆς ζωῆς ἠλευθέρωσε τόσους καὶ τόσους, ποὺ ἦσαν αἰχμάλωτοι τῆς ἁμαρτίας. Ἔσωσε πλείστους ἀπὸ τὴν τελικὴν καταστροφήν. Τοὺς ἔκαμεν εὐτυχεῖς τοὺς πρῶν δυστυχεῖς. Καὶ τοὺς πρῶν ἁμαρτωλοὺς τοὺς ἔκαμεν ἁγίους. Τόσον μεγάλη εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ, ποὺ ὄχι μόνον συγχωρεῖ τὸν ἄνθρωπον ὅσασδήποτε ἁμαρτίας καὶ ἂν ἔχη διαπράξει, ἀλλὰ τοῦ δίδει ἀκόμη καὶ τὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην ὡς δῶρον διὰ τὴν μετάνοιάν του.

*

Κανεὶς ἀπὸ ὄσους ἐπῆραν τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ δὲν ἔκλαυσε μετανοιωμένος. Ὅσοι ὅμως ἔφυγαν καὶ ἠκολούθησαν ἄλλον δρόμον, ἐπάτησαν καὶ πατοῦν ἀγκάθια αἰχμηρά. Ἄς γίνῃ λοιπὸν ἀλλαγὴ. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ περιμένει. Αἱ ἠθικαὶ ἀναστάσεις εἶναι ἀπαραίτητοι. Θὰ τὰς πανηγυρίσουν ἡ Ἐκκλησία, ἡ στρατευομένη ἐδῶ εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ ἡ θριαμβεύουσα εἰς τοὺς οὐρανοὺς. «Χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανουῶντι».

3ον

Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω (28 Φεβρουαρίου 1954)

«Καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων»

Ἡ αὐλαία τῆς παρουσίας ζωῆς ἔπесе πλέον. Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται ἐν ὄλῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ, περιστοιχόμενος ὑπὸ τῶν ἁγίων τοῦ ἀγγέλων. Κάθεται ἐπὶ θρόνον δόξης. Συνάγει ἐνώπιόν του πάντα τὰ ἔθνη καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. Ὅλους, ὅσοι ἔζησαν ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ μέχρι τῆς φοβερῆς ἐκείνης ἡμέρας, διὰ νὰ τοὺς κρίνῃ καὶ διὰ νὰ ἀποδώσῃ «ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ». Ἡ δικαιοσύνη λοιπὸν τοῦ Θεοῦ ἔχει πλέον τὸν λόγον. «Καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων». Ἀνοίγεται ἡ μεγαλυτέρα εὐτυχία διὰ τοὺς μὲν. Ἀρχίζει ἡ μεγαλυτέρα δυστυχία διὰ τοὺς δέ.

I. «Καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων». Ἐὰν ἦτο ἐμπρὸς μας τώρα ἐκείνη ἡ στιγμή, ἀγαπητοί, δὲν θὰ εἶχα τί νὰ σὰς εἰπῶ. Ἄλλ' ἀκόμη δὲν ἔφθασε. Πόσον ὅμως πρέπει νὰ τὴν σκεπτάμεθα! «Ὡρα ἡμᾶς ἦδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι» (Ρωμ. 13,11). «Ὁ καιρὸς συνεσταλμένος» (Α' Κορ. 7,29). Τί κάμνομεν; Σαρεῦομεν ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας; «Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός». «Νήψατε, γρηγορήσατε». «Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις... μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ (Ρωμ. 13,13).

«...Ναί, ὁ Πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἐμπροσθέν σου».
(Ματθ. 11, 26)

Ἰδοὺ προτροπαὶ βαρυσήμαντοι, σωτήριαί ποὺ μᾶς ἀπευθύνει τὸ πνεῦμα. Τί χρειάζεται λοιπόν; Νὰ ἐκμεταλλευθῶμεν τὸν χρόνον, τοῦ ἢ εὐσπλαγχνία τοῦ Κυρίου μᾶς χαρίζει. Νὰ τὸν χρησιμοποιοῦμεν διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Νὰ ἀποφεύγωμεν τὸ κακόν. Νὰ ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθόν. Νὰ ἐξασκῶμεν, πρὸ παντός, τὴν ἀγάπην, καθὼς καὶ ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀπαιτεῖ. «Ἐπεινάσα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με... καὶ ἤλθετε πρὸς με».

II. «Καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων». Τὸν χωρισμὸν αὐτὸν καθένας ἀπὸ ἡμᾶς ὀφείλει νὰ τὸν κάμῃ τώρα. Ναὶ τώρα, χωρὶς ἀναβολήν, νὰ χωρίσῃ τὸν ἑαυτὸν του, ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν, ἀπὸ τὴν ποικίλην ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν μερίδα τοῦ Χριστοῦ. Νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὴν μερίδα τῶν πιστῶν καὶ εὐσυνειδήτων χριστιανῶν, τὴν μερίδα τῶν εὐσεβῶν, τῶν ποιούντων τὸ θέλημα Του, τῶν εὐαρεστούντων ἐνώπιον Θεοῦ «ἐν χώρα ζώντων». Πρὸς τὴν μερίδα τέλος τῶν ἐργαζομένων ἰσοβίως τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας.

Εἶναι δύσκολον τοῦτο; *Ὁχι. Ἄρκει νὰ σκεπτώμεθα τοῦλάχιστον ἅπαξ τῆς ἡμέρας, ὅτι θὰ παρυσιασθῶμεν καὶ ἡμεῖς πρὸ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Κριτοῦ, ἵνα λογοδοτήσωμεν.

Μὲ ὄλην τὴν σοβαρότητα ποὺ ἔχει τὸ γεγονός τῆς μελλούσης κρίσεως, ἃς κάμῃ καθένας μας τὸ ἀποφασιστικὸν ἐρώτημα: Πότε θὰ ἀποχωρίσω καὶ ἐγὼ τὸν ἑαυτὸν μου ἀπὸ κάθε εἶδος ἀμαρτίας καὶ θὰ ἐνωθῶ τελείως μὲ τὸν Χριστόν, διὰ νὰ ἔχω καλὴν καὶ εὐπρόσδεκτον ἀπολογία κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἡμέραν καὶ νὰ ἀκούσω τὴν εὐλογημένην τοῦ Κυρίου φωνήν: «Δεῦτε οἱ ἐυλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου κληρονομήσατε...».

Ὁ καιρὸς δὲν περιμένει. Ἐμπρὸς λοιπόν ἐπὶ τὸν ἀποχωρισμὸν.

4ον

Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς (7 Μαρτίου 1954)

«Μὴ θησαυρίζετε... θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ»

*Ἄς στρέψωμεν σήμερον τὰ βλέμματά μας πρὸς τὰ ἐπάνω, πρὸς τὸν οὐρανόν. Τῆς γῆς τὰ καλὰ τὰ ξεύρομεν. Ὅλα εἶναι ζυμωμένα μὲ δάκρυα καὶ ἰδρώτα καὶ φεύγουν ἀπὸ χέρι σὲ χέρι καὶ στὸ τέλος τὰ ἀφήνωμεν ὅλοι κάτω ἐδῶ, χωρὶς νὰ πάρωμεν τίποτε ἀπὸ αὐτὰ μαζύ μας.

«Μὴ θησαυρίζετε...» Ἐκεῖ ἐπάνω ὅμως εἰς τὸν Οὐρανὸν τί εὑρίσκεται γιὰ μᾶς;

I. «Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ».

Ὁ μεγαλύτερος θησαυρὸς τοῦ ἀνθρώπου ἢ μᾶλλον ἡ πηγὴ τῶν θησαυρῶν, εἶναι ὁ Χριστός. Ἀφοῦ ἐσταυρώθη χάριν ἡμῶν, ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης τοῦ Θεοῦ ἐν ὑψηλοῖς. Καὶ

«Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς».

(Ματθ. 11, 28)

ἀπὸ ἐκεῖ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν παρέχων εἰς τοὺς πιστεύοντας πάντα τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας των. Ὁ ἴδιος δὲ ὁ Κύριος διαβεβαίωσεν ἡμᾶς λέγων: «ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς». Ὅσοι λοιπὸν ἐνωθῶμεν μετὰ τὸν Χριστὸν ἐδῶ εἰς τὴν γῆν διὰ τῆς πίστεως, ἀσφαλῶς θὰ συζηήσωμεν καὶ θὰ συμβασιλεύσωμεν μετ' Αὐτοῦ αἰώνως καὶ θὰ γίνωμεν κληρονόμοι τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν: «Κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ».

Καὶ τί εἶδους εἶναι αὐτὴ ἡ κληρονομία; Ὁ θεῖος Παῦλος γράφων περὶ τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀγαθῶν, ποῦ μέλλουν οἱ δίκαιοι νὰ ἀπολαύσουν λέγει: «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν» (Α' Κορινθ. 2, 9) Καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν γράφει: «καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν» (Ἀποκ. 7, 17) καὶ ἀλλαχοῦ «καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος ἔσται ἔτι» (Ἀποκ. 21, 4). Ὅλα λοιπὸν καλὰ θὰ εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν. Θησαυροὶ θαυμάσιδι καὶ ἀχώριστοι, θησαυροὶ αἰώνιοι.

II. «Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ».

Πῶς καὶ κατὰ τίνα τρόπον; Τί σπουδαιότερον ἀλήθεια καὶ παράδοξον πρᾶγμα, νὰ εἴμεθα εἰς τὴν γῆν καὶ νὰ θησαυρίζωμεν ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ὅμως ὁ τρόπος εἶναι εὐκολος. Ἀφ' ὅτου ἐφανερώθη Ἐκεῖνος, τοῦ Ὁποίου «ἡ ἀρετὴ ἐκάλυπεν οὐρανοῦς», ἀπὸ τότε ὁ τρόπος εἶναι φανερός. Ὅποιος μιμνῆται τὸν Χριστόν, πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν, ὑπακούει εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ, ζῆ καὶ πολιτεύεται κατὰ τὸ παράδειγμα Ἐκείνου, αὐτὸς πρᾶγματι κερδίζει τοὺς θησαυροὺς τοῦ οὐρανοῦ. Διότι εἶναι ὡς ὁ χρηστὸς ἐργάτης τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καλοῦ ποῦ θησαυρίζει θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ. Τοιοῦτοτρόπως εἰργάσθησαν τόσα καὶ τόσα φωτόμορφα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐθησαύρισαν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ.

Προσέξωμεν τοὺς οὐρανίους θησαυροὺς, ποῦ «οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὔτε κλέπτουσιν». «Τὰ ἄνω φρονεῖτε, τὰ ἄνω ζητεῖτε· μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς».

Ἀρχιμ. ΠΟΥΛΥΚΑΡΠΟΣ ΑΝΔΡΩΝΗΣ
Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

||

ΑΠΟ ΤΟ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΝ ΣΥΝΑΞΑΡΙ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

Ὅλων τῶν ἐτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως αἱ σελίδες εἶναι ἐνδιαφέρουσαι καὶ ἀξίαι μελέτης. Τοῦ πρώτου ὅμως ἔτους, καὶ ἰδίως τῶν πρώτων μηνῶν τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος, τὰ ἔγγραφα κινοῦν τοῦ φιλίστορος τὴν ἀδιάκοπον προσοχὴν καὶ

«Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς...»

(Ματθ. 11, 29)

τὸ μέγα ἐνδιαφέρον. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ἀδιστακτως, ὅτι ὁ μελετῶν τὴν ἱστορίαν τοῦ πρώτου ἔτους, πάντοτε εὐρίσκει δρώντα τὸν κληρικόν, καὶ ἰδίως τὸν ἐφημέριον, τὸν Παπὰ τοῦ χωρίου. Ἐκεῖνος ἐκράτει κατὰ τὰ χρόνια τῆς σκλαβιάς ἀνημέρη, εἰς τὸ ἀπόκεντρον χωρίον του, ὑπὸ τὴν στάκην, τὴν σπίθα τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν, καὶ ἐκεῖνος ἦναψε δι' αὐτῆς τὴν μεγάλην φωτιὰ τῆς Ἐπαναστάσεως. Μᾶς συγκινοῦν, ἐν τῇ ἐρευνῇ μας, αἱ λαμπραὶ ἐκκλησιαστικαὶ σελίδες τοῦ πρώτου ἔτους, αἱ ὁποῖαι συνεχῶς ἐμφανίζουσι τὸν ἐφημέριον ὡς ἀδιαφιλονείκητον πρωτεργάτην τοῦ Ἀγῶνος.

Εἰς τὴν ἐν Καλάμαις ὕψωσιν (23ῃ Μαρτίου 1821) τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας, παρίστατο, ὡς γνωστόν, καὶ ὁ περιβόητος Παπαφλέσσας, ὁ ὁποῖος ἐξέλεγε καὶ διώριζε ἀξιωματικούς, ὡς ὁμολογεῖ εἰς τὸ ἐπόμενον ἔγγραφο, ὁ ταξίαρχος Σπυρίδων Παγωνόπουλος. Δὲν ἔλειπον ὅμως καὶ οἱ ἐφημέριοι, οἱ ὁποῖοι ἠθικῶς καὶ ὕλικῶς ἐνίσχουσι τοῦ Παπαφλέσσα τὰς προεπαναστατικὰς ἐνεργείας. Ἴδου ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου **Γιάννιτσας**, Παπα-**Θεόδωρος Καλλίνικος**, ἦτο παρὼν κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς Ἐπαναστάσεως, μαζί με τὸν ἀρχιστράτηγον Πετρόμπετην Μαυρομιχάλην καὶ τοὺς ἄλλους προκρίτους τῆς Μάνης. Ἔτρεξε καὶ αὐτὸς με τοὺς ἐνορίτας του, ἐζητωκραύγασε μετ' αὐτῶν, ὡπλίσθη με τοὺς συνδημότας του, καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν τιμητικὴν βίβλον τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Ἐλευθερίας, δυνάμει ἐντολῆς τῶν ἀνωτέρων του. Καὶ ταῦτα κατὰ τὴν πρώτην ἀμέσως ἐβδομάδα τῆς ἐνάρξεως τοῦ Ἀγῶνος. Ὁ ταξίαρχος Σπυρίδων Παγωνόπουλος ἐκ Σπάρτης, τὸν ἐφημέριον τῆς Γιάννιτσας Παπα-Θεόδωρον, «ὡς φίλογενῆ καὶ ΣΥΝΕΡΓΟΝ τῶν κοινῶν συμφερόντων τῆς Πατρίδος», «ἀποκαθίστησι ΤΑΞΙΑΡΧΟΝ». Ἐλάχιστα ἔγγραφα ἐσώθησαν — ἐν σχέσει μετὰ τῶν ἄλλων ἐτῶν — τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς Ἐπαναστάσεως. Τοῦ Παπα-Θεοδώρου ὁ διορισμὸς εὐτυχῶς ἐσώθη.

Ἴδου τὸ πολύτιμον οἰκογενειακὸν ἔγγραφο τοῦ Μαρτίου τοῦ 1821 :

«Δυνάμει τῆς δοθείσης μοι ταξιαρχίας παρὰ τοῦ σεβασμίου ἀνδρὸς **Γεηγορίου** ἀρχιμανδριτοῦ **Δικαίου** καὶ τῆς ἐπιστασίας τῶν ἀρμάτων τῆς πόλεως Καλαμάτας παρὰ τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἀρχιστρατήγου **Πέτρου Μαυρομιχάλη** (1) ἀποκαθίστημι τὸν

1. Καὶ Πετρόμπετης Μαυρομιχάλης (ἔτ. 1765 - 1848), ὡς ἐμφαίνεται

«... Καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρὸς εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ...»
(Ματθ. 11, 29)

ἀπὸ Γιάννιτζας ⁽¹⁾ **Παπα-Θεόδωρον, ταξίαρχον** εἰς πενήκοντα στρατιώτας ὡς ἄνδρα φιλογενῆ καὶ συνεργὸν τῶν κοινῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος, ἵνα ἐπὶ ζωῆς αὐτοῦ καὶ διαδοχικῶς οἱ ἀπόγονοί του ἔχωσι τὸ δικαίωμα τούτου τοῦ ἀξιώματος καὶ ἀπολαμβάνωσι τὰ προνόμια τῶν αἰωνίως. Τούτου οὖν ἕνεκα ἐγράφη καὶ ἡ παροῦσα μου ἀπόδειξις καὶ ἐδόθη τῷ ἰδίῳ, ἵνα ἐν καιρῷ τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως παρρησιασθῆ ἔν μέσῳ εὐπρόσωπος εἰς ἀπόλαυσιν τῶν προνομίων του.

1821, Μαρτίου 31. Καλαμάτα.

Ὁ ταξίαρχος Σπυρίδων Παγωνόπουλος
ὁ ἐκ Μαντινείας τῆς Σπάρτης.

Ἄλλ' ἡ ἔρευνα τῆς ἱστορίας τοῦ ἑφημερίου Γιάννιτσας, μᾶς παρουσιάζει ἀμέσως δρῶντα, εἰς τὰς ἀρχάς τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ ἄλλον κληρικόν, ἵνα πιστοποιηθῆ τὸ ἀνωτέρω γραφέν, ὅτι τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ Ἁγῶνος βρίθκει ἀπὸ πολεμικὰς σελίδας ἀνδρῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐξ ἐνὸς ἐγγράφου ἐμφανίζεται καὶ ὁ συναρχιῶτης καὶ συναγωνιστὴς τοῦ Παπα-Θεόδωρου, ὁ ἦρωας Γρηγόριος Δικαῖος. Ὁ Παπαφλέσσας ἀποκαλεῖ τὸν Παπα-Θεόδωρον «σεβάσμιον — λόγῳ τοῦ ἀξιώματος ἄραγε, ἢ τῆς ἡλικίας του; — ἄνδρα», «ὑπερασπιστὴν τῆς πατρίδος» καὶ καλὸν «πατριώτην». «Ἐβοήθησεν» — ἀσφαλῶς κατὰ τὰ προεπαναστατικὰ χρόνια τῆς κινήσεως τῶν Φιλικῶν — «καὶ βοηθῆι τὴν πατρίδα» — κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν βεβαίως — «καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ», γράφει ὁ Δικαῖος, διὰ τὸν Παπα-Θεόδωρον. Ἡ αὐτόγραφος αὕτη πιστοποίησις τοῦ Παπαφλέσσα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γραφῆ μὲ τόσην θέρημην, ἐὰν δὲν ἦτο πανθομολογουμένη ἡ δραῖσις τοῦ ἐν λόγῳ ἑφημερίου.

Ἄλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὸν ἴδιον τὸν ἀρχιμανδρίτην Παπα-Γρηγόριον νὰ συστήσῃ τὸν ἱερέα τῆς Γιάννιτσας, ἐν ὀνόματι τῶν Φιλικῶν καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη.

Ἐν Καλαμάτᾳ εὗρισκόμενος ὁ Παπαφλέσσας μὲ τὴν πολεμικὴν γραφίδα του γράφει :

ἐκ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου. Ὁ Παπαφλέσσας (Γρηγόριος Δικαῖος) διέλυσε τοὺς διαταγμούς τοῦ Πετρόμπεη περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς Ἐπαναστάσεως, τὸν ἔπεισε νὰ τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Μανιατῶν, νὰ ὑψώσῃ τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ νὰ κηρύξῃ τὴν Ἐπανάστασιν ἐν Καλαμάτᾳ.

1. Χωρὶον εὗρισκόμενον πρὸς ἀνατολάς τῶν Καλαμῶν πλησίον τῆς μονῆς Δημιόβης.

«... Καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν».

(Ματθ. 11, 29)

Δυνάμει τῆς πληροξουσιότητος τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ τὴν σεβαστὴν Ἀρχὴν τῆς Ἐταιρείας τῶν Φιλικῶν καὶ τὸν σεβαστὸν γενικὸν Ἐφοροῦν Πρίγκηπα κύριον **Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην** (1), συστήνω εἰς τὴν ἀδελφικὴν καὶ χριστιανικὴν ἀγάπην, τῶν πολλῶν ἀγαθῶν πατριωτῶν, τὸν παρορησιαζόμενον διὰ τοῦ παρόντος κύριον **Παπα - Θεόδωρον** ἀπὸ Γιάννιτζα, ὡς καλὸν καὶ σεβάσιμον ἄνδρα, καὶ ὑπερασπιστὴν τῆς Πατρίδος· ὅθεν, ἐπειδὴ ἐβोधήθησεν καὶ βοηθεῖ τὴν Πατρίδα, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ δίδω τὸ παρὸν μου εἰς χεῖράς του, ἵνα ἔχη τὸ δικαίωμα ὡς καλὸς πατριώτης, καὶ νὰ ἀνταμειφθῇ κατὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του ἐν καιρῷ γενικοῦ Συνεδρίου.

Τῆ 25ῃ Μαΐου 1821, Καλαμάτα

Ὁ ἀρχιμανδρίτης **Γεηγόριος Δικαῖος**

Παρὼν εἰς τὴν Καλαμάταν ὁ Παπα - Θεόδωρος, παρὼν καὶ εἰς τὴν μάχην τῶν Βερβαίνων. Ἐσώθη ἐκ τῶν ἐχθρικών σφαιρῶν, ἐπληρώθη ὅμως ἀπὸ τὰς κακουχίας τοῦ πολέμου καὶ «ἀρρώστησε». Ὁ Πετρόμπεης τὸν ἐφωδίασε μὲ αὐτόγραφον ἄδειαν, διὰ νὰ μεταβῇ «εἰς τὸ σπίτι του» ὁ ταξίαρχος ἐφημέριος, μὲ τὴν ἀπαραίτητον συνοδείαν λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῆς ἀσθενείας. Ἴδου καὶ ἐν δεῖγμα τῶν στρατιωτικῶν ἀδειῶν νοσηλείας τῶν πρώτων ἀγωνιστῶν, γραμμένον ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον Μαυρομιχάλην.

Οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Ἐφημερίου» ἄς μὴ παραξενευθοῦν μὲ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ Πετρόμπεη. Ἦτο στρατιωτικὸς, καὶ δὲν ἐσπούδασεν εἰς τὴν σχολὴν τῆς Δημητσάνης, ὡς ὁ Παπαφλέσσας, ὁ ὁποῖος ἔγραψε τὸ προηγούμενον ἔγγραφο. Οἱ κληρικοὶ τότε κατεῖχον μόρφωσιν ἀνωτέραν τῶν στρατιωτικῶν.

Γράφει λοιπὸν καὶ ὑπογράφει ὁ ἴδιος ὁ Πετρόμπεης :

«Ὁ παρὼν **Παπα - Θεοδωρῆς** Γιαννιτζάνος, ἐπειδὴ ἀρρώστησε ἐπιστρέφει εἰς τὸ σπῆτι του, διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ, καὶ εἰς τὸν δρόμον νὰ εἶναι ἀπήραγος διὸ καὶ τῷ δίδομεν τὸ παρὸν μας.

22 Ἰουνίου 1821. Βέρβενον (2)

πετρόμπεης μαυρομιχάλης»

1. Ἐμνήθη κατὰ τὸ ἔτος 1820 τὰ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ὑπὸ τοῦ Εἰάνθου. Ὅτε ἔγραφεν ὁ Παπαφλέσσας τὸ ἔγγραφο τοῦτο, ὁ Ὑψηλάντης δὲν εἶχε συνάψει τὴν ἐν Δραγατσάνῃ (Ἰούνιον 1821) μάχην.

2. Τὸ στρατόπεδον τῶν Βερβαίνων συνεστήθη κατὰ τὸν Μάρτιον

«Ὁ γὰρ ζυγὸς μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρὸν ἐστίν».
(Ματθ. 11, 30)

Συγκινήτικη θὰ ἦτο ἡ αἰφνίδιος ἐπιστροφή τοῦ Παπα-Θεοδωρῆ εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Ὁ υἱὸς του **Ἀναγνώστης Οἰκονομόπουλος** — τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον ἐκ τοῦ σχετικοῦ ὀφφικίου (= ἀξιωματὸς ἐκκλησιαστικοῦ) τῆς χειροθεσίας τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πατρὸς — ὁ ὁποῖος ὑπέβαλε κατὰ τὸ ἔτος 1865 ἐκ Καλαμῶν τὰ σχετικά ἔγγραφα τοῦ «ἀποβιώσαντος πατρὸς του Παπα-Θεοδώρου, Οἰκονόμου» πολλάκις θὰ ἠνώχλησε τὸν ἀσθενῆ πατέρα του νὰ μάθῃ τὰ τῆς μάχης καὶ τῆς νίκης τῶν Ἑλλήνων ἐν «Δεοβένφ». Τῆς χαρᾶς τοῦ υἱοῦ θὰ συμμετεῖχε καὶ ἡ περιποιημένη τὸν ἀσθενοῦντα ταξίαρχον σύζυγος τοῦ ἐφημερίου. Ἐπιβεβαιωθῆς καὶ ὁλόκληρον τὸ χωρίον θὰ ἔτρεξε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Παπα-Θεόδωρον, διὰ νὰ μάθῃ περὶ τῶν ἐν τῷ «στρατοπέδῳ» οἰκείων, καὶ νὰ λάβῃ λεπτομερείας τῆς πρώτης σημαντικῆς, διὰ τὸ μέλλον τοῦ ἀνίσου Ἀγώνος, περιλάμπρου νίκης κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Θὰ ἦτο ἔκδηλος ἡ χαρὰ εἰς ὁλόκληρον τὴν κοινότητα μὲ τὰ ἐκ τῶν Βερβαίων νέα καὶ τὰς διηγήσεις τοῦ Παπα-Θεοδωρῆ.

Μὲ τὰς οἰκογενειακὰς περιποιήσεις καὶ τὰς εἰλικρινεῖς εὐχὰς καὶ προσευχὰς τῶν ἑνοριτῶν του, ὁ Παπαθεόδωρος ἀνέρωσεν, ἐσώθη, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Βερβαίων καὶ ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς στρατιωτικῆς μονάδος του. Πόθεν τοῦτο γνωρίζομεν; Μᾶς τὸ πιστοποιεῖ ὁ ἀρχιστρατήγος του, ὅστις γράφει ὅτι ὁ Γιαννίτσανος ταξίαρχος ἔλαβε μέρος εἰς τὴν μάχην τῶν **Τριπόλεως**. Διὰ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου — γραφέντος ὑπ' ἀγνώστου καὶ ὑπογραφομένου ὑπὸ τοῦ Πετρόμπεη — συμπληροῦται ἐν μέρει ἡ πολεμικὴ δρᾶσις τοῦ ἐφημερίου. Πρὸς τοῦτοις μανθάνομεν καὶ τὸ ἐπώνυμον τῆς οἰκογενείας, μὴ ἀναγραφόμενον ὑπὸ τῶν προηγουμένων ἐγγράφων. Σὺν τοῦτοις πληροφοροῦμεθα, ὅτι ὁ βιογραφούμενος Παπα-Θεόδωρος ἔζη κατὰ τὸ ἔτος 1836. Ὁ

(ἔτ. 1821). Παρευρίσκονται ἐκεῖ ὁ ἐπίσκοπος Βρεσθῆνης Θεοδώρητος καὶ ὁ Ἐλούς Ἀνθίμος, μετὰ πολλῶν ἐφημερίων ἐκ τῶν πέριξ Ἐνοριῶν. Ἐκ Λάστας ἦτο ὁ Παπα-Γεώργιος, Οἰκονόμος, ὡς ἐγράφη εἰς τὸν «Ἐφημέριον» τῆς 1ης Μαΐου.

Ἡ περιβόητος μάχη τῶν Βερβαίων ἐγίνε κατὰ τὰ μέσα Μαΐου (1821). Κατ' αὐτὴν ἐνίκηθησαν δεκακισχίλιοι Τούρκοι.

Ὁ «Παπα-Θεοδωρῆς», κατὰ τὸ σημεῖωμα τοῦ Πετρόμπεη, ἠσθένεσε καὶ ἀνεχώρησε τῇ 22α Ἰουνίου. Ἐπομένως ἔλαβε μέρος εἰς τὴν μάχην καὶ τὴν καταδίωξιν τῶν Τούρκων. Τοῦτο βεβαίως καὶ ὁ Μαυρομιχάλης κατὰ τὸ ἔτος 1836, διὰ δημοσιευομένης κατωτέρω δηλώσεώς του.

«Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται...»
(Ματθ. 12, 25)

ἀρχιστρατήγος Πέτρος Μαυρομιχάλης, εὐρισκόμενος, οὐχὶ ἔν τινι στρατοπέδῳ, ἀλλ' ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς ἑλευθέρας Πατρίδος του, τὰς Ἀθήνας, διὰ τὸν ταξίαρχόν του, Αἰδεσιμώτατον Οἰκονόμον τῆς Γιάννιτσας, κατὰ τὸ ἔτος 1836, πιστοποιεῖ τάδε :

«Δηλοποιεῖται ὅτι ὁ **Αἰδεσιμώτατος Οἰκόνμος κ. Θεόδωρος Καλλίνικος** ἐκ Γιαννιτσᾶς τῶν Καλαμῶν, ἅμα ἤχησεν ἡ Ἑλληνικὴ σάλπιγξ τοῦ ὑπὲρ ἑλευθερίας τῆς πατρίδος ἱεροῦ Ἀγῶνος, ἔτρεξεν εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, παρακινῶν καὶ ἐμψυχῶντων οὐ μόνον τοὺς συμπολίτας του, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, παρευρέθη εἰς τὰς μάχας **Τρικόρφων** (1), τῶν **Βερβένων** καὶ εἰς τὴν πτῶσιν τῆς **Τριπολιτζᾶς** ὥστε καθὸ δυνάμενος εἶχεν, συνεισέφερεν ὅλως εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος.

Ὡς ἀνθρωπον τοίνυν προθυμοποιηθέντα εἰς τὴν ἑλευθερίαν τῆς Πατρίδος καὶ ὡς κληρικὸν παρακινοῦντα τοὺς Ἑλληνας εἰς τὴν καταδίωξιν τῆς Ὀθωμανικῆς καταδυναστείας, ἐφοδιάζομεν αὐτὸν διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου ἐνδεικτικοῦ, ἵνα χρησιμεύσῃ αὐτῷ ὅπου δεῖ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28ην Αὐγούστου 1836

Π. Μαυρομιχάλης»

Κατὰ τὸ ἔτος 1844, Βασιλικῇ εὐδοκίᾳ ἐστάλη αὐτῷ καὶ τὸ ἐπόμενον ἔγγραφον.

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος

Ἐπισημοποιεῖται τῶν Στρατιωτικῶν

Πρὸς

τὸν κύριον **Θεόδωρον Οἰκονόμον**

Καλλίνικον εἰς Γιάννιτζα

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς, ηὐδόκησε νὰ ἐγκρίνῃ νὰ δοθῇ κατὰ συνέπειαν τῶν τῆς $\frac{20 \text{ Μαΐου}}{1 \text{ Ἰουνίου}}$ 1834 καὶ $\frac{18}{30}$ Σεπτεμβρίου 1835 διαταγμάτων εἰς τὸν κύριον **Θεόδωρον Οἰκονόμον Καλλίνικον** τὸ ΑΡΓΥΡΟΥΝ Νομισματόσημον, δι' ἀνταμοιβὴν τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμον ἐκδουλεύσεών

1. Ἡ μάχη τῶν Τρικόρφων, κατὰ τοῦ Ἱμπραήμ, ἔγινε τὸν Ἰούνιον τοῦ 1824 ἔτους. Εἰς τὴν μάχην αὐτήν, ὡς ἐγράφη εἰς τὸν «Ἐφημέριον» τῆς 1ης Μαΐου, ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Ἐφημέριος Λάστας Γεώργιος Παπαζαφειρόπουλος, Οἰκονόμος καὶ πρόκριτος τῆς ἐπαρχίας.

«... Καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται.»
(Ματθ. 12, 26)

του, καὶ χορηγεῖ εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν νὰ τὸ φέρῃ εἰς πᾶσαν περιόρισταιν.

Τὸ δίπλωμα τοῦ Νομισματοσήμου τούτου ἐγχειρίζεται ὁσονούπω.

Ἀθῆναι τὴν 24 Μαΐου 1844

Π. Γ. Ρόζος

Ἦτο ἄραγε ἐν τῇ ζωῇ τότε (ἔτ. 1844) ὁ ἐφημέριος; Οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ καὶ ἡ Κοινότης ἄς ἀναλάβουν τὴν συνέχειαν τῶν ἐνταῦθα γραφομένων. Ἄς τιμήσουν τὸν «συνεργόν» εἰς τὴν ὑψωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας ἐν Καλαμάτῃ, τὸν συμπολεμιστὴν τοῦ Παπαφλέσσα, τὸν ταξίαρχον τοῦ Μαρτίου τοῦ 1821.

ΝΙΚΟΛ. ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Π ρ ο θ ι ε ρ ε ῦ ς

—||—

ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΜΑΣ

Εἶναι ὄντως ἀξία πάσης ἐξάρσεως ἢ προσπάθειας, τὴν ὁποίαν καταβάλλει ἡ Ἐκκλησία μας διὰ τοῦ Μακαριωτάτου ἡμῶν Πρωθιεράρχου, ὅπως ρυθμισθοῦν πολλὰ ἐκκρεμῆ μέχρι τοῦδε ζητήματα ἐξαρτώμενα κυρίως ἐκ τῆς ὀρθῆς θέσεως τῶν ὑπευθύνων παραγόντων τῆς Πολιτείας ἐναντι τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ἐν γένει.

Τί ὀφείλει τὸ Ἔθνος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ποιοὶ οἱ ἀδιάρρηκτοι ἱστορικῶς πνευματικοὶ δεσμοί, πού τὸ ἐνώνουν πρὸς αὐτήν, εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστά. Οὐδενὸς ἐτέρου Ἔθνους κατέχουν τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν ἡρώων καὶ μαρτύρων Ἱεράρχαι καὶ Κληρικοί, καὶ οὐδενὸς Ἔθνους τὰ ἰδεώδη παρουσίασαν τοιαύτην ταυτότητα πρὸς τὰ ἰδεώδη τῆς χριστιανικῆς του πίστεως ὅσον τοῦ ἰδικοῦ μας. Ὅπως καὶ ἡμερησία ἐφημερίς τῆς πρωτευούσης ἐτόνισεν, ἡ Ἐκκλησία μας, ὁσάκις τὸ καθήκον τὴν ἐκάλεσε, ἔδωσε καὶ δίδει τὰ πάντα ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους καὶ περιουσίαν κτηματικὴν καὶ ὅ,τι ἄλλην ἀρωγὴν διαθέτει. Καὶ ὅλα ταῦτα χωρὶς παζαρεύματα καὶ ὑπολογισμούς. Δὲν ἐπεδίωξε ποτὲ νὰ διαχωρίσῃ τὴν θέσιν της καὶ τὴν τύχην της ἀπὸ τὴν τοῦ Ἔθνους ἐπιδιώκουσα νὰ ἰδρύσῃ κράτος ἐν κράτει ὡς συνέβη ἀλλαχοῦ. Ἐστήριξε καὶ στηρίζει πάντοτε τὴν ἐμπιστοσύνην της εἰς τὴν εὐσέβειάν του καὶ ἀναμένει τὴν ὀφειλομένην ὑποστήριξίν της ἐξ αὐτοῦ.

«Ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν...»

(Ματθ. 12, 30)

καθώς και τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ πολυτίμου ἔργου τῆς ἔναντι τῶν διαφόρων φανερῶν καὶ ἀφανῶν, συνειδητῶν καὶ ἀσυνειδήτων καταστροφῶν καὶ ὑπονομευτῶν.

Εἶναι καιρὸς νομίζομεν, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀξιεπαινον προσπάθειαν, ποῦ καταβάλλεται ἤδη καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων κυβερνητικῶν παραγόντων διὰ τὴν ὀριστικὴν ρύθμισιν τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων τοῦ κλήρου, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐφημερίων, νὰ στραφῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ὑπευθύνων πρὸς τὴν περιστολὴν τῶν τόσων πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀντιθέσεων ποῦ προβάλλονται εἰς τὸ πνευματικὸν ἔργον τοῦ ἱερέως σήμερον ἀπὸ τῶν πόλεων μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου χωρίου.

Ἡ ἠθικὴ ἀποσύνθεσις καὶ ἡ σύγχυσις, τὴν ὁποίαν δημιουργοῦν αἱ ὀλιστικαὶ ἀντιλήψεις τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ, καὶ αἱ διάφοροι αἰρέσεις καθιστοῦν ἀνίσχυρον οἰανδήποτε προσπάθειαν τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς ἠθικῆς ἀναπλάσεως τῆς πνευματικῆς ἐνότητος τοῦ λαοῦ μας. Ἡ ἀναφερθεῖσα ἐφημερίς ἀναγράφει ὅτι θιασῶται ἐπικινδύνων αἰρετικῶν ἀντιλήψεων—ὡς χιλιασταί, ἀντβεντισταὶ κ.λ.π.—κατέχουν σπουδαίας δημοσίας θέσεις καὶ δύναται ἀνενόχλητοι νὰ ὑποσκάπτουν τὸ πνευματικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀπὸ αἰῶνων ἠθικὴν ὑπόστασιν τοῦ ἔθνους. Οὗτοι, καὶ χωρὶς ἀκόμῃ νὰ δημιουργοῦν ὀπαδούς, κλονίζου πάντως μὲ τὴν ἐνσπειρομένην σύγχυσιν πιστοῦς, οἱ ὅποιοι φυσικὸν εἶναι, συντελοῦντος καὶ τοῦ ὀλιστικοῦ φρονήματος τῆς ἐποχῆς, νὰ τρέπωνται πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, καθιστάμενοι νεκρὰ μέλη διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Πολὸ εὐχάριστος ἢ παρατηρουμένη μετ' εὐμενείας στροφὴ τῶν ἀρμοδίων πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου καὶ τῆς θέσεως τῶν ἐφημερίων καὶ γενικῶς τῆς Ἐκκλησίας μας ἄς εὐχηθῶμεν καὶ ἄς βοηθῆσωμεν νὰ προχωρήσῃ καὶ εἰς ἄλλα σημεῖα πέραν τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ τακτοποιήσεως, τόσον ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Κλήρου καὶ τὸν συντονισμόν τῆς δράσεως καὶ τῶν σωτηρίων προσπαθειῶν του.

Ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον δυνάμεθα—καὶ πρέπει περισσότερον νὰ τὸ χρησιμοποιήσωμεν ἵνα πείσωμεν τοὺς ἀρμοδίους ὅτι ἔχουν καθήκον νὰ προστατεύσουν τὸ ἔργον μας—εἶναι νομίζω τὸ παράδειγμα μιᾶς ἐντονωτέρας κατὰ τὸ δυνατόν πνευματικῆς δράσεως ἐκ μέρους ἡμῶν τῶν ἐφημερίων καὶ κληρικῶν ἐν γένει.

«... Καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει».

(Ματθ. 12, 30)

Δὲν συγχωρεῖται πλέον, κατόπιν τόσων καταστροφῶν ποὺ ἐθρηγήσαμεν καὶ τόσων κινδύνων ποὺ ἀκόμη καὶ πάλιν μᾶς ἀπειλοῦν, νὰ ἀδιαφορώμεν διὰ τὴν βαρυτάτην εὐθύνην, τὴν ὁποίαν φέρομεν ἔναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ χριστ. ποιμνίου ποὺ μᾶς ἔχει ἐμπιστευθῆ. Ἀπεδείχθη, ὅτι εἶναι δυνατόν ὁ ἐφημέριος, λόγῳ τῆς ἱεραῆς ἀποστολῆς του καὶ τῆς ἐξουσίας, τὴν ὁποίαν φέρει, καὶ μὲ μικρὰς γραμματικὰς γνώσεις καὶ ὀλίγα προσόντα νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἐπηρεάσῃ σημαντικῶς τὴν ζωὴν τοῦ ποιμνίου του καὶ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἠθικὴν ἐξύψωσιν καὶ πρόδοον αὐτοῦ.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κατέχῃ τις γνώσεις ἐπιστημονικὰς. Ἡ εὐαγγελικὴ ἠθικὴ διδασκαλία εἶναι τόσον ἀπλῆ καὶ εὐληπτος ἀλλὰ καὶ ἐξ Ἰσοῦ ἀναγκαία διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τοῦ πλέον σοφοῦ ὄσον καὶ τοῦ πλέον ἀγραμμάτου. Τὰ ἄλλα εἶναι προφάσεις, διὰ νὰ δικαιολογῶμεν τὴν ἔνοχον ἀδράνειάν μας εἰς στιγμὰς ποὺ κρίνεται ὄχι μόνον ἡμῶν ὡς ἀτόμων ἀλλὰ καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὁλοκλήρου ἢ θέσις.

Σπουδαίως ἐνθαρρύνουν τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτὴν προσπάθειαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐφημερίων πρὸς δρᾶσιν τὰ Ἱερατικὰ Συνέδρια. Ὅχι μόνον ἐνθαρρύνουν ἀλλὰ καὶ καταρτίζουν καὶ συντελοῦν εἰς ἀνανέωσιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ των ἐφοδιασμοῦ. Ἀξίζει πᾶς ἔπαινος εἰς τὰς Μητροπόλεις, αἱ ὁποῖαι ἀνέλαβον τὴν εὐγενῆ πρωτοβουλίαν πρὸς καθιέρωσιν των μέχρι τοῦδε, εὐχῆς δ' ἔργον θὰ εἶναι ἔὰν καὶ αἱ λοιπαὶ ἀκολουθήσουν συντόμως τὸ ἀξιομίμητον τοῦτο παράδειγμα. Εἶναι δυνατόν διὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς συμμελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου, τῆς ὀργανώσεως ἐνοριακῆς βιβλιοθήκης καὶ φιλανθρωπικοῦ ταμείου τῆς ἐνορίας, νὰ προσφέρῃ πολυτίμους ὑπηρεσίας καὶ ὁ πλέον μικρῶν ἱκανοτήτων ἀδελφὸς ἱερέυς. Ἄς μὴ θέτωμεν ὡς κίνητρα τὰς οικονομικὰς μας ἀποδοχὰς καὶ τὴν μισθολογικὴν κατάταξίν μας εἰς ἀνώτεραν κατηγορίαν ἀποκλειστικῶς. Τὸ πνεῦμα τοῦ ψυχροῦ ἐπαγγελματισμοῦ πρέπει νὰ ἀποθάνῃ μεταξὺ μας, ἂν θέλωμεν νὰ ἴδωμεν νὰ θριαμβεύῃ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ δικαιώνωνται οἱ κόποι καὶ αἱ προσπάθειαι, τὰς ὁποίας ἔχομεν καθήκον ὅλοι νὰ προσφέρωμεν μὲ κοινὴν πίστιν καὶ ἐνθουσιασμόν.

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μένωμεν ἀδιόρθωτοι καὶ ψυχροί, ἐφ' ὅσον καταστρέφομεν μάλιστα πολλάκις ὅ,τι μὲ μόχθον καὶ ἐργασίαν προσπαθοῦν νὰ δημιουργήσουν ἄλλοι συμποιμένες καὶ συλλειτουργοί μας.

«Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις...»

Μέσα εἰς τὴν γενικὴν χρεωκοπίαν τοῦ χωρὶς πνεῦμα συγχρόνου μηχανικοῦ πολιτισμοῦ, μόνη σάνις σωτηρίας παραμένει—καὶ εἰς αὐτὸ στρέφονται οἱ πάντες—τὸ ζωντανὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας μας, ποὺ διέσωσε, χάρις εἰς τοὺς θεοπνεύστους πνευματικούς ἀγῶνας τῆς, τὴν ὀρθὴν περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἀντίληψιν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἄς ὁμολογήσωμεν, ὅτι πταίωμεν ἅπαντες διὰ τὰς μέχρι τοῦδε παραλείψεις μας· ἄς ἐπικαλεσθῶμεν τὴν ἀπὸ Θεοῦ συγγνώμην καὶ βοήθειαν· καὶ ἄς ἀποδυθῶμεν εἰς μίαν ἀπὸ κοινοῦ προσπάθειαν, ἵνα πράξωμεν κατὰ δύναμιν ὅ,τι δυνάμεθα καὶ ὅ,τι δὲν ἐπράξαμεν μέχρι τοῦδε.

Τοιοῦτοτρόπως εἶναι δυνατόν νὰ συγκινήσωμεν καὶ νὰ κάμψωμεν πᾶσαν ἀδιαφορίαν ἕλων τῶν πιστῶν, ἐκείνων ποὺ διάκεινται μὲ ψυχρότητα ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας, καὶ δὴ καὶ ὑπευθύνους θέσεις κατεχόντων, καὶ νὰ τοὺς βοηθήσωμεν νὰ καταστοῦν συνειδητὰ μέλη καὶ συμπαραστάται αὐτῆς, νὰ ἀπομονώσωμεν δὲ τοὺς οἰουσδήποτε ὑπομονευτάς, οἵτινες πολεμοῦν καὶ ὑπονομεῦσιν τὴν θείαν ἀποστολήν τῆς καὶ οἱ ὅποιοι διὰ τοῦ τρόπου καὶ μόνου τούτου πολεμοῦνται ἀποτελεσματικῶς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤ. ΔΙΣΚΕΣ Ἱερεὺς
Ευνόβρουση—Βόλου

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Ἡ “ΕΒΔΟΜΑΣ ΤΟΥ Ι. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ,”

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὀρθῶς καὶ ἐπικαίρως συνέλαβε τὴν ἰδέαν, ὅπως οἱ φοιτηταὶ τοῦ Οἰκοτροφείου ἀφιερῶσιν τὴν δευτέραν τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἑβδομάδα εἰς τὸν Ἱερόν Χρυσόστομον.

Ἐμπνευσμένη ὄντως ἦτο ἡ ἰδέα αὕτη. Ἐνθουσιωδῶς ἔγινε δεκτὴ ὑπὸ τῶν φοιτητῶν, ἐπεδοκιμάσθη δὲ ὑπὸ πάντων τῶν λαβόντων περὶ αὐτῆς γνώσιν.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ Οἰκοτροφείου ἥλλαξε πορείαν. Πάντα τὰ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ ἀναγνώσματα, αἱ ἰδιαιτερά μελέται τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ ἅπαναι αἱ ἀπὸ κοινοῦ ἔωθιναι καὶ ἔσπεριναι προσευχαί, ἔτι δὲ καὶ αἱ κατ’ ἰδίαν τοιαῦται, ἐπίκεντρον εἶχον τὸν ἀληθῶς μέγαν καὶ ἱερόν τῆς Ὀρθοδοξίας διδάσκαλον καὶ μύστην.

Εἰς τὸν ἑορτασμὸν προσεκλήθησαν καὶ εὐχαρίστως ἔλαβον

«... Ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις».
(Ματθ. 12, 32)

μέρος καθηγηταί τῆς Θεολογικῆς καὶ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, οἱ ὅποιοι ἐξῆραν τὸν βίον τοῦ μεγάλου ἀνδρός καὶ τὸ τεράστιον αὐτοῦ ἔργον τὸ ὅποιον, ὡς ἐτονίσθη, διὰ τὴν μελετήσῃ τις χρειάζεται αὐτὸν ὅλον βίον τὸν ἀναλώσῃ.

Τὴν πρώτην ἐσπέραν τοῦ ἑορτασμοῦ παρεκάθισεν εἰς τὴν τράπεζάν μας ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Γεν. Διευθυντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Βασ. Βέλλας, ὅστις ἐξῆρε τὸ ἠθικὸν ἀνάστημα καὶ τὸ τεράστιον εἰς ἕκτασιν καὶ περιεχόμενον ἔργον τοῦ ἱεροῦ ἀνδρός, ἔθεσε δὲ ἔπαθλον πρὸς ἐκτύπωσιν μεταφράσεως τῶν περὶ Ἱερωσύνης λόγων τοῦ Ἱ. Χρυσοστόμου, φιλοτεχνηθεῖσάντων ὑπὸ τροφίμων τοῦ Οἰκοτροφείου.

Οἱ καθηγηταί τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς κ.κ. Κωνστ. Μπόνης καὶ Γεράσ. Κονιδάρος ἔκαμαν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Οἰκοτροφείου εἰδικὰ ἕκτακτα μαθήματα περὶ τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, περὶ τῆς ἐποχῆς του καὶ περὶ τῶν ἔργων του, τὰ ὅποια παρηκολούθησαν μὲν ἐνθουσιασμόν καὶ οἱ ἐκτός τοῦ Οἰκοτροφείου φοιτηταί.

Εἰς τὴν φοιτητικὴν τράπεζαν τοῦ Οἰκοτροφείου παρεκάθισεν ἐπίσης ὁ καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς κ. Νικ. Τωμαδάκης, ὁ «ἀσκητικὸς καθηγητῆς» ὁ καὶ παρὰ τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ πρεσβευτὴς τῆς Θεολογίας, ὡς ὑπὸ τῶν συναδέλφων του ἀποκαλεῖται. Οὗτος ἐν τῇ λίαν συγκινητικῇ ὁμιλίᾳ του ἐτόνισε πρὸς ἡμᾶς ὅποιοι πρέπει νὰ εἴμεθα, ἵνα ἐπιτυχῶς σταδιοδρομήσωμεν ἐν τῇ σημερινῇ κοινωνίᾳ, ἣ ὅποια πλείστας ἀπὸ ἡμᾶς ἔχει ἀπαιτήσεις.

Ὁ ἑορτασμὸς ἔφθασεν εἰς τὸ ἀποκορύφωμά του, διὰ τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ Ἱ. Χρυσοστόμου τελέσεως τῆς θ. Λειτουργίας καὶ τῆς συμμετοχῆς καὶ προσελεύσεως ὑπὲρ ἐκτόνων πεντήκοντα φοιτητῶν εἰς τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Τὸν ἐπίλογον τῆς ἑορτῆς ἀπετέλεσε ἡ ὡραία «περὶ τῆς θείας κοινωνίας κατὰ τὸν Ἱ. Χρυσόστομον» ὁμιλία τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου.

Ἡ «Ἑβδομάς τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου» τοιαύτην ἐν τῇ ψυχῇ μας εἶχεν ἀπήχησιν, ὥστε δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἐὰν εἴπω ὅτι νέον ἐν τῇ πνευματικῇ μας ζωῇ ἀπετέλεσε σταθμόν. Τὸ ἠθικὸν καὶ πνευματικὸν ἀνάστημα τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐκκλησίας μας ἀνδρός, τὸ ὅποιον καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἴστατο ἐνώπιόν μας, μᾶς ἐφώτισε τὴν ψυχὴν καὶ ἐχαλύβδωσε τὸν χαρακτήρα καὶ μᾶς ὥπλισε, μὲ τὴν ἀποφασιστικότητα νὰ ἀγωνισθῶμεν τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν καὶ μιμηταί του νὰ γίνωμεν.

Διάκ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ φ. Θ.

— II —

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΛΑΜΙΑΣ Εἰς ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ Εἰδομένην

Μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Λαμίας διαργάνωσε καὶ ἐπραγματοποίησε τὸ παρελθὸν θέρος ἐκπαιδευ-

«...Ὅς δ' ἂν εἶπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, οὐκ ἀφαιρήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι».

(Ματθ. 12, 32)

τικήν ἐκδρομήν εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Εἰδομένην ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου, ὅστις μετὰ πατρικοῦ ἠνδραφίροντος προητοίμασε τὸ ἔδαφος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς 3ης Ἰουνίου, 50 μαθηταὶ τῶν μεγάλων τάξεων, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Διευθυντὴν κ. Κων. Παπακωνσταντίνου καὶ συνοδοὺς τοὺς καθηγητὰς κ. κ. Ἦλ. Περλεπὲν καὶ Παρ. Ζωγράφον καὶ τὸν διαχειριστὴν τῆς Σχολῆς κ. Βασ. Ράφτην, ἔφθασαν εἰς τὸν Σιδ. Σταθμόν, ἀπὸ ὅπου μετ' ὀλίγον ἀνεχώρησαν.

Οἱ ἐκδρομεῖς χαρούμενοι καὶ κεφᾶτοι διετήρησαν μέχρι τῆς ἀφίξεώς των εἰς Θεσνίκην τὴν χαρὰν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν των, διὰ τῶν ὁποίων ἐσκόρπισαν πλουσίως καὶ εἰς τοὺς ἐνδιαμέσους σταθμοὺς μὲ τὰ ἐκλεκτὰ χριστιανικὰ καὶ πατριωτικὰ ἄσματά των, τὰ ὁποῖα ἰδιαιτέρως ἀντήχησαν εἰς τὴν χιλιотραγουδημένην κοιλάδα τῶν Τεμπῶν.

Ἐφθασαν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἀγίου Δημητρίου περὶ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐδοκίμασαν τὰς πρώτας συγκινήσεις καὶ εὐχαρίστους ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν μεγαλειώδη λαμπρότητα τοῦ σιδηρ. σταθμοῦ καὶ τὸν πλούσιον φωτισμόν τῆς ἀμφιθεατρικῆς συμπρωτεύουσης. Ἐκεῖ ἀνέμενε τοὺς ἐκδρομεῖς ὁ Ὑποδιευθυντὴς τοῦ Παπαφείου Ὀρφανοτροφείου κ. Πηνειός, ὁ ὁποῖος τοὺς ὠδήγησεν εἰς τὸ ἴδρυμα καὶ ἐτακτοποίησε ἄριστα ἀπὸ ἀπόψεως ὕπου τοὺς φιλοξενουμένους του εἰς ἓνα μέγαλον θάλαμον τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἐκείνου οἰκοδομικοῦ συγκροτήματος. Τοιοῦτοτρόπως, χάρις εἰς τὴν στοργὴν καὶ θερμὴν ὑποδοχὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμήν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσνίκης κ. Παντελεήμων περιέβαλε τὴν Σχολήν, οἱ ἐκδρομεῖς εἶχον ἐξησφαλισμένον διὰ τὴν ἐκεῖ παραμονὴν των ἀναπαυτικὸν καὶ ἥσυχον ὕπνον.

Καὶ ἀκολουθοῦν ἀπὸ τὴν ἐπομένην ἐπισκέψεις καὶ θερμαὶ δεξιώσεις. Ἡ πρώτη ἡμέρα ἤρχισε μὲ τὴν παρακολούθησιν μιᾶς ἐπιβλητικῆς καὶ κατασκευτικῆς Λειτουργίας, ἣ ὁποία ἐτελέσθη εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ πολιοῦχου τῆς πόλεως ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Θεσνίκης ἀπὸ τὸν Θεοφιλέστατον βοηθὸν ἐπίσκοπον Μυρέων κ. Τιμόθεον μὲ συμμετοχὴν δεκάδος κληρικῶν. Ἡ ὑποδειγματικὴ αὕτη Λειτουργία ὑπὸ τὸν μεγαλοπρεπῆ Ναὸν μὲ τὰς πολλὰς κινοσοιοχίας καὶ καὶ τοὺς διπλοῦς ἐξώστας ἐχάρισε καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς στιγμὰς θείας ἐξάρσεως καὶ μυσταγωγίας.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ὁ κ. Ἀντ. Ταχειάρος, τὸν ὁποῖον διέθεσεν ὡς ξεναγὸν ὁ Σεβασμιώτατος, ἔκαμε μίαν ἱστορικὴν ἀνασκόπησιν καὶ καλλιτεχνικὴν περιγραφήν τοῦ Ναοῦ καὶ ἐπέδειξε εἰς τοὺς προσκυνητὰς τὸν τάφον τοῦ Ἀγίου, τὴν ὑπὸ τὸ ἱερόν κρύπτην, τὰ σωζόμενα ψηφιδωτὰ καὶ λοιπὰ ἱστορικῆς σημασίας μέρη τοῦ Ναοῦ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας καὶ τὴν ἐπομένην πρωτὴν ἐσυνεχίσθη ὑπὸ τὸν αὐτὸν ξεναγὸν ἡ ἐπίσκεψις καὶ μελέτη καὶ τῶν λοιπῶν βυζαντινῶν μνημείων καὶ ἀρχαιοτήτων τῆς πόλεως.

«Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν...»

(Ματθ. 12, 33)

Μεταξύ αὐτῶν ἰδιαιτέρως ἀνησχόλησαν τοὺς ἐπισκέπτας ὁ ἱστορικὸς κυκλικὸς Ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (Rotonda), ἡ ἀρχαία βασιλικὴ τῆς Ἀχειροποιήτου, οἱ βυζαντινοὶ ναοὶ τῆς Ἁγίας Σοφίας, τῶν δώδεκα Ἀποστόλων καὶ ἡ Παναγία τῶν χαλκῶν. Ἡ ἐπιτόπιος αὐτῆ μελέτη τῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας τῶν ψηφιδωτῶν, τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἱρυσμῶν τῶν Ναῶν, τῆς ἱστορικῆς σημασίας αὐτῶν, τῆς ψυχικῆς ἀνατάσεως καὶ γαλήνης, τὴν ὁποίαν ἐχάρισαν κατὰ καιροὺς εἰς τοὺς χριστιανοὺς καὶ τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασαν τῶρα καὶ οἱ ἴδιοι προσωπικῶς, ἤξιζε περισσότερον ἀπὸ πολλὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα γίνονται εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Σχολῆς.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ καθαρῶς χριστιανικὰ μνημεῖα, οἱ ἐκδρομεῖς ἐπεσκέφθησαν καὶ τὰ λοιπὰ ἀξιοθέατα τῆς συμπρωτεύουσης, ἀπὸ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀπεκόμισαν ἀρίστους ἐντυπώσεις καὶ ἐσημάτισαν πλήρη εἰκόνα διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ὠραιότητα, διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν κίνησιν, διὰ τὴν ἱστορικὴν θέσιν καὶ τὸ τουριστικὸν ἐνδιαφέρον τῆς Νύμφης τοῦ Θερμαϊκοῦ. Ὁ Λευκὸς Πύργος, τὰ μεγάλα κτίρια τῆς παραλιακῆς ζώνης, ἡ Μονὴ Βλατάδων μὲ τὴν ἐντεῦθεν γενικὴν ἀποψιν τῆς πόλεως τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, τὸ ἑπταπύργιον, τὰ Νοσοκομεῖα, τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ Ἔκθεσις, τὸ Διοικητήριον, τὸ Μουσεῖον, τὸ μέγαρον τῆς Χ.Α.Ν., ἡ ἀψὶς τοῦ Γαλερίου, ἦσαν τὰ σπουδαιότερα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα προσεῖλκυσαν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν περιέργειαν τῶν ἐκδρομῶν.

Ζωηρὰ λοιπὸν καὶ ἐκπληκτικὴ ἦτο ἡ ἐντύπωσις, τὴν ὁποίαν, ὡς πάντοτε, ἔκαμεν καὶ εἰς τοὺς ἱεροσπουδαστὰς Λαμίας ἡ ἔξωτερικὴ ἐμφάνισις τῆς Θεσσαλονίκης μας. Ἀλησμόνητος ὁμοῦς θὰ μείνῃ καὶ ἡ θερμὴ ὑποδοχὴ καὶ περιποιήσις, τῆς ὁποίας ἔτυχον ἀπὸ μέρους πολλῶν παραγόντων τῆς πόλεως.

Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐγράφη, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν ἐνθουσιωδῶς ἤκουσεν τὴν ἐπίσκεψιν Ἐκκλ. Σχολῆς τῆς Νοτίου Ἑλλάδος εἰς Θεσ/νίκην, ἐδεξιῶθη αὐτὴν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον, ἐπεδαψίλευσεν πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ διδάσκοντας αὐτοὺς πλουσίαν ἀγάπην καὶ ποικιλοτρόπως καὶ διὰ λόγων καὶ διὰ πράξεων ἐξεδήλωσε τὴν ἀγάπην του αὐτὴν.

Ἐπίσης ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἱεροκλήρυξ κ. Λεωνίδας Παρρασκευόπουλος τοὺς ἐδεξιῶθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος καὶ ἔκαμε θαυμασίαν καὶ συγκινητικὴν προσφώνησιν πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μετ' ὀλίγα ἔτη προορίζονται νὰ γίνουσι ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἑλληνικῆς Χριστιανωσύνης, καὶ τοὺς ἔδωκεν ἀναλόγους ὑποθήκας. Ἐξαιρετικῆς ὑποδοχῆς ἔτυχον οἱ «ρουμελιῶται» ἐκδρομεῖς ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως Ρουμελιωτῶν Βορείου Ἑλλάδος καὶ ἰδιαίτατα ἀπὸ τὸν γραμματεὰ αὐτῆς ἀξιότιμον κ. Ἀλέξανδρον Παπαδημητρίου, σύζυγον τῆς μεγάλης λογοτέχνιδος κ. Ρούλας Παπαδημητρίου, ὅστις τὰ μέγιστα συνέβαλε, ἵνα ἡ ἐκδρομὴ ἀποβῇ ὠφέλιμος, εὐχάριστος, ἐπιτυχῆς, μὴ ἀποχωρισθεὶς τῆς Σχολῆς καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐκεῖ παραμονῆς.

«... Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρὸν».
(Ματθ. 12, 33)

Συγκινητική και άνευ προηγουμένου διά σχολείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἦτο ἐπίσης ἡ ὑποδοχή τὴν ὁποίαν ἔκαμαν εἰς τοὺς νεαροὺς ἱεροσπουδαστὰς οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. κ. Παπαγεωργίου, Κόλλιας, Κατσάνος καὶ Τράκας. Οὗτοι, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κοσμητόρα τῆς Γεωπονικῆς Σχολῆς κ. Παπαγεωργίου, ὠδήγησαν τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν ἀΐθρυσαν τῶν τελετῶν καὶ τὰ ἐργαστήρια τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν Δῆντην δὲ καὶ τοὺς καθηγητὰς εἰς τὴν Κοσμητεῖαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία ἐδεξιῶθη αὐτοὺς διὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Μωραΐτου, ἀναπληροῦντος τὸν κοσμητόρα καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐφωτογραφήθησαν μετ' αὐτῶν εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Πανεπιστημίου.

Εἰς μίαν τοιαύτην ἀτμόσφαιραν οικειότητος καὶ ἐγκαρδιότητος, θερμῆς ὑποδοχῆς καὶ ζωηρῶν ἐξωτερικῶν ἐντυπώσεων οἱ ἐπισκέπται ἠθέλησαν καὶ ἐπισημότερον νὰ ἀπευθύνουν ἕνα θερμὸν χαιρετισμὸν πρὸς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, νὰ φέρουν εἰς πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν τὸ μέρος, ὅπου ἐπολέμησεν ὁ Λεωνίδας μετὰ τὴν χώραν τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, νὰ ἐνώσουν τὴν πόλιν τοῦ ἔθνομάρτυρος Ἀθ. Διάκου μετὰ τὴν πόλιν τοῦ Μυροβλήτου Ἀγίου Δημητρίου. Καὶ ἡ πρὸς τοῦτο εὐκαιρία ἐδόθη, χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ κ. Παπαδημητρίου παραχωρηθείσης πρὸς τοῦτο μιᾶς ἐκτάκτου ἐκπομπῆς ἀπὸ τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν Ἐνόπλων Δυνάμεων. Οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς μετὰ μίαν προσφώνησιν, μεμονωδίας καὶ χορωδιακὰ ἄσματα ἑλληνοχριστιανικοῦ παλμοῦ ἀπηυθύνθησαν ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου πρὸς ὅλην τὴν Β. Ἑλλάδα.

Ἡ ἐκπομπὴ ἦτο τόσο ἐπιτυχής, ὥστε πρὶν ἀκόμη τελείωσι, ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ ἀπὸ τηλεφώνου ἐξέφρασε θερμὰ συγχαρητήρια, ἐζήτησε τὰ ὄνόματα τῶν μαθητῶν καὶ τῶν συνοδῶν αὐτῶν καὶ διέταξε δεξιῶσιν εἰς τὸ «Σπίτι τοῦ Στρατιώτου». Ἄλλῃ πάλιν ἐκπληξίς ἐκείνη. Ἡ καθαριότης, ὁ μεγαλοπρεπὴς διάκοσμος, ἡ ἀρίστη ὀργάνωσις τοῦ στρατιωτικοῦ ἐντευκτηρίου, ἡ περιποίησις καὶ ὑποδοχὴ ἔκαμε ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς μαθητὰς. Θερμῶς συνεχάρη ἐπίσης διὰ τὴν ἐκπομπὴν καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ, ὅστις ἐτόνισε, ὅτι διὰ πρώτην φοράν διερχόμενον σχολεῖον ἐτραγούδησεν τόσο ἐπιτυχῶς.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδρομῶν διὰ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης εἶχε λήξει. Ἡ Μακεδονικὴ ὄμως γῆ τοὺς εἰλκυεν ἀκόμη. Μία ἔξοδος καὶ πρὸς τὴν ὑπαιθρον Μακεδονίαν θὰ ἐχάλκευε δεσμούς ἀρρήκτους καὶ θὰ ἄφηνε ἀνεξαλείπτους ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸ τμήμα ἐκεῖνο τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, τὸ ὅποιον τόσο ἠγάπησαν. Καὶ ἡ ἔμπνευσις ἦτο φωτεινὴ καὶ ἡ ἐκλογὴ λίαν ἐπιτυχής. Ἡ Εἰδομένη, τὰ σύνορα, οἱ ἀκρίται μας. Ἦτο ἡ ἔμπνευσις τοῦ κ. Διευθυντοῦ καὶ ἡ ἐκλογὴ ὄλων. Οἱ μαθηταὶ ἠλεκτρίσθησαν ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν μόλις ἤκουσαν τὴν λέξιν «Σύνορα»!

«...Ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκειται».

(Ματθ. 12, 33)

Τὴν ἐπομένην περὶ τὴν 8 π. μ. ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὸν Ν. Σταθμὸν ὁ συρμός, ὁ ὁποῖος θὰ μετεφέρει τοὺς Ρουμελιώτας ἱεροσπουδαστὰς εἰς τὴν ἀκροτάτην γωνίαν τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος. Μὲ μεγάλην ἀνυπομονήσαν καὶ ἀγωνίαν περνοῦν τὰ λεπτά, αἱ ὄραι. «Πότε θὰ φθάσομε στὴν Εἰδομένη;» «Πῶς εἶναι τὰ σύνορα;» Καὶ ἄλλας σχετικὰς ἐρωτήσεις ἀπευθύνουν σωρηδὸν οἱ μαθηταὶ πρὸς τοὺς μεγαλυτέρους. Εὐτυχῶς τὴν ἐκδρομὴν ἐκείνην ἐτίμησαν καὶ ὕψηλά πρόσωπα — Ρουμελιώται διαμένοντες ἐν Θεσσαλονίκη — ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Κατσάνος μετὰ τῆς συζύγου του, ὁ πολλακὶς ἀναφερθεὶς κ. Παπαδημητρίου, ὁ ἀπόστρατος συν/ρχης κ. Παπαεθυμίου καὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι ὡς γνωρίζοντες τὰ μέρη ἔβιδον διαρκῶς πληροφορίας. Ἡ ἀπέραντος πεδιάς τῆς κεντρικῆς Μακεδονίας προσελκύει καὶ ἀπασχολεῖ τοὺς μαθητὰς, μετ' ὀλίγον ἐπίσης ὁ Ἄξιός, ἀνατολικῶς τὰ ὑψώματα τοῦ Κιλκίς, εἰς τὸ βάθος δεξιὰ τὸ Μπέλλες καὶ ἀριστερὰ τὸ Πάικον.

Ἡ ὥρα περνᾷ καὶ αἴφνης ἡ ἀμαξοστοιχία σταθεμεῖ εἰς Ἄξειούπολιν. Ἦδη, διὰ τῆς ὥρασιότατης κοιλάδος τοῦ Ἄξειου ὀδηγοῦνται εἰς τὴν συνοριακὴν καμὸπολιν. Ἡ ἀγωνία αὐξάνει. Ἡ συγκίνησις εἶναι τόση, ὥστε ὅλοι ριγοῦν. Ἴδου τὰ φυλάκια! Δεξιὰ τὸ Ἑλληνικόν! Ἀριστερὰ τὸ Σερβικόν! Ἐνώπιόν των ἡ ἀκριτικὴ Εἰδομένη καὶ εἰς τὸ βάθος ἡ Γευγελή. Ἐνθουσιασμός, συγκίνησις, ὑπερηφάνεια καὶ ἄλλα συναισθήματα συμπλεκόμενα διακατέχουν ὅλους. Εἰς τὴν Εἰδομένην τοὺς ὑπεδέχθησαν ὅλοι αἱ ἀρχαὶ τοῦ τόπου καὶ ἀρκετοὶ παρευρισκόμενοι κάτοικοι, μὲ τοὺς ὁποίους ἐπὶ κεφαλῆς κατευθύνονται εἰς τὴν πυραμίδα, 100 μ. πέραν τοῦ σταθμοῦ. Εἶναι ἡ ὥρα 12 μεσημβρινῆ ἀκριβῶς τῆς 8-6-53. Ὅλοι σταματοῦν πρὸ τῆς πυραμίδος! Ἡ συγκίνησις κορυφουῖται! Στόπ! Μέχρις ἐδῶ φθάνει ἡ πατρίδα μας, ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Δ)τοῦ τῆς Σχολῆς, ὅστις ἐν μέσῳ ἐκδήλου γενικῆς συγκινήσεως ἀπευθύνει ἐμπνευσμένα λόγια πρὸς τοὺς μαθητὰς, τοὺς ὁποίους τοιουτοτρόπως μεταρσιώνει καὶ τοὺς δημιουργεῖ ἔντονα συναισθήματα, τὰ ὁποῖα διὰ πρώτην φοράν δοκιμάζουν. Ἱστορικὴ ἡ ἡμέρα καὶ ἡ στιγμή. Ἐν συνεχείᾳ ἐπισκέπτονται τὸ χωριό, ὅπου παρέμειναν ἐπ' ὀλίγας ὥρας. Ἡ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς κατοίκους τοὺς συνέδεσε στενῶς καὶ ὠφέλησεν ἀμφοτέρω τὰ μέρη. Διὰ πρώτην φοράν σχολεῖον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοὺς ἐπισκέπτεται. Μετ' ὀλίγον γίνεται κατηχητικὸν μάθημα, τραγούδια, παιχνίδια εἰς τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ. Ἄλλ' ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως πλησιάζει.

Οἱ ἐκδρομεῖς ἔτοιμοι εἰς τὸ ὄχημα. Ἄλλὰ τί χωρισμός ἦτο αὐτός; Κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, ἀρχαί, παιδιὰ κατευοδώνουν μὲ δάκρυα τοὺς ἐπισκέπτας. Τραγούδια καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευρὰς δημιουργοῦν ἀτμόσφαιραν ἐθνικῆς ὑπερηφανεῖας καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης. Οἱ ἐπισκέπται καὶ αὐτοὶ συγκεκινημένοι χαιρετοῦν.

Μετέδωκαν, ὠφέλησαν, ἐνίσχυσαν τοὺς ἀκρίτας. Ἄλλὰ καὶ ἔλαβον, ὠφελήθησαν, ἐνίσχύθησαν περισσότερο καὶ οἱ ἴδιοι καὶ

«... Πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες ;

(Ματθ. 12, 34)

ἐπέστρεψαν ὑπερήφανοι καὶ δυναμωμένοι. Ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς ἐκδρομῆς ἦτο καὶ τὸ ἀποκορύφωμά της.

Ἐπῆρξε μία ἐκδρομὴ μὲ πολλὰς ὠραιότητας καὶ χρησίμους γνώσεις, μὲ ἔθνικόν καὶ νεανικὸν παλμόν. Μία ἐκδρομὴ ἣ ὁποία ἔδωσε πολλὰ καὶ θὰ μείνῃ ἀνεξάλειπτος εἰς τὴν μνήμην τῶν παιδιῶν. Καὶ ὁ Διευθυντὴς καὶ οἱ Καθηγηταὶ καὶ οἱ μαθηταὶ ἐλπίζουν τὸ ἐπόμενον ἔτος νὰ συνεχίσουν τὴν γνωριμίαν των μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐν Λαμίᾳ.

Ο ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ

ΛΥΣΙΣ ΑΠΟΡΙΩΝ

Ἐρώτησις :

Τί ἦτο ὁ Μελχισεδὲκ καὶ διατί καλεῖται «ἀπάτωρ», «ἀμήτωρ» καὶ «ἀγενεαλόγητος» ;

Ἰερεὺς Παναγ. Οἰκονομάκης

Ἐφημέριος Ζαραφῶνος Σπάρτης

Ἀπάντησις :

Ὁ Μελχισεδὲκ ἦτο βασιλεὺς τῆς Σαλήμ (ἣ ὁποία ταυτίζεται πιθανώτατα πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ) καὶ «ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου», ἀναφέρεται δὲ ἀπαξ μόνον ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ (Γενέσ. 14, 18-20), ὡς προῦπαντήσας τὸν Ἀβραάμ, ὅτε ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν νικηφόρον ἐκστρατείαν του ἐναντίον τοῦ Χοβολλογόμορ, βασιλέως τῆς Ἑλλάμ. Ὁ Μελχισεδὲκ ἠλόγησε τότε τὸν Ἀβραάμ, καὶ προσέφερεν εἰς αὐτὸν «ἄρτον» καὶ «οἶνον», οὗτος δὲ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν «θεκάτην» ἀπὸ ὄλων τὰ λάφυρα τοῦ πολέμου.

Ἐπειδὴ ὁ Μελχισεδὲκ οὗτος εἶναι ὁ πρῶτος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ἀναφερόμενος «ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου», ὁ ἱερεὺς ψαλμωδὸς δμιλῶν προφητικῶς περὶ τοῦ ἱερατικοῦ ἀξιωματοῦ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προφητευομένου Μεσσίας λέγει πρὸς αὐτόν : «Σὺ εἶ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ» (Ψαλμ. 109,4).

Ἐπειδὴ δὲ οὐδαμῶς ἀναφέρεται τι περὶ τῶν γονέων καὶ τῆς γενεαλογίας ἐν γένει τοῦ τόσο μυστηριωδῶς ἐμφανιζομένου ἐν τῇ ἱστορίᾳ Μελχισεδέκ, καλεῖται οὗτος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ «ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος», ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι εἶναι ἄγνωστοι οἱ γεννήτορες καὶ τὸ γενεαλογικὸν του δένδρον (καὶ ὄχι, βεβαίως, ὅτι δὲν εἶχε πατέρα καὶ μητέρα καὶ λοιποὺς προγόνους), θεωρούμενος ὡς τύπος τοῦ Μεσσίας Ἰησοῦ Χριστοῦ («ἀφωμοιωμένος τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ») ὡς «μῆτε ἀρχὴν ἡμερῶν μῆτε ζωῆς τέλος ἔχων» (Ἑβρ. 7,3). Καὶ τοῦτο, βεβαίως, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι ἐν τῇ ἱστορίᾳ δὲν ἀνεγράφεται ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς τοῦ Μελχισεδέκ.

Ε. Γ. Μ.

«Ἐκ γὰρ τοῦ περισσέυματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ».

(Ματθ. 12, 34)

ΓΝΩΜΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

"Ας μὴ διαζώμεθα...

Ἐν Κεχρινιᾷ τῇ 5-11-58.

Ἀγαπητὴ ἀδελφέ, χαίρε ἐν Κυρίῳ,

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14-16 φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου» καὶ εἰς τὴν σελίδα 455 ἀνέγνωσα ἀρθρίδιον τοῦ ἀδελφοῦ—ὡς ὑπογράφεται—Νίκωνος ἱερέως μὲ τὸν τίτλον «Μορφωμένος Κλήρος».

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ θίξω τὸν πάτερ Νίκωνα, ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἐκφέρω καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην μου ἐπ' αὐτοῦ, ἂν καὶ αἱ γνώμαι ἡμῶν εἰνε μικραὶ πρὸ τῶν, τῶν προσοντούχων ἱερέων καὶ θεολόγων. Ἰδοὺ ἡ γνώμη μου :

Συμφωνῶ ὅτι δηλαδὴ, ἐπιβάλλεται, ὁ Κλήρος νὰ εἰνε μορφωμένος. Πῶς ὅμως; Ἡ σύμπτυξις τριῶν ἐνοριῶν εἰς μίαν (κατὰ τὸν π. Νίκωνα) θὰ ἐπιφέρῃ ὅτι ἡ μὴ εὐφορία τῶν δημογερσιακῶν δηλαδὴ, «... λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον Κυρίου...» Ἐπειτα ἐὰν παρατηρεῖται μεγαλύτερος ἐκκλησιασμός κατὰ τὴν ἀφίξιν θεολόγου, δὲν σημαίνει ὅτι ὁ ἐκκλησιασμός αὐτὸς θὰ παρατηρεῖται πάντοτε ὅταν ὁ θεολόγος θὰ εἰνε μόνιμος ἐν ἐνορίᾳ ὑπαίθρου.

Εἰς τὰς πόλεις παρατηρεῖται διαφορὰ τις λόγῳ τοῦ πληθυσμοῦ, ἐπαγγέλματος, περιβολῆς, βίου κ.λ.π. εἰς τὸν ἐκκλησιασμόν, ἐν συγκρίσει μὲ ἐνορίαν ὑπαίθρου. Δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω ἐπίσης μὲ τὸν π. Νίκωνα ὅτι οἱ μὴ θεολόγοι ἱερεῖς ἴδὲν δύνανται νὰ ἀποδώσουν. Ἡ γνώμη μου εἰνε ὅτι δύνανται, ἐὰν θελήσουν καὶ ἔχουν ἐπίγνωσιν τίνος ἔργου προσιτανται καὶ οἱ τοῦ Δημοτικοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ, ὅταν καλλιεργήσουν καὶ πολλαπλασιάσουν τὸ χάρισμα ποῦ ἔλαβον, ἀνανεώνοντες τὴν αἰώνουσαν φωτιὰν διὰ νέων καυσοξύλων.

Τοὺς θεολόγους δὲν τοὺς θεωρῶ ὡς τὴν μάγισσαν Κίρκην, ἔχοντας δύναμιν νὰ μεταβάλλουν τοὺς χοίρους εἰς ἀνθρώπους θαυματουργικῶς. Μόνον τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἰνε ἐκεῖνο ποῦ ποιεῖ τοιαῦτα καὶ τὸ ὅποιον κατοικεῖ εἰς ἀγροὺς προπαρασκευασμένους (ὀργωμένους) καὶ «οὐδεὶς οἶδε τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰμὴ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τὸ οἰκοῦν ἐν αὐτῷ...»

Μήπως ἐκεῖ ἔνθα ὑπάρχουν θεολόγοι ἱερεῖς δὲν συναντᾶται ἡ βλασφημία, ἡ ἀνηθικότης, κλοπὴ, θυμὸς, φόνος, μοιχεῖται, ἐκμετάλλευσις; Πόσοι καὶ ἐκεῖ ἐκκλησιαζόνται μὲ σκοπὸν μόνον νὰ κρίνουν τὸν ἱεροκήρυκα καὶ ὄχι νὰ τὸν ἀκούουν; Ἐὰν φροντίσῃ ὁ ἱερεὺς νὰ θεραπευθῇ καὶ φωτισθῇ καὶ ἀγιασθῇ ὁ ἴδιος, δύναται νὰ θεραπεύσῃ, φωτίσῃ καὶ ἀγιασῃ καὶ ἄλλους. Πόσοι μνημονεύονται εἰς διάφορα χριστιανικὰ ἔντυπα «Ἐνοριῶν», «Ἐφημέριον» κ.τ.λ. τοιαῦτα;

Ἄρκει νὰ φύγῃ μακρὰν τοῦ ἐφημερίου ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ δειλία. Ὁ ἀγράμματος καὶ ἀπλοϊκὸς ἱερεὺς ἐὰν δὲν κάνει κήρυγμα προφορικόν, κήρυγμα διὰ τὸν τοιοῦτον εἶναι ἡ ἐνάρτεος ζωὴ του, τρόπος, συμπεριφορὰ, φιλανθρωπία.

Οἱ ἄνθρωποι μορφώνονται μὲν διὰ τῆς ἀκοῆς, ἀλλὰ καὶ περισσότερο διὰ τῆς ὁράσεως. Πάλιν ἐὰν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὑπάρχουν καὶ ἐπιστήμονες, μήπως αὐτὸ δὲν συμβαίνει καὶ εἰς τὸν στρατόν; Ἀγράμματοι ἀξιωματικοί, πλὴν ἔμπειροι καὶ γηραῖοι, ἀπολαμβάνουν ἐκτίμησι ἀπὸ νεωτέρους καὶ ἐγγράμματος ἀξιωματικούς. Ἡ πείρα καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἱερέως θὰ τὸν

«Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ἀγαθὰ...»
(Ματθ. 12, 35)

κάμνη νά γνωρίζη περισσότερο ἀπό πάντα ἄλλον μὴ κληρικόν ἐπιστήμονα.

Οὐδείς ἀνέρχεται πολλὰς θαυμάδας ὁμοῦ ἀλλὰ ἱεραρχικῶς.
Δ' ἀόκνων καὶ συστηματικῶν προσπαθειῶν θὰ δυναθῇ ἡ Ἐκκλησία
μὲς νά ἀναβάσῃ τὸν Κλήρον τῆς εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του.

Διατελῶ μὲ ἀγάπην Χριστοῦ

Κ. ΣΑΓΑΝΑΣ ἱερεὺς

*

Τί προσέχουν οἱ πιστοὶ

Ἀγαπητὲ ἀδελφέ, χαίρει ἐν Χριστῷ,

Οἱ πιστοὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς οἰασθήποτε ἱεροπραξίας ὑπὸ τοῦ ἱερέως προθυμοποιοῦνται ν' ἀνταμείψωσιν αὐτὸν ὀλικῶς καὶ ὑπὲρ τὰς δυνάμεις τῶν. Πότε ὁμως γίνεται αὐτό; Ὅταν διακρίνωσιν οὗτοι ὅτι ὁ τελέσας τὴν ἱεροπραξίαν ἱερεὺς, τὴν ἐτέλεσε μὲ αἰσθημα, ὄχι μηχανικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς, ὅταν οἱ πιστοὶ θέλουν τὴν ἀποκλειστικὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ εἰς τὰ ἀπαγγελόμενα καὶ τελούμενα, ὅταν παρατηρήσουν ὅτι ἡ ἀπαγγελία τῶν εὐχῶν ἦτο εὐκρινὴς καὶ μὲ τὰ μέτρα, «οὔτε σιδηροδρομικὴ ἀλλ' οὔτε καὶ χελώνεος».

Ὅταν πειθοῦν μ' ἄλλα λόγια, ὅτι ὁ λειτουργὸς αὐτὸς τοῦ Ὑψίστου εἶναι καὶ κατὰ πάντα ἄξιος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ προρισμοῦ. Μὴ ἀμφισβῆσιν ὅτι τὸν ἱερέα, τὸν ὅποιον πρέπει νά διακρίνη καὶ ἡ ὀλιγαρκεία, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ οἱ χριστιανοὶ νά τὸν θαυμάζουν εἰλικρινῶς καὶ νά τὸν καμαρώνουν, ἀλλὰ καὶ ὀλικῶς νά ἱκανοποιῦν αὐτὸν πάντοτε.

Μετὰ σεβασμοῦ

Ἀρχιμ. ΑΚΑΚΙΟΣ

Ἐφημ. Βαρνάβα—Ἀττικῆς

*

Προχωρήσατε μὲ θάρρος...

Ἐν Κεχρινιᾷ τῇ 10-11 53.

Ἀγαπητὲ ἀδελφέ, χαίρει ἐν Κυρίῳ,

Μετὰ βαθυτάτης ἐκπλήξεως παρατήρησα εἰς τὸ ἄρθρον σας ὑπὸ τὸν τίτλον «Θλιβερότητα» τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14-16 φύλλου τοῦ ἀγαπητοῦ «Ἐφημερίου» νά ἀσχολῆσθε ἀκόμη μὲ τὰς τραχείας καὶ θρωπερὰς ἐκείνας ἐπιστολάς τῶν ἀναισχύντων καὶ ἀνωνύμων ἐπιστολογράφων.

Ἐπρεπε τὸ ζήτημα αὐτὸ νά θεωρηθῇ ὡς λήξαν, καθ' ὅσον ἐδημοσιεύσατε ἤδη πρὸ πολλοῦ τεκμήρια τῶν ἐν λόγῳ ἐπιστολῶν—καθρέπται—εἰς τὰ ὅποια φαίνονται ζωγραφισμένα αἱ μαῦραι αὐτῶν καρδία καὶ τὰ κακοῦργα τῶν ἑστικτα ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου εἶδατε σύσσωμον τὸν κλήρον τῆς Ἑλλάδος—8.000 περίπου ἱερεῖς—νά σᾶς ἀκολουθῇ ὑποστηρίζη καὶ χαιρετίσῃ τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Ἐφημερίου».

«... Καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά».
(Ματθ. 12, 35)

Τί περιμένομεν νά ἀκούσωμεν ἐκ στόματος κοράκων ;

Διά τόν «Ἐφημέριον» ἔγραφα εὐθὺς ἅμα τῇ ἐκδόσει του.

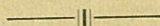
Σήμερον ὅμως προσθάτω καὶ τοῦτο : Ὅτι ὁ «Ἐφημέριος» ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔλειπεν μέχρι σήμερον εἰς τὸν κλῆρον, καὶ σήμερον πῶδ τὸ ἀπέκτησεν θεωρεῖται ὡς ἡ κεφαλὴ του, οἱ ὀφθαλμοὶ του, ἡ στέγη του, ὁ ἐνωτικὸς του κρίκος. Δὲν ἔπρεπε νά δώσητε καὶ τόσην σημασίαν εἰς τὰς ἐπιστολάς ταύτας, διότι πιθανόν νά εἶναι οἱ ἀποστολεῖς ἄθεοί τινες, ἀθητικοί, λαϊκοί, οὔτινες αἰσιθάνονται τὴν ἐξύψωσιν τοῦ Κλήρου κάρφος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των, ἢ ἐὰν εἴνε Κληρικοί, εἴνε συνηθισμένοι αὐτοὶ νά ζοῦν καὶ κινουῦνται μέσα εἰς τὸ σκότος, καὶ ἐπίτηδες ἀποφεύγοντες τὸ φῶς ἵνα μὴ ἐλεγχθοῦν καὶ ἀποκαλυφθοῦν τὰ σκοτεινὰ των ἔργα ὑπὸ τοῦ φωτός.

Ἄλλοιμονον εἰς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν ἐὰν οἱ τοιοῦτοι προτατανο καὶ ἀνωτέρων ἀρχῶν ! Ἐπειτα ἔκει ὅπου ὑπάρχει θράσος ἐκεῖ καὶ ἡ ἀντιθρασις. Ἀντιθρασις ἐπαρουσιάσθη μεταξύ τῶν 12 μαθητῶν τοῦ Κυρίου πόσον μᾶλλον ἐν μέσφ ἡμῶν :

Προχωρήσατε μὲ θάρρος εἰς τὸν δρόμον πῶδ ἠνοιξατε ὄλος ὁ Κλῆρος ἴσταται παρὰ τὸ πλευρὸν σας καὶ σὰς ἀκολουθεῖ, περιμένει ἀκόμη πολλὰ ἐξ ὑμῶν.

Μὲ ἀγάπην Χριστοῦ

Κ. ΣΑΓΑΝΑΣ ἱερεὺς

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πανος. Ἀρχιμ. Ἀκάκιον, Βαρνάβα Ἀτικῆς : Ὅσα γράφετε εἶναι ὀρθά· προϋποθέτου ὅμως καλὴν διάθεσιν ἐκατέρωθεν ἄλλ' ἐπειδὴ αὐτὴ δὲν ὑπάρχει πάντοτε, προβλέπει ὁ Ἐνορ. Νόμος περὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῶν ἐξ ἱεροπραξιῶν δικαιωμάτων. Πρὸς ἀποφυγὴν ἀκριβῶς ἀνεπιθυμητῶν παρεξηγήσεων καὶ ἀπεγκλίσεων καὶ πρὸς περιφρούρησιν καὶ τῶν ναῶν καὶ τῶν ἐνοριτῶν ἀπὸ ἐνδεχομένων ἀδικιῶν. Ἡ κατὰ κατηγορίας διαβάθμισις ἀφορᾷ κυρίως τὴν οικονομικὴν δυναμικότητα τῶν ἐνοριτῶν καὶ, ὅπου ὑπάρχουσι περισσότεροι τοῦ ἐνὸς ἐφημέριοι, τὸν ἀριθμὸν τῶν μετεχόντων τῆς ἱεροπραξίας ἱερέων. Εἶναι μέτρον ἀνάγκης, δυστυχῶς, αὐτό, τὸ ὅποιον ὅπου δὲν θεωρεῖται ἀπαραίτητον ἔνεκα τῶν κρατουσῶν ἐκασταχοῦ τοπικῶν συνθηκῶν, δὲν εἶναι δίκαιον νά κρίνεται μετὰ τόσης αὐστηρότητος. Δημοσιεύομεν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν τέλεισιν τῶν ἱ. μυστηρίων τμήμα τῆς ἐπιστολῆς σας.—**Ἐνα Παπᾶν :** Τὰ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ «θηρίου» τῆς Ἀποκαλύψεως κλπ., πῶδ μᾶς ἐστείλατε, ὀρθῶς κρίνετε ὁ ἴδιος ὅτι δὲν εἶναι κατάλληλα πρὸς δημοσίευσιν. Διὰ ὅμως χάνετε τὸν πολύτιμον χρόνον σας εἰς ζητήματα, πῶδ δὲν τὰ ἐννοεῖτε, καὶ γράφετε πράγματα καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ἀκατάληπτα ; Ὑπάρχουσι τόσα ἄλλα, διὰ τὰ ἐξαντλήσετε τὴν ἐργατικότητα καὶ τὸν ζῆλον σας !...—**Ἀναγνώστην «Ἐφημερίου», Ἐλευθεροῦπολιν :** Πρώτην φορὰν λαμβάνομεν γνώσιν τόσον θερμοῦς ἀπολογίας ὑπὲρ τῆς φοιτήσεως τῶν ἱερέων εἰς τὰ καφενεῖα ! Εἶναι πολὺ περιεργος ἡ ἀποψις σας ! Ἐκτὸς ἂν τὰ ἰδικὰ σας καφενεῖα χρησιμεύουσι μόνον ὡς τόποι ἀκαδημαϊκῶν συζητήσεων...—**Αἰδεσ. Κωνσ. Πλάκαν, Καρκινάριοι Ἰκαρίας :** Ἡ ἐπιστολὴ σας μᾶς συνεκίνησε συγχαίρομεν διὰ τὸν ζῆλόν σας καὶ διὰ τὸ ἔργον πῶδ περιγράφετε θὰ σὰς ἐνισχύσωμεν κατὰ τὸ δυνατόν.—**Αἰδεσ. Παναγ. Οἰκονομάκη, Ζαχαφῶνα Σπάρτης :** Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς ἐνθαρρυντικούς σας λόγους εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν σας ἀπαντῶμεν ἐν τῇ στήλῃ «λύσεως ἀποριῶν» εἰς τὰς λοιπὰς ἐπιτάθια :

1) Φρονοῦμεν ὅτι αἱ εὐχαί εἰς λεγὼ ἀφορῶσι μόνον τὰς νομίμως καθιστα-

μένας μητέρας. 2) Τὸ Εὐχέλαιον τελείται καὶ ὑπὸ ἐνὸς μόνου Ἰερέως, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἄλλος. Τί πρέπει νὰ γίνῃ τότε; Νὰ τὸ στερηθοῦν οἱ χριστιανοί; Ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀδυναμία τῶν χριστιανῶν διὰ τὴν ἀμοιβὴν πλείονων Ἰερέων φρονούμεν ὅτι εἶναι σοβαρὸς λόγος διὰ τὸ τελεσθῆν ὑπὸ ἐνὸς καὶ μόνου πάντως δὲν γεννᾶται ζήτημα κύρους τοῦ μυστηρίου.—

Αἶδσο. Παν. Καρλαγάνην, Μεγαλοχώριον Πλωμαρίου (Λέσβου): Εὐχαριστοῦμεν δι' ἑὰ μὲ συγκίνησιν ἀνεγνώσαμεν τὴν ἐπιστολήν σας ἡ βραδύτης τῆς ἀπαντήσεως ὀφείλεται εἰς λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς μας. Ὡς πρὸς τὸ ἐρωτήμα σας, ἐπειδὴ οὐδὲν ἀναφέρεται ἐν τῇ τυπικῇ διατάξει καὶ πρόκειται, προφανῶς, περὶ ἀνεπισήμου—οὕτως εἰπεῖν—προσθήκης, διαφέρει κατὰ τόπους ἢ πράξεις. Ἄλλου ψάλλονται τὰ τε Ἀπολυτικά καὶ τὸ Κοιτάκιον τῶν ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ὁμοῦ, εὐθὺς μετὰ τὸ «Ἐὐλογητός ὁ Θεός...» τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἀρραβῶνος καὶ ἄλλου ψάλλονται κεχωρισμένως, τὸ ἐν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀρραβῶνος καὶ τὸ ἔτερον μετὰ τὸ «Ἐὐλογημένη ἡ Βασιλεία...» τοῦ Στεφανώματος. Σεῖς θ' ἀκολουθήσετε ὅ,τι ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν σας.—

Αἶδσο. Ἀργύριον Ζολώταν, Πηγᾶδια: Διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου χρειάζομεθα ἀκριβεστέραν ταχυδρομικὴν διεύθυνσίν σας τὸ ζήτημα τῆς διὰ τοῦ σταυροῦ εὐλογίας εἶναι ἀμφισβητούμενον ἐγράψαμεν καὶ ἄλλοτε ἡ ἐπικρατεστέρα γνώμη εἶναι, ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ προνόμιον μόνου τοῦ Ἀρχιερέως, ἀντικαταστήσαντος τὸν Ἀποκράτορα ὅστις ἐν τῷ ναῷ ἐκράτει σταυρὸν καὶ ἠλόγει δι' αὐτοῦ. Διὰ τὸ ζήτημα τοῦ ἀεροβαπτισμοῦ θὰ γραφοῦν ἐν καιρῷ τὰ δεῖονα.—

Αἶδσο. Οἶκον. Δημ. Καμνορῶκην, Ἀρχιερ. Ἐπίτροπον Μηθύμνης: Ἀπαντῶμεν εὐχαριστίας εἰς τὰ ἐρωτήματά σας: 1) Τὸ νὰ ψάλλουν ἢ νὰ μὴ ψάλλουν κορσοῖδες ἐν τῷ ναῷ κατὰ τὰς Παρακλήσεις δὲν εἶναι ζήτημα ποῦ δύναται νὰ λυθῇ κατὰ τρόπον γενικὸν καὶ ἀπόλυτον ἐξαρχαῖα ἀπὸ τὴν ἐντίπωσιν ποῦ κάμνει τὸ πρῶγμα καὶ, πρὸ παντός, ἀπὸ τὴν τακτικὴν ποῦ ἀκολουθεῖ ὁ ὑπεύθυνος Ἰεραρχῆς διότι πρόκειται πάντως περὶ τυπικῆς παρεκκλίσεως ἀπὸ τὰ μέχρι πρό τινος κρατήσαντα, κατὰ τὰ δοκίμια αἱ γυναικες δὲν ἐψάλλον εἰς τὴν δημοσίαν λατρίαν. 2) Τὸ ὅτι πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ὑπηρετοῦντες, καὶ ἐπομένως καὶ οἱ ψάλται, πρέπει νὰ εἶναι κοσμίως ἐνδεδυμένοι, δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀμφισβητηθῇ ἀπὸ κανένα. Μήπως εἶναι ἡ ὑπηρεσία τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ κατωτέρα ἀπὸ ἄλλας ὑπηρεσίας, ἀπαιτούσας κοσμίαν καὶ εὐπρεπὴ περιβολήν; Ἐάν, φερ' εἰπεῖν, τολμήσῃ εἰς ἐν ξενοδοχεῖον ἢ εἰς ἐν ἐστιάτοριον ὑπάλληλος χωρὶς σακκάκι νὰ ἐμφανισθῇ εἰς ἓνα πελάτην ἐν ὥρᾳ ὑπηρεσίας, θ' ἀποπεμφθῇ ἀμέσως. Θὰ κατατήσῃ λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰ ξενοδοχεῖα καὶ τὰ ἐστιατόρια χειρότερος ὁ ναός, διότι τὸ θέλει ἡ... τοσαυτουσιὰ—ἂν ὄχι καὶ ἡ ἀσέβεια—μερικῶν ψαλτῶν; Τέτιοι ψάλται καλλίτερα νὰ λείπουν!...—

Αἶδσο. Οἶκον. Ἰωάν. Γεωργόπουλον, Ἄνω Ἐσχῶρον Φιλιατῶν: Εὐχαριστίας σὰς ἀπαντῶμεν: 1) Ἡ περὶ λεπτομερεστέρας ἐκδόσεως τῶν ὁδηγιῶν διὰ τὴν θ. Λειτουργίαν κλπ. πρότασις σας εἶναι ἀξία πολλῆς μελέτης ὑπάρχον ὅμως πολλὰ σημεῖα—εἰς τὰ ὁποῖα, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν ἔως τώρα σχετικὴν ἀλληλογραφίαν μας—δὲν εἶναι ἀκόμη εὐκόλον νὰ ἐπιτευχθῇ πλήρης καὶ γενικὴ «ὁμοιομορφία», ἢ ὁποῖα—σημειωτέον—δὲν ὑπῆρχε, ἀκόμη περισσότερον εἰς παλαιότερας ἐποχάς. 2) Διὰ τὸ περὶ τῶν «τάξεων» τῶν ἱεροπραξιῶν θέμα ἀπητήσαμεν ἐν ἀρχῇ εἰς ἄλλον ἐρωτήσαντα τὸ ἴδιον. 3) Περὶ τῶν πρὸς τὴν Πατριδα ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱ. Κλήρου ἔχει ἐκδοθῆ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 500ετηρίδος τῆς Ἀλώσεως εἰδικὸν πολυεπίδον ἔργον, τὸ τοῦ κ. Κωνστ. Βοβολινη, ὅπερ ἔχει ἐπικαιρῶς ουστηθῆ καὶ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου. 4) Ὡς πρὸς τὸ μισθολογικόν, γίνεται ἐκάστοτε ὅ,τι εἶναι δυνατόν. Πιστεύομεν νὰ ἐπρὸςῆτε τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19 φύλλου μας.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Β΄ ΤΟΜΟΥ (1953)

Προγραμματικά: *Τῆς Διευθύνσεως*, Ἐνῶ προχωροῦμεν, σελ. 1.—*Τῆς αὐτῆς*, Μὲ πᾶσαν εἰλικρίνειαν, σελ. 321.—*Ω*, Ἡ Χριστιανικὴ τακτικὴ, σελ. 465.

Ἡ Ἱερωσύνη: *Ἀρχ/που Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†)*, Ἡ ἀποδοχὴ τῆς Ἱερωσύνης ὡς καθήκον, σελ. 403.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ὅροι ἀναδοχῆς τῆς Ἱερωσύνης, σελ. 471.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἡ ἐκκλησιαστικὴ Ἱεραρχία, σελ. 515, 547.

Ὁ Ἱερεὺς: *Ἀρχ.μ. Τίτου Ματθαίου*, Ἡ ἐξομολόγησις τῶν Κληρικῶν, σελ. 7.—*Ἀρχ/που Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†)*, Ὁ Ἱερεὺς ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ, σελ. 200, 229.—*Τοῦ Παρατηρητοῦ*, Ἡ συμπεριφορὰ μας, σελ. 353. *Μητρ. Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβου*, Ὁ Ἱερεὺς ἔξω τοῦ ναοῦ του, σελ. 225.—*Ἀρχ.μ. Τιμοθέου Παπουτσᾶκη*, Ὑπουργὸς ἐχθρὸς, σελ. 481.

Τὸ Ποιμαντικὸν χρέος: *Ἀρχ.μ. Τιμοθέου Χαλόφτη*, Ἡ πνευματικὴ ἐργασία καὶ αἱ ὕλικαι ἀνάγκαι τοῦ Ἐφημερίου, σελ. 97.—*Πρωτ. Ἐμμ. Μυτιληναίου*, Μὲ πλήρη αἰσιοδοξίαν, σελ. 257.—*Οἶκον. Ἐμμαν. Ἀρχανιωτάκη*, Πρὸς ἐπανευαγγελισμόν τοῦ λαοῦ, σελ. 295.—*Τοῦ Παρατηρητοῦ*, Ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιον ἐνὸς Ἐφημερίου, σελ. 236, 298.—*Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, Ὅπως ἡ στρουθοκάμηλος, σελ. 323.—*Τῆς Διευθύνσεως*, Θλιβερότητες!.. σελ. 401.—*Ἀρχ.μ. Σταμ. Διάκον*, Ἐπὶ τοῦ μισθολογικοῦ ζητήματος, σελ. 446.—*Τῆς Διευθύνσεως*, Εὐχάριστοι διαπιστώσεις, σελ. 513.—*Μητρ. Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβου*, Ὑπηρεσιακὰ καθήκοντα τῶν Ἐφημερίων, σελ. 599.—*Προεβ. Ἰωάννου Ἡλία*, Ὁ Ἱερεὺς τοῦ χωρίου, σελ. 613.—*Ἀρχ.μ. Τιμοθέου Παπουτσᾶκη*, Οἱ κατὰ κόσμον ἄγαμοι, σελ. 615.

Ἡ Ἐνοριακὴ Ζωὴ: Ἐνορία Ὀσίας Ξένης Νικαίας, Οἱ Ἐφημέριοι Δημητριάδος, σελ. 25.—*Ἀρχ/που Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†)*, Τὸ ποιμαντορικὸν ἔργον τοῦ Ἱερέως, σελ. 70, 103.—*Ἀρχ.μ. Τίτου Ματθαίου*, Αἱ ἐπισκέψεις τοῦ Ἐφημερίου, σελ. 168, 203, 233, 264.—*Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, Ἐνοριακὴ ζωὴ καὶ ἐξωενοριακαὶ ὀργανώσεις, σελ. 172.—*Πρωτοπρ. Δουκᾶ Παπαναστασίου*, Ὁ Ἱερεὺς ἐν τῇ ἐνορίᾳ, σελ. 260, 291, 330.—*Ἀρχ.μ. Τιμοθέου Παπουτσᾶκη*, Ἐνοριακὴ στατιστικὴ, σελ. 269, 335, 372.—*Τῆς Διευθύνσεως*, Ἀπὸ τὴν ἐνοριακὴν ζωὴν: Ἡ «Φωνὴ Κυρίου». Μία ἐξόρμησις, Ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα. Εἰς Παλλήνην Ἀττικῆς. Ἐνορ. Βιβλιοθήκη Μεθώνης, σελ. 358.

Ὁ Τελετουργός: *Ἀρχ/που Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†)*, Τὸ ἀγιαστικὸν ἔργον τοῦ Ἱερέως, σελ. 34.—*Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, Ὅχι αὐθαιρεσίας, σελ. 122.—*Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ*, Ὁ Ἐσπερινός, σελ. 110.—*Οἶκ. Γεωργ. Ρήγα*, Ἡ ἔξοδος τοῦ «Νυμφίου», σελ. 146.—*Γ. Π(απαμιχαήλ)*, Ὁ Ἐφημέριος ὡς λειτούργος, σελ. 161.—*Μητρ. Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβου*, Ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ ναὸς του, σελ. 195.—*Ἀρχ.μ. Νικ. Βαφείδου*, Τὸ ἐκόνον ποτήριον καὶ οἱ παράνυμφοι, σελ. 389.—*Μητρ. Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβου*, Ἡ τέλεισις τοῦ Ἐσπερινοῦ, σελ. 408.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ὁρθρος καὶ θεία Λειτουργία, σελ. 477.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἀκολουθαί τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, σελ. 519.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἡ τέλεισις τῶν θείων Μυστηρίων, σελ. 551.

Κατήχησις καὶ Κήρυγμα: *Ἀρχ.μ. Βαρβάβα Τζωε-*

τζάτου, Τὸ κατηχητικὸν ἔργον καὶ ὁ Ἐφημέριος, σελ. 2.—*Ἀρχιμ. Παντελ. Καρανικόλα*, «Οὐαί μοι ἐάν μὴ εὐαγγελίζωμαι», σελ. 100.—*Ἀρχ/που Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†)*, Ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου, σελ. 132, 163.—*Ἀρχιμ. Παντελ. Καρανικόλα*, Χρήσιμα συμπεράσματα, σελ. 414.

Κηρυκτικὰ βοηθήματα: *Ε. Γ. Μ.*, Κυριακὰ διδάγματα (Σκέψεις διὰ τὸ θεῖον Κήρυγμα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστής), σελ. 15.—*Ἀρχιμ. Παμφίλου Παπαγιάννη*, Διὰ τὸ θεῖον Κήρυγμα: Περί χριστιανικοῦ χαρακτήρος, σελ. 47, Περί μέθης, σελ. 48, Τὸ σῶμα κατὰ τὸν χριστιανισμόν, σελ. 50.—*Δ)σεως Τύπου καὶ Ὁρησκ. Διαφοτίσεως τῆς Ἀποστολ. Διακονίας*, Διὰ τὰς Ἀκριτικὰς Ἐπαρχίας: Ὁ προκειμένος ἀγών, σελ. 85. Ἡνωμένοι μετὰ τὸν Θεόν, σελ. 86. Ἀνάγκη ψυχικῆς ἀντοχῆς, σελ. 87. Ἀνάγκη πνευματικῆς ἀνασυγκροτήσεως, σελ. 88.—*Ἀρχιμ. Πολυκάρπου Ἀνδρόνη*, Σχεδιαγράμματα Ὁμιλιῶν: Γ' Κυρ. τῶν Νηστειῶν (Τὸ κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ), σελ. 112. Δ' Κυρ. τῶν Νηστειῶν (Ἡ νεότης, τὸ μῆλον τῆς ἔριδος), 113. Ε' Κυρ. τῶν Νηστειῶν (Ἐπὲρ τὴν δύναμιν τῶν ἐξουσιῶν ἢ δύναμις τῆς ἀγάπης), σελ. 115.—*Ἀρχιμ. Στυλ. Κορνάρου*, Ἐπιστροφή καὶ σωτηρία, σελ. 115.—*Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Παπουτσοπούλου*, Ἡ ἀκρόασις τοῦ θεοῦ λόγου, σελ. 117.—*Ἀρχιμ. Παμφίλου Παπαγιάννη*, Περί τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδος, σελ. 118.—*Ἀρχιμ. Πολυκάρπου Ἀνδρόνη*, Ἡ λατρεία τοῦ Κυρίου (Κυρ. τῶν Βαῖων), σελ. 149.—*Ἀρχιμ. Γεωργ. Πανλίδου*, Ὁ Χριστὸς Βασιλεὺς (Κυρ. τῶν Βαῖων), σελ. 150.—*Ε. Γ. Μ.*, Τὸ θεῖον Πάθος (Μεγ. Παρασκευή), σελ. 151.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Σκέψεις διὰ τὸ θ. Κήρυγμα: Εἰς τὴν Κυρ. τῆς Σαμαρείτιδος, σελ. 182. Εἰς τὴν Κυρ. τοῦ Τυφλοῦ, σελ. 184. Εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, σελ. 186.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Θέματα διὰ τὸν Ἀμβωνα: Ἡ πατροπαράδοτος εὐσέβεια, σελ. 212. Ἡ ἀληθινὴ λατρεία, σελ. 214.—*Μητρ. Φθιώτιδος Ἀμβροσίου*, Περί τοῦ «Χιλιασμοῦ», σελ. 241.—*Ἰ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης*, Εἰς τὴν Κυρ. τῶν ἁγίων Πάντων, σελ. 244.—*Ε. Γ. Μ.*, Εἰς τὴν Β' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 245. Εἰς τὴν Γ' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 247.—*Γεωργ. Σωτηρίου*, Κυριακὰ διδάγματα: Εἰς τὴν Δ' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 269.—Εἰς τὴν Ε' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 271. Εἰς τὴν ΣΤ' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 272. Εἰς τὴν Ζ' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 273. Εἰς τὴν Κυρ. τῶν ἁγίων Πατέρων, σελ. 275. Εἰς τὴν Θ' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 276.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Σκέψεις τοῦ Ἀμβωνος: Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος, σελ. 311. Εἰς τὴν ΙΑ' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 312. Εἰς τὴν ΙΒ' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 313. Εἰς τὴν ΙΓ' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 314.—*Μητρ. Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἀνδρέου (†)*, Σχέδιον ὁμιλίας εἰς τὴν Μεγ. Παράκλησιν πρὸς τὴν Θεοτόκον, σελ. 339.—*Μητρ. Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανοῦ*, Ἡ δίψα τῆς αἰωνίου ζωῆς (Εἰς τὴν ΙΒ' Κυρ. τοῦ Ματθ.), σελ. 341. Τὸ Μεγαλεῖον τοῦ Σταυροῦ (εἰς τὴν Ὑψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ), σελ. 343.—*Ε. Γ. Μ.*, Σκελετοὶ Κηρυγμάτων: Εἰς τὴν Κυρ. πρὸ τῆς Ὑψώσεως, σελ. 343. Εἰς τὴν Κυρ. μετὰ τὴν Ὑψωσιν, σελ. 345.—*Χ.*, Σκέψεις τοῦ Ἀμβωνος. Εἰς τὴν ΙΔ' Κυρ. τοῦ Ματθαίου, σελ. 346.—*Μητρ. Φθιώτιδος Ἀμβροσίου*, Κατὰ τῆς βλασφημίας, σελ. 376.—*Γεωργ. Σωτηρίου*, Εἰς τὴν Α' Κυρ. τοῦ Λουκᾶ, σελ. 379.—*Μητρ. Πρεβέζης Στυλιανοῦ*, Εἰς τὴν Β' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 380.—*Ἀρχιμ. Ἀχιλλίου Παπαθανασοπούλου*, Διαγράμματα ὁμιλιῶν: Ἀνωτέρων (Κυρ. Λουκᾶ Α', Β', Ε', Ζ', Θ' καὶ Ι'), σελ. 382. Κατωτέρων (Κυρ. Λουκᾶ Γ', Δ', ΣΤ' καὶ Η'), σελ. 384.—*Μητρ. Μυτιλήνης Ἰακώβου*,

Περὶ τῶν Καθηγητικῶν Σχολείων (ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους), σελ. 436.—*Ε. Γ. Μ.*, Εἰς τὴν Δ' Κυρ. Λουκᾶ (Πατέρων) σελ. 459.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Εἰς τὴν μνήμην τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, σελ. 486.—*Ἀρχιμ. Χριστοφ. Παπουτσοπούλου*, Εἰς τὴν ΣΤ' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 488.—*Ἀρχιμ. Ἰακώβου Διαρομάτη*, Εἰς τὴν Ε' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 490.—*Ἀρχιμ. Χριστοδ. Παπαγιάννη*, Εἰς τὴν Ζ' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 491.—*Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, Εἰς τὴν Η' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 493.—*Ἀρχιμ. Γεωργίου Παυλίδου*, Εἰς τὴν Θ' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 495.—*Γεωργ. Σωτηρίου*, Εἰς τὴν ΙΓ' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 496.—*Μητρ. Πρεβέξης Στυλιανοῦ*, Περὶ τῆς θείας Εὐχαριστίας, σελ. 532.—*Ε. Γ. Μ.*, Εἰς τὴν Ι' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 533.—*Ἀρχιμ. Χριστοφ. Παπουτσοπούλου*, Εἰς τὴν ΙΑ' Κυρ. Λουκᾶ (Προπατέρων), σελ. 535.—*Μητρ. Πρεβέξης Στυλιανοῦ*, Εἰς τὴν Κυρ. μετὰ τῶν Χριστουγέννων, σελ. 536.—Εἰς τὴν Κυρ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα, σελ. 538.—*Μητρ. Μυτιλήνης Ἰακώβου*, Εἰς τὰ Χριστούγεννα (προσλαλιά), σελ. 571.—*Ε. Γ. Μ.*, Εἰς τὴν Κυρ. πρὸ τῶν Φώτων, σελ. 572.—*Ἀρχιμ. Χριστοφ. Παπουτσοπούλου*, Εἰς τὴν Κυρ. μετὰ τὰ Φῶτα, σελ. 574.—*Ε. Γ. Μ.*, Ἡ πρὸς τὸν Κύριον καταφυγή (Κυρ. ΙΒ' Λουκᾶ), σελ. 575.—*Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, Περὶ τῆς βλασφημίας, σελ. 577.—*Ἀρχιμ. Γ. Παυλίδου*, Εἰς τὴν ΙΔ' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 621.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Εἰς τὴν ΙΕ' Κυρ. Λουκᾶ, σελ. 623.—*Ἀρχιμ. Χριστοδ. Παπαγιάννη*, Εἰς τὴν ΙΖ' Κυρ. Ματθαίου (Χαναanaίς), σελ. 624.—*Ἀρχιμ. Πολ. Ἀνδρόνη* Τὸ κήρυγμα τοῦ Τριῳδίου: Κυριακὴ Τελώνου καὶ Φαρισαίου, σελ. 628. Κυριακὴ τοῦ Ἀσώτου, σελ. 629. Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω, σελ. 630. Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς, σελ. 631.

Ἱερὰ Ἐξομολόγησις: *Ἀρχιμ. Τιμοθέου Χαλόφτη*, Τὰ ἐπιτίμια κατὰ τὴν Ἱερὰν Ἐξομολόγησιν, σελ. 129.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Προγραμματικὰ σκέψεις σελ. 207.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Τὰ εἶδη τῶν ἐπιτιμῶν, σελ. 325.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς θ. Μεταλήψεως, σελ. 369.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἡ Ἐξομολόγησις τῶν παιδιῶν, σελ. 521, 554, 604.

Οἱ ἀσθενεῖς μας: *Ἀρχιμ. Ἰακώβου*, Ἀρρώστεια μακροχρόνιος, σελ. 40.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἡ μακροχρόνιος ἀντιμετώπισις, σελ. 75.

Ἡ Πρεσβυτέρα: *Ἀρχιμ. Τίτου Ματθαίου*, Τὸ πρόσωπον τῆς Πρεσβυτέρας, σελ. 374.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Προσόντα τῆς ὑποψηφίου Πρεσβυτέρας, σελ. 423.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Μνηστεία καὶ γάμος τοῦ μέλλοντος Κληρικοῦ, σελ. 483.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Καθήκοντα τῆς Πρεσβυτέρας, ὡς συζύγου καὶ μητρός, σελ. 524, 559.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἡ πρεσβυτέρα συνεργάτις τοῦ Ἱερέως, σελ. 611.

Ἀγιογραφικά: *Ε.*, Τὸ κατὰ Μάρκον ἄγιον Εὐαγγέλιον, σελ. 66, 107, 135, 176, 431.—*Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ*, Ἡ πείρα καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀπ. Παύλου, σελ. 289.—*Ω.*, Τὸ ἔργον τοῦ Παύλου, σελ. 316.—*Γαῖον Πρεσβυτέρου*, Ὁ Παῦλος πρὸς Τίτον, σελ. 337.—*Α. Νησιώτη*, Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰησοῦ, σελ. 467.—Ἡ κλήσις τοῦ Ματθαίου, σελ. 527.—*Ω.*, Τὰ Εὐαγγέλια τῶν Χριστουγέννων, σελ. 562.—*Τοῦ αὐτοῦ*, Ἡ Εὐαγγελικὴ ἱστορία τῶν Θεοφανείων, σελ. 617.—*Ἀρχ/που Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου* (+), Ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, σελ. 593.

Ἑορτολόγιον: *Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ*, Συμεὼν ὁ Θεοδόχος, σελ. 33. — *Γαῖον Πρεσβυτέρου*, Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος, σελ. 41. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Ὁ «μείζων τῶν Προφητῶν», σελ. 68. — *Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ*, Ἡ «Μεσοπεντηκοστή», σελ. 179. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Αἱ Καταβάσαι τῶν Χριστουγέννων, σελ. 565.

Ἐποικοδομητικά: *Κ. Γ. Μ.*, Εὐσεβεῖς στοχασμοὶ (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ), σελ. 22. — *Γ. Μπεμπή*, Θεοῦ θέλημα (ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ), σελ. 52. — *Ω.*, Ἡ Καθαρὰ Ἑβδομάς, σελ. 53. — *Τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ*, «Θησαυρός...», σελ. 65. — *Ω.*, Ἀπατηλὴ πνευματικότης, σελ. 89. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἐνώπιον τοῦ ἀγῶνος, σελ. 120. — *Μεγάλη Ἑβδομάς*, σελ. 155. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Τὸ παράδειγμα τῶν Ἀποστόλων, σελ. 219. — *Τοῦ αὐτοῦ*, «Πιστεύομεν διὸ καὶ λαλοῦμεν», σελ. 356. — *Α. Καραντζαλή*, Ὁ Ἰ. Χρυσόστομος περὶ ἐλεημοσύνης καὶ φιλοξενίας, σελ. 569.

Πληροφοριακά: *Πρωτ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου*, «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι», Ἡ μορφή του καὶ ὁ σκοπὸς του, σελ. 12. — *Τοῦ Παρατηρητοῦ*, Ἀπὸ τὰ λάθη μας, σελ. 43. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Μερικὰ ἄτοπα, σελ. 77. — *Ἀρχιμ. Παντελ. Καρανικόλα*, Οἱ Χριστιανοὶ τῶν Ἰνδιῶν, σελ. 143. — *Τοῦ Παρατηρητοῦ*, Ἀπὸ τὰ ἄτοπα, σελ. 187. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἀπὸ τὰ ἄτοπα μας, σελ. 504. — *Ἀρχιμ. Παντελ. Καρανικόλα*, Ἡ διὰδοσις τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀνά τὸν ξένον κόσμον, σελ. 545. — *Διακ. Εὐστάθ. Παπαγεωργίου*, Ἡ «Ἑβδομάς τοῦ Ἰ. Χρυσόστομου», σελ. 641. — *Τοῦ Ἀνταποκριτοῦ*, Ἡ Ἐκκλ. Σχολὴ Λαμίας εἰς Θεσσαλονίκην· Εἰδομένην, σελ. 642.

Ἱερατικά καὶ φυσιογνωμίαι: *Δάμπρου Ζαχαροῦ*, Αὐτοβιογραφικὸν σημεῖωμα Πρωτοπρ. Κωνστ. Καλλινίκου, σελ. 82. — *Πρωθ. Νικ. Παπαδοπούλου*, Ἀπὸ τὸ Ἐφημεριακὸν Συναξάρι, σελ. 138. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Οἰκ. Γεώργ. Παπαζαφειρόπουλος, σελ. 215, 250. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἱερεὺς Ἀθανάσιος Σαρέλας, σελ. 278. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἱερεὺς Δημήτριος Παπαθανασίου, σελ. 348. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Σακελλάριος Δημήτριος Σακελλαρίου, σελ. 385. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Παπα-Νικόλας, ὁ Οἰκονόμος Ἄργους, σελ. 440. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἄντ. Ἱερεὺς Παπαχρηστόπουλος, σελ. 498. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Ὁ Παπα-Νικόλας ὁ ἐκ Κακουρίου, σελ. 582. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Θεόδωρος Καλλινίκος Οἰκονόμος, σελ. 632.

Λύσεις ἀποριῶν: Βάπτισμα ἐτοιμοθανάτου βρέφους· Μετάληψις ἐτοιμοθανάνου. Τὸ ὕδωρ τοῦ Βαπτίσματος. Μετάληψις ἀποπειραθέντος αὐτοκτονίαν. Κηδεῖα αὐτοκτόνων. Κατάλυσις ἐλαίου Μ. Πέμπτη. Ἰχθυοφαγία Κυρ. Βαῖων. Ὁ Μ. Ἁγιασμός εἰς φρέαρ. Οἱ ἀποφεύγοντες τὴν τεκνογονίαν. Οἱ πρὸ τοῦ γάμου ἁμαρτήσαντες σελ. 26-29. — Ἡ «προγονικὴ ἀπόφασις». Τὸ δράμα τῆς Δαμασκοῦ. Τὸ ἀφορκιστικὸν ἔλαιον. Ὀνοματοθεσία νεογενήτου. Ἀπαγγελία τῶν εὐχῶν σελ. 57-61. — Ὁ ἐωθινὸς ἀσπασμός τοῦ Εὐαγγελίου. Πανήγυρις ναῶν Ἁγ. Τριάδος. Ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου ἔτους. Δευτέρα Λειτουργία ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἱερέως. Μετάληψις νεοφωτίστου. Ἀπόλυσις Κυρ. Βαῖων καὶ Πεντηκοστῆς σελ. 92-95. — Δοξαστικά Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου. Οἱ Μερίδες τῆς Προσκομιδῆς. Εὐλογία διὰ σταυροῦ. Κατάλυσις ἐορτῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου. Θεοτοκίον μὴ ἐχόντων Δοξαστικὸν ἁγίων. Τίς ἀναγινώσκει τὴν «Εὐχαριστίαν» μετὰ τὴν θ. Λειτουργίαν. Ὁ φρικιοῦχος προεξάρχων Ἱεροτελεστίας. Ἡ νήστεια τοῦ Σαβ-

βάτου. Προσθήκη μερίδων εἰς τὸ ἅγ. Δισκάριον σελ. 220-223.—
 Λουκ. 24, 39. Πόθεν ἔγραψεν ὁ Ἄπ. Παῦλος. Τὸ «κοινὸν ποτή-
 ριον» τοῦ γάμου. Θέσις μερίδων Προσκομιδῆς. Ὁ διὰ τοὺς ἀσθε-
 νεῖς φυλασσόμενος Ἅγιος Ἄρτος σελ. 253-254.— Αἱ ἐπὶ νεκρῶ
 ἀρχιερατ. συγχωρητικαὶ εὐχαί. Ὁ διὰ τὴν θ. Λειτουργίαν ἄρτος.
 Φυλάσσεται ὁ Μ. Ἁγιασμός; Ἡ ἐν τῶ ναῶ θέσις τῶν μελλο-
 νύμφων. Τὸ «ἄρατε πύλας» τῆς Ἀναστάσεως, σελ. 281-284.—
 Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐξομολογεῖν. Ἡ πρὸ τῆς θ. Κοινωνίας ἐξομο-
 λόγησις σελ. 360-362.— Οἱ ἐν τῇ Κ. Δ. Ἰάκωβοι. Ὁ συγγραφεὺς τῆς
 Καθολικῆς Ἐπιστολῆς Ἰακώβου. Οἱ συγγενεῖς τοῦ Κυρίου σελ.
 394-395.— Ὁ «παῖς» τοῦ Ἐκατοντάρχου. Τὸ «καθυποτάξαι» τῆς
 Μ. Συναπτῆς. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ θηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως. Τὸ ἐν
 Λουκ. 9, 62 «ἄροτρον» σελ. 449-452.— Γραπτὴ Ἐξομολόγησις.
 Στέρησις θ. Κοινωνίας. Ἐπιτίμιον φονέως, σελ. 506-407.— Ἡ ἐν
 Ματθ. 10, 34 «μάχαιρα». Ὁ Ἄπ. Παῦλος. Διάκρισις τροφῶν, σελ.
 539-541.— Τὸ καθῆκον τοῦ θ. Κηρύγματος, σελ. 586-587.— Ὁ Μελ-
 χισεδέκ, σελ. 647.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΗ ΜΑΣ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἀπὸ τὸ Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀττικῆς
 καὶ Μεγαρίδος εἰς τὴν Ἱ. Μοῆν Φανερωμένης (Σαλαμίνοσ).

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
 Πρὸς τὸν *Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον*
Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασιῶν 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).
 Ἐπεύθυντος Τυπογραφείου : *Τιμολ. Ρούτσης, Ἰω. Ἀποστόλου 4.*